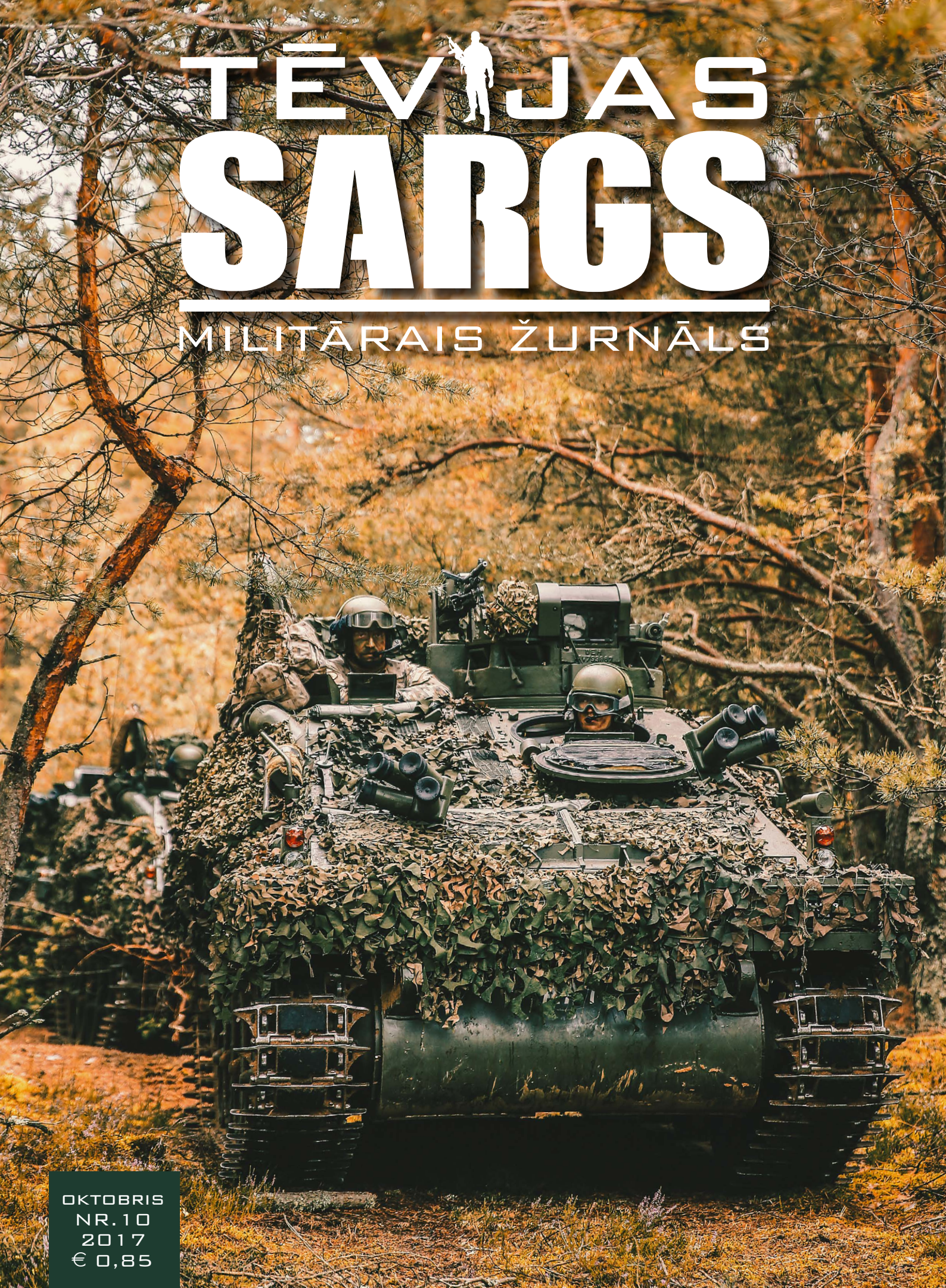

TĒVIJAS SARGS

MILITĀRAIS ŽURNĀLS

OKTOBRIS
NR. 10
2017
€ 0,85

ESI VIENS NO MUMS!

MILITĀRĀ KARJERA
STABILĪTĀTE, IZAUGSME UN
SOCIĀLĀS GARANTIJAS.

ĀTALGOJUMS
SĀKOT NO 850 EUR
PĒC NODOKĻU NOMAKSAS

**PAMATPRASĪBAS
PROFESIONĀLAJAM DIENESTAM:**

LV PILSONĪBA
VECUMS 18-39 GADI
VISMĀZ PAMATIZGLĪTĪBA
FIZISKI UN GARĪGI VESELS
NAV KRIMINĀLAS SODĀMĪBAS

**PAMATPRASĪBAS MĀCĪBĀM
LATVIJAS NACIONĀLAJĀ AIZSARDZĪBAS AKADEMIJĀ:**

LV PILSONĪBA
VECUMS: LĪDZ 26 GADI AR VIDUSSKOLAS IZGLĪTĪBU
VECUMS: LĪDZ 29 GADI AR 2.LĪMEŅA AUGSTĀKO VAI BAKALAURA IZGLĪTĪBU
FIZISKI UN GARĪGI VESELS
NAV KRIMINĀLAS SODĀMĪBAS

LATVIJAS ZIŅAS

2

IZAICINĀJUMI PADARA
MŪSU DARBUS INTERESANTU

4

«RĪGAS
KONFERENCE 2017»

6

KAUJAS GRUPA
PRAKSĒ APLIECINA
NATO VĒRTĪBAS

8

NATO SPĒKU
INTEGRĀCIJAS VIENĪBA

10

LIETU INTERNETA
LAIKMETĀ PIEAUG
KIBERDROŠĪBAS NOZĪME

12

«SUDRABA
BULTA 2017»

13

EIROPAS SAVIENĪBAS
EKONOMISKO SANKCIJU
PRET KRIEVIJU ILGTSPĒJA

16

ZEMEŠARDZES
51. KĀJNIEKU BATALJONS

18

JAUNIE KARAVĪRI
PALĪDZ VIDZEMES
IEDZĪVOTĀJIEM

20

JAUNSARDZES
25. GADADIENAI
VELTĪTA FOTOIZSTĀDE

21

VĒJIŅU KAUSU
IZCĪNA VIDZEMNIEKI

22

ĪSS IESKATS
KATALONIJAS VĒSTURĒ

24

KANĀDAS ARMIJAS
SKRĒJIENĀ AIZSARDZĪBAS
NOZARES KOMANDA

25

LATVIJAS
ATBRĪVOTĀJU
BIEDRĪBAS DARBĪBA

26

GODASARDZES
ATJAUNOŠANA PIE
BRĪVĪBAS PIEMINEKĻA RĪGĀ

28

ĢENERĀLIS HUGO
ROZENŠTEINS

29

VAI KODOLIEROČU
PARITĀTEI IR ALTERNĪVA?

30

LHASA
OTRAIS TIBETAS CEĻOJUMS

31

ĀRZEMJU ZIŅAS

34

Reģistrācijas apliecība nr. 90009222536
Izdevējs — Jaunsardzes un informāci-
jas centrs
Dibinātājs — LR Aizsardzības ministrija

Redakcijas adrese: K. Valdemāra ielā
10/12, Rīgā, LV-1473
Tālrunis 67335383, fakss 67335384, e-mail:
redakcija@sargs.lv

Eiropas Militārās
preses asociācijas biedrs
www.empamil.eu

Iespiests Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūrā
O. Vācieša ielā 43, Rīgā
Iespieduma veids — ofsets
Metiens — 5000 eks.

Galvenā redaktore **Līga Lakuča** —
67335383

Literārā redaktore

Rasma Priekule — 67335391

Žurnālists **Taivo Trams** — 67335391

Žurnāliste **Džoanna Eglite** — 67335391

Fotoredaktors **Gatis Dieziņš** —

67335399

Fotogrāfs **Normunds Mežiņš** —

67335399

Fotogrāfs **Gatis Indrēvics** — 67335391

Fotogrāfs **Ēriks Kukutis** — 67335391

Makets **Aļona Savicka** — 67335391

Red. pārstāvis ASV **I. Zuševics**.

5438 Wild Rose Circle, Greendale,

WI 53129.

Tālrunis: 4144213934

e-pasts: ivarsvz@yahoo.com

Red. pārstāve Austrālijā **I. Abele**.

Tālrunis 03 9432 3603,

e-pasts: ilzel.abele@gmail.com

Red. pārstāvis Kanādā **J. Bilinskis**.

210-570 Proudfoot Lane,

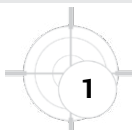
London, ON N6H 4Z1, Canada.

Tālrunis 519 474 1080

e-pasts: jbilinskis@rogers.com

Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt
ar autoru viedokli.

Autoru manuskriptus atpakaļ neizsniedz.

23. septembrī Aizsardzības ministrijas parlamentārais sekretārs Viesurs Silenieks piedalījās Otrā pasaules kara Mores kauju 73. gadskārtas atceres pasākumā.

Latviešu virsnieku apvienības, Latvijas Nacionālo karavīru biedrības un Siguldas novada domes rīkotais piemiņas pasākums sākās ar svētbriķi kaujās kritošo Latviešu leģionāru brāļu kapos pie Roznēnu ozola un turpinājās Mores kauju piemiņas parkā.

Atceres pasākumā piedalījās Zemessardzes kapelāns majors Raimonds Krasinskis, Nacionālo bruņoto spēku orķestris, Štāba bataljona Godasardzes rota, Zemessardzes 19. nodrošinājuma bataljons un Zemessardzes 27. kājnieku bataljons.

Otrā pasaules kara beigās, no 1944. gada 25. septembra līdz 6. oktobrim, Mores pagasta teritorijā notika sīvas kaujas starp padomju armiju un latviešu leģiona karavīriem, kas bija iesaukti vācu armijā. Latviešu leģiona karavīri, cīnoties savā zemē pret desmitkārtīgu pārspēku, divas nedēļas aizturēja šai Siguldas aizsardzības līnijā padomju armijas virzību uz Rīgu. Tas ietekmēja turpmākos vēsturiskos notikumus.

25. septembrī Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Leonīds Kalniņš darba vizītē uzturējās Helsinkos, lai ar Somijas aizsardzības ministru Jusi Ninisti un Aizsardzības spēku komandieri ģenerāli Jarmo Lindbergu pārrunātu reģionālās drošības aktualitātes un abu valstu sadarbību aizsardzības jomā.

«Somijai ir liela pieredze pilsoņu mobilizācijas un karavīru rekrutēšanas jautājumā. Tāpēc ir svarīgi dalīties pieredzē un veidot konstruktīvu dialogu, izvērtējot, ko no Somijas pieredzes var aizgūt Latvijas bruņotie spēki,» norādīja ģenerālleitnants L. Kalniņš.

Vizītes laikā ģenerālleitnants L. Kalniņš godināja kritošos karavīrus, piedaloties svinīgajā vainagu nolikšanas ceremonijā Hietaniemi kapsētā.

26.—30. septembrī Nīderlandē, Roterdamas pilsētā notika 63. Nacionālais militārās mūzikas festivāls. Pirmo reizi šajā mūzikas forumā piedalījās Nacionālo bruņoto spēku orķestris. Kopā ar labākajiem Nīderlandes profesionālajiem pūšaminstrumentu, dūdu un bungu orķestriem festivālā piedalījās arī Vācijas Federatīvās Republikas Bundesvēra koncertorķestris.

Festivāls noritēja lielākajā un modernākajā Roterdamas «Ahoj» arēnā. Piecos koncertos orķestri demonstrēja klausītājiem savas defilē programmas, muzicēja kopīgā klarnēšu kori un sniedza koncertpriekšnesumus apvienotā orķestra sastāvā. Festivāla koncertus apmeklēja vairāk nekā 20 tūkstoši skatītāju, viņu vidū Nīderlandē akreditētie ārvalstu vēstnieki, Nīderlandes Aizsardzības ministrijas un Bruņoto spēku vadība. Noslēguma koncerta ieraksts tiks demonstrēts Nīderlandes Nacionālajā televīzijā un izdots DVD formātā.

26. septembrī Ministru kabinetā konceptuāli tika apstiprināts Aizsardzības ministrijas sagatavotais noteikumu projekts, kas paredz jauna pretgaisa aizsardzības poligona izveidi Jūrmalcēmā, Nicas pagastā.

Nacionālo bruņoto spēku attīstības plānā 2012.—2024. gadam par vienu no prioritātēm izvirzīta pretgaisa aizsardzības spēju attīstība. Analizējot pēdējos gados Latvijā notikušās mācības, Aizsardzības ministrija lēmusi par pretgaisa aizsardzības apmācību poligona attīstības nepieciešamību Jūrmalcēmā, kas nodrošinātu iespēju trenēt pretgaisa aizsardzības spējas, kuras ir nozīmīgas valsts drošībai un aizsardzībai.

Jūrmalciešiem atzīts par piemērotāko alternatīvu Šķēdes militārajam poligonam, jo tajā ir iespējams izveidot pretgaisa aizsardzības mācību šaušanai vajadzīgos sauszemes, jūras un gaisa telpas parametrus. Jūrmalciešu sauszemes teritorija ir piemērota pretgaisa aizsardzības mācību drošas šaušanas pozīcijai, un tā ir neapdzīvota vai maz apdzīvota vieta, kas atbilst pretgaisa šaušanas drošības risku novērtējumam.

Jūrmalciešu poligons tiks izmantots pretgaisa aizsardzības mācībām, kas nenotiks biežāk kā vienu mēnesi gadā. Turklāt mācībās piedalīsies tikai tie operatori, kuri sekmīgi pabeiguši pretgaisa aizsardzības raķešu sistēmas RBS-70 pamatapmācības kursu. Mācību laikā tiks ievēroti visi nepieciešamie drošības pasākumi, lai neradītu kaitējumu iedzīvotājiem un apkārtnējam videi.

Gaisa spēku Pretgaisa aizsardzības divīzions un Zemessardzes 17. pretgaisa aizsardzības bataljons ir divas bruņoto spēku vienības, kuras specializētas pretgaisa aizsardzības uzdevumu veikšanā.

30. septembrī 42 jaunie karavīri, kas uzsāka kareivja pamatapmācības kursu šā gada augustā, svinīgā ceremonijā Ādažu bāzē deva karavīra zvērestu.

Kareivja pamatapmācības kursā jaunie karavīri apgūst pamatus darbībai ar ieročiem, taktikā, darbā ar karti un kompasu, kā arī pirmās palīdzības sniegšanu, lauka kaujas iemaņas un vairākus citus militārās apmācības priekšmetus.

Kurss ir sadalīts divās daļās. Pirmās septiņas nedēļas noslēdzas ar zvēresta došanas ceremoniju, līdz tam lielākoties notiek teorētiskā apmācība. Otrajā posmā, kas ilgst sešas nedēļas, iegūtās zināšanas nostiprina praktiski — jaunie karavīri mācās dzīvot lauka apstākļos un praktiski apieties ar ieroci, kā arī apgūst lauka kaujas iemaņas.

Pirmajā oktobra nedēļā Nacionālo bruņoto spēku karavīri, virskapelāns Elmārs Pļaviņš un Jaunsardzes un informācijas centra direktors pulkvežleitnants Aivis Mīrbahs apmeklēja Ukrainu, lai nogādātu astoto humānās palīdzības kravu Ukrainas bruņoto spēku karavīriem, viņu ģimenēm un Austrumukraiņā cietušajiem civiliedzīvotājiem.

Humānās palīdzības sūtījumu 22 tonnu apmērā — apģērbus, apavus, segas un gultasveļu, ko šoreiz sarūpējušas gan Zviedrijas nevalstiskās organizācijas, gan Latvijas uzņēmēji un iedzīvotāji, — aizsardzības nozares pārstāvji nodeva Ukrainas labdarības fondiem Slovjanskā.

1. oktobrī Liepājas ostā ienāca prāmis ar pirmajām pašgājējhaubiču sistēmām no Austrijas, kuras iegādātas, lai pilnveidotu Latvijas bruņoto spēku netiešās uguns atbalsta spēju, kā arī uzlabotu Latvijas spēju pilnvērtīgi integrēties NATO operācijās un mācībās.

«Esmu patiesi gandarīts, ka tikai piecus mēnešus pēc līguma parakstīšanas starp Latvijas Republikas Aizsardzības ministriju un Austrijas Aizsardzības un sporta ministriju par M109ASOe tipa pašgājējhaubiču sistēmu iegādi, tās nonāk uz Latvijas zemes, līdz ar uguns vadības un apmācības platformām. Ikviens iedzīvotājs tās redzēs jau 18. novembra militārajā parādē Rīgā, par ko esmu īpaši gandarīts,» uzsvēra aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis.

4. oktobrī aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis piedalījās pirmajam neatkarīgās Polijas valsts vadītājam Juzefam Pilsudskim veltītās izstādes «Juzefs Pilsudskis — Polijas un Eiropas valstsvīrs» atklāšanā un Polijas armijas dienas svinībās Latvijas Kara muzejā.

Polijas vēstniecības rīkoto pasākumu apmeklēja arī Nacionālo bruņoto spēku pārstāvji un NATO paplašinātās klātbūtnes Latvijā kaujas grupas Polijas kontingenta karavīri.

Izstādē redzamas vēstures liecības par Polijas valsts pamatlicēju un Polijas armijas dibinātāju J. Pilsudski (1867—1935). Latvijas Brīvības cīņu laikā viņš atbalstīja Latvijas neatkarības ideju.

1922. gadā J. Pilsudski apbalvoja ar augstāko Latvijas militāro apbalvojumu — I šķiras Lāčplēša Kara ordeni.

5. un 6. oktobrī Rīgā Latvijas divpusējās konsultācijās ar NATO tika pārrunāta Latvijas bruņoto spēku attīstība un NATO spēju attīstības mērķu ieviešana, kuru izpilde ir cieši saistīta ar alianses kolektīvās aizsardzības nodrošināšanu.

Konsultācijās piedalījās militārie un civilie eksperti no Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem, Aizsardzības, Ārlietu, Iekšlietu un Ekonomikas ministrijas, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta un Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta, lai pārrunātu sauszemes, jūras, gaisa, stabilizācijas un atjaunošanas, atbalstošo spēju, kā arī civilās gatavības jautājumus.

NATO pārstāvji augstu novērtēja Latvijas aizsardzības plānošanas procesu un uzteica Latvijas apņemšanos aizsardzībai atvēlēt 2% no IKP. Viņi norādīja, ka tikpat svarīgi ir turpināt pildīt šo apņemšanos arī nākotnē, kā arī veikt nepieciešamās investīcijas aizsardzības spēju attīstībā. Atzinīgi tika novērtēti arī Latvijas sekmīgi veiktie priekšdarbi, uzņemot NATO paplašinātās klātbūtnes kaujas grupu un nodrošinot nepieciešamo infrastruktūras izbūvi, kā arī risinot jautājumus, kas saistīti ar Kanādas vadītās kaujas grupas izvietojumu Latvijā.

Virskapelāns E. Pļaviņš Slovjanskā vadīja profesionālās apmācības semināru Ukrainas bruņoto spēku kapelāniem un lekcijas karavīriem, sniedzot garīgu atbalstu.

Savukārt pulkvežleitnants Aivis Mirbahs, tiekoties ar Ukrainas Nacionālās gvardes pārstāvjiem, dalījās pieredzē par Jaunsardzes kustības organizēšanas principiem Latvijā un pārrunāja nepieciešamo atbalstu līdzvērtīgas jauniešu kustības izveidei Ukrainā. Tika apspriesta sadarbība, organizējot šīs valsts bruņoto spēku un Nacionālās gvardes kritušo karavīru bērnu viesošanās Latvijā 2018. gadā.

No 9. oktobra līdz 10. novembrim Nacionālajos bruņotajos spēkos astoņos posmos norisinās rezerves karavīru mācības. Uz mācībām iesaukto virsnieku apmācība šogad vispirms notiks Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā, bet pēc tam turpināsies Sauszemes spēku Mehanizētajā kājnieku brigādē un Zemessardzes vienībās. Rezerves karavīru apmācība Sauszemes spēku Mehanizētajā kājnieku brigādē notiek no 9. līdz 29. oktobrim, rezerves karavīrus integrējot militārajās mācībās «Sudraba bulta».

Rezerves karavīru mācību mērķis ir atjaunot rezerves karavīru individuālās, speciālistu un kolektīvās darbības prasmes un iemaņas, lai viņi spētu pilnvērtīgi iekļauties vienības vai apakšvienības uzdevumu izpildē. Uz kārtējām mācībām vienības ir pieprasījušas 319 rezerves karavīrus. Pēc mācībām rezerves karavīri saņems mobilizācijas norikojumu. Tajā norādīs vienību un amatu, kādā rezerves karavīrs ieskaitīts dienestam rezervē un pildīs aktīvo dienestu mobilizācijas gadījumā, kā arī rezerves karavīra rīcību mobilizācijas gadījumā, ja netiek saņemta mobilizācijas pavēste.

No 11. līdz 13. oktobrim aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis uzturējās darba vizītē Gruzijā, kur piedalījās Gruzijas aizsardzības un drošības konferencē Batumi. Konference tur notika jau vienpadsmito reizi, un šogad tās dalībnieki diskutēja par drošības un aizsardzības aktualitātēm Melnās jūras valstu reģionā, transatlantisko attiecību nodrošināšanai, Varšavas samita lēmumu izpildi, drošības situāciju Dienvidkaukāzā, kā arī hibrīdkara draudiem.

Aizsardzības ministrs tikās ar Gruzijas aizsardzības ministru Levanu Izoriju, ārlietu ministru Miheilū Džanelidzi, kā arī Gruzijas valsts ministru Eiropas un eiroatlantiskās integrācijas jautājumos Viktoru Dolidzi.

R. Bergmanis ar amatpersonām pārrunāja globālās drošības aktualitātes, Latvijas dalību NATO atbalsta programmā Gruzijas aizsardzības spēku reformām, valstu devumu reģionālās drošības stiprināšanā, kā arī Latvijas un Gruzijas divpusējo sadarbību, kas ietver kopīgu dalību militārajās mācībās un sadarbību apmācības jomā.

Vizītes ietvaros R. Bergmanis apmeklēja Batumi Jūras akadēmiju un Speciālo operāciju spēku bāzi.

13. oktobrī Ādažu bāzē notika ASV finansēta autoparka atklāšanas ceremonija, kurā piedalījās Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Leonīds Kalniņš, ASV vēstniece Latvijā Nensija Petita, Sauszemes spēku Mehanizētās kājnieku brigādes komandieris pulkvedis Ilmārs Atis Lejiņš un aicinātie viesi.

«Autoparks palielina Latvijas kā uzņēmēšas valsts atbalsta spēju, nodrošinot sabiedroto spēku uzņemšanai NATO standartiem atbilstošu autotransporta novietojanas un apkopes infrastruktūru,» norādīja ģenerālleitnants L. Kalniņš.

Autoparku izmantos Latvijas Nacionālo bruņoto spēku un Kanādas vadītās kaujas grupas dalībvalstu militārās tehnikas izvietojanai un tehniskajai apkopei.

Pēc AM Preses nodaļas relizēm ziņas apkopojusi **Zigrīda Krauze**.

Foto — Gatis Dieziņš, Armins Janiks, Normunds Mežiņš un no NBS orķestra arhīva.

IZAICINĀJUMI PADARA MŪSU DARBU INTERESANTU

NATO Sabiedroto spēku augstākās virspavēlniecības Eiropā komandiera vietnieks (DSACEUR) ģenerālis Džeimss Ruperts Everards (James Rupert Everard) no 10. līdz 21. septembrim ieradās Latvijā, lai apmeklētu NATO militārās mācības «Steadfast Pyramid 2017» un «Steadfast Pinnacle 2017» un tiktos ar Latvijas aizsardzības sistēmas augstākajām amatpersonām.

Līga Lakuča

Foto — Gatis Dieziņš.

Mācības «Steadfast Pyramid 2017» un «Steadfast Pinnacle 2017» notika Rīgā, un tās organizēja Latvijas Nacionālā aizsardzības akadēmija. Mācībās piedalījās vairāk nekā 40 vecākie virsnieki un komandieri no NATO dalībvalstīm un partnervalstīm Somijas un Zviedrijas. «Steadfast Pyramid 2017» un «Steadfast Pinnacle 2017» mērķis bija pilnveidot vecāko virsnieku un komandieru plānošanas spējas un kopīgu operāciju vadību.

— Mācības «Steadfast Pyramid 2017» un «Steadfast Pinnacle 2017» Latvijai kā uzņemšanai valstij ir ļoti svarīgas. Kāds ir jūsu viedoklis par paveikto darbu un jūsu iespaidi par Rīgā redzēto? Kā vērtējat šo mācību nozīmi un tās ieguvumus?

— Latvijā redzētais atstāj ļoti labu iespaidu. Esmu ieinteresēts, lai augstākos ģenerāļus veicinātu domāt par operatīvo mākslu un lēmumu pieņemšanu. Šīs mācības Latvijā tiek rīkotas jau septīto gadu. Un apbrīnas vērts ir fakts, ka šajā kursā visiem ģenerāļiem kopā ir piecdesmit viena zvaigzne. Un, ja jūs šim skaitam vēl pievienojat klāt vecākos padomniekus, kuri piedalās šajās mācībās kopš pagājušās nedēļas, tajās kopā, iespējams, ir vairāk nekā sešdesmit zvaigznes (augstākie virsnieki ģenerāļa dienesta pakāpē). Tas man liek secināt, ka šīs mācības to dalībniekiem ir svarīgas un ka viņi ir gatavi tajās ieguldīt savu laiku un pūles. Esmu dzirdējis no šo mācību dalībniekiem, ka tās ir ļoti noderīgas, tāpēc esmu ļoti apmierināts.

— NATO paplašinātās klātbūtnes kaujas grupa Latvijā jau ir sertificēta un ir sasniegusi pilnas kaujas spējas. Kā redzat šo kaujas grupu turpmāko attīstību? Kā vērtējat to progresu? Pēdējās ziņas liecina, ka šobrīd tiek apspriesta NATO dalībvalstu gaisa un jūras spēku vienību integrācija Baltijas valstīs un Polijā.

— Ar šo kaujas grupu izvietojumu vairākumā uzņemto valstu to brigādes ir kļuvušas daudz spēcīgākas. Tāpēc vajadzētu runāt par pastiprinātām brigādēm. Šo brigāžu kaujas spējas uzlabojas, jo tās var izmantot arī kaujas grupu militāro tehniku. Šobrīd, apmeklējot kaujas grupas, ir jāsecina, ka to apmācība ir ļoti labā līmenī, taču tajās tiek attīstītas galvenokārt sauszemes spēku kaujas spējas. Skaidrs, ka šīs kaujas grupas vēl ir tikai sākuma stadijā, notiek daudzu valstu karaspēku vienību integrēšana, un tas ir pareizi. Bet nākotnē šajās kaujas grupās vēlami iekļaut arī «gaiss—zeme» kaujas spējas, kas būtu papildinātas ar jūras spēku vienībām. NATO Sabiedroto spēku augstākās virspavēlniecības Eiropā komandieris (SACEUR) ģenerālis Skaparoti šīs darbības nosauktu par pastiprinātu kopīgo rīcību vai kopīgu preventīvu efektu. Ziemeļatlantijas padome šādu lēmumu ir pieņēmusi, tāpēc tas būs mūsu nākamais solis.

— Kad to ir plānots uzsākt?

— Manuprāt, tas jau ir uzsākts. Dalībvalstis piegādāja savas reaktīvās lidmašīnas, lai kaujas grupām būtu iespējams vingrināties «gaiss—zeme» integrēšanas procedūrās. Šeit netiek plānots izvietot

pastāvīgas gaisa spēka vienības, jo jums tas nav nepieciešams. Tās var atlidot, organizēt apmācību un pēc tam doties prom. Tāpēc šajā jomā gaidāma lielāka aktivitāte. Protams, mēs runājam par piecām jomām. Manuprāt, mums ir vairāk jāstrādā pie sabiedrības informēšanas un arī pie kibernetiskās aizsardzības. Visi šie dažādie izaicinājumi padara mūsu darbu interesantu.

— Militārās mācības «Zapad» ir svarīgs notikums, jo tās norisinājās netālu no Latvijas robežas. Kāds ir jūsu viedoklis par šīm mācībām?

— Mani mazliet satrauc tas, cik ļoti tie ikviens ir fokusējies uz «Zapad» mācībām. Aptuveni kopš maija, iespējams, daudz plašāk jūlijā un augustā ir bijusi novērojama pieaugoša Krievijas aktivitāte, kas turpināsies līdz oktobra beigām, ar pārbāzēšanos un visu pārējo. Mēs to uztveram kā mācību turpināšanos. Cilvēku uzmanības koncentrēšanās uz «Zapad» militārām mācībām izskaidrojama ar to, ka Baltkrievijas teritorijā tajās tika iesaistītas skaitliski lielas Baltkrievijas un Krievijas karaspēka vienības.

Mēs minētajās mācībās neesam pamānījuši neko tādu, kas būtu mūs pārsteidzis, piemēram, kopīgo ieroču šķiru integrēšanu. Tomēr līdz brīdim, kamēr nebūsim apkopojuši visu savā rīcībā esošo informāciju un apspriedušies ar alianses partneriem, mums, iespējams, līdz pat oktobra beigām nebūs pieejams vienots un pilnīgs priekšstats. Es uzskatu, ka minēto mācību

analīzei ir jāvelta nepieciešamais laiks, un tikai tad jāizdara attiecīgie secinājumi.

— **Mācības ir jau beigušās. Vai Krievija spēs izvest no Baltkrievijas visas savas vienības un militāro tehniku, kas tur tika ieviesta uz šīm mācībām?**

— Baltkrievijas laikrakstos redzēju apliecinājumu viņu cerībām, ka viss šajās mācībās iesaistītais Krievijas karaspēks Baltkrieviju atstās. Pagaidām neesmu saņēmis nekādas indikācijas, ka tas varētu notikt. Es domāju, ka viss būs labi, tomēr lielas militārās tehnikas pārvietošanas un dažādas aktivitātes būs neizbēgamas. Dažos no žurnālistiem Baltkrievijā rādītajiem slaidiem bija redzams, ka Baltkrievijā atrodas 12 700 karavīri. Pēc manā rīcībā esošās informācijas, tomēr izskatās, ka militāro spēku koncentrācija pie Latvijas un Igaunijas robežas bija lielāka. Šie spēki gan nav apzīmēti kā mācību «Zapad» sastāvdaļa, bet, protams, tas būtu daudz godīgāk.

Esam saņēmuši arī ziņojumus par daudzām jūras spēku aktivitātēm Kolas pussalā, tāpēc joprojām mums nav skaidras informācijas par šajās militārajās mācībās izmantoto teritoriālo ietvaru.

— **Preses konferencē pirms «Zapad» mācībām jūs sacījāt, ka NATO tajās nesaskata reālus draudus. Vai tagad, kad mācības jau ir beigušās, viedoklis ir mainījies?**

— Daudzi bija uztraukušies, ka šīs mācības, iespējams, var izraisīt kādas citas darbības, nepareizus aprēķinus vai agresīvu rīcību. Manuprāt, NATO nekad nav uzskatījusi, ka kaut kas tāds varētu notikt. Taču sākotnēji tika paziņots, ka šīs būs savas veida pretterorisma mācības, tomēr realitātē Krievija mācībās vingrinājās konvencionālās karadarbības uzdevumu veikšanā. Tas mani nepārsteidz. Man ir bijusi iespēja šos jautājumus pārrunāt arī ar Baltijas valstu un Polijas bruņoto spēku vadību, tāpēc, kā jau iepriekš sacīju, es nedomāju, ka šajās mācībās kāda NATO dalībvalsts būtu pamanījusi kaut ko pārsteidzošu, tomēr mums ir jāturpina iesāktais darbs un jāizdara vajadzīgie secinājumi.

— **Jūs esat apmeklējis Baltijas valstis. Kā jūs vērtējat Latvijas bruņoto spēku attīstību? Kam mums nākotnē būtu jāpievērš lielāka uzmanība? Kādi, jūsu prāt, ir galvenie uzdevumi?**

— Manuprāt, jūsu progress ir pārsteidzošs. Domāju, ka cilvēkus ir pārliecinājuši NATO samita laikā Varšavā dotie solījumi, un tie ir izpildīti. Protams, šobrīd viss koncentrējas ap kaujas grupām, jo to attīstība ir redzama, un tas ir ļoti iepriecinoši. Bet, ja paraugāties dziļāk, redzam investīcijas gaisa spēku bāzu attīstībā, kopīgajās ēkās, pārsteidzošos rezervju uzkrājumos, tiltu uzlabošanā, lai tie spētu izturēt smagsvara tehniku, un tā jau ir civiliedzīvotājiem neredzamā daļa. Es to saucu par operacionālās vides sagatavošanu. Šis darbs ir bijis ļoti iespaidīgs. Uzņemšanām valstīm ir sagatavoti plāni, kā uzņemt NATO karaspēka papildu vienības, un tas ir liels panākums. NATO paplašinātās klātbūtnes kaujas grupas ir kā celmlauži. Es nesaku, ka viss jau būtu padarīts, vēl ir daudz darāmā. Esmu jau vairākkārt minējis, cik nozīmīgs ir kopīgais atturēšanas efekts, tāpēc ir jāstrādā pie vides sagatavošanas un jānodrošina, lai nebūtu pretunu starp uzņemošās valsts, NATO un, iespējams, ASV plāniem. Mēs šo darbu veicam, tomēr šobrīd neņemam apgalvot, ka tas jau būtu perfekts.

Uzskatu, ka ilgtermiņā gūsim prieku, darot šajā jomā nepieciešamo. Mēs kļūstam arvien stiprāki un līdz ar to arī spēcīgāki atturēt varbūtējo agresiju. Turklāt šiem pasākumiem piemīt liels atturošs efekts. Esmu runājis ar dažādiem cilvēkiem, taču, iespējams, kāds vēl jautās: «Vai mēs varam paļauties, ka tiksīm aizsargāti?» Ja cilvēki nejutās pasargāti, tas nozīmē, ka mums ir jādara vairāk.

— **Kāda, jūsu prāt, būs NATO virzība tuvākajā nākotnē?**

— NATO šobrīd saskaras ar diviem savstarpēji saistītiem stratēģiskiem draudiem. Draudi no austrumu flanga, kur ir izvietotas NATO paplašinātās klātbūtnes kaujas grupas. Bet šo kaujas grupu kontekstā, manuprāt, nevajadzētu lietot vārdus «paplašināts» vai «pielāgots», jo tas vieš neskaidrību. Man visas NATO aktivitātes no Baltijas valstīm līdz pat Melnajai jūrai un Turcijai ir priekšējās līnijas klātbūtne. Tas ir viens no NATO izaicinājumiem.

Vienlaikus NATO apzinās, ka mums ir jādara daudz vairāk, palīdzot plānot stabilitāti Ziemeļāfrikā un Tuvajos Austrumos, un jāmēģina novērst dažas turienes problēmas tādā veidā, kā līdz šim to neesam darījuši. Tas attiecas arī uz dažādiem pretterorisma pasākumiem. Manuprāt, NATO šajā jomā jau ir guvusi labus panākumus.

NATO Dienvidu centrs Neapolē, Itālijā, atbild par izlūkošanas datu apkopošanu. Tādējādi palielināsies mūsu izpratne par šiem draudiem un to, kā ar tiem cīnīties, — tā ir prioritāte. NATO ir 29 dalībvalstis. Manuprāt, ir redzama tāda saskaņa alianses partneru vidū, kas patiešām stiprina ticību NATO būtībai, proti, tā ir apņemšanās nodrošināt visu alianses dalībvalstu suverenitāti un integritāti. ■

*Tulkotājs NBS rezerves virsleitnants
Kārlis Lidaka.*

skatīties, kas reāli notiek Amerikas Savienotajās Valstīs, kādus lēmumus pieņem prezidenta Donalda Trampa administrācija, un uz šīs bāzes arī izdarīt secinājumus. Viņa prognozēja, ka Trampa administrācija savas darbības laikā būs mazāk tendēta uz intervenci, taču noteikti tā aizstāvēs spēka lietošanu nepieciešamības gadījumā. Runājot par mūsdienu vērtību krīzi, K. K. Gorka uzsvēra, ka sabiedrība neuzticas valdībai, taču tic armijai un militārpersonām, kurām ir visai augsts uzticamības kredīts. Vienlaikus viņa arī kļiedēja bažas saistībā ar iespējamo ASV intereses zudumu par drošību Eiropā, norādot, ka par mieru un drošību domā visi.

Latvijas Aizsardzības ministrijas valsts sekretārs Jānis Garisons diskusijas gaitā atzina, ka sabiedrībā pašlaik ir jūtama cīņa par cilvēku prātiem. Viņš norādīja, ka mūsdienās nav nepieciešama militāra spēka lietošana, ja sabiedrība ir ievainojama un neapzinās savas pamatvērtības. Brīdī, kad sabiedrība vairs nezina, kas ir tās vērtības, mēs esam zaudējuši, uzsvēra Jānis Garisons.

Somijā vairāk nekā 70% sabiedrības ir gatavi aizstāvēt savu valsti un tās iekārtu, turpretī Vācijā — tikai aptuveni 18% no visas sabiedrības. Būtībā tas liecina, ka vienā no Eiropas smagsvāriem sabiedrības lielākajai daļai nav būtisks jautājums par valsts iekārtu un vērtībām. Šādā situācijā atgriešanās pie vērtībām ir Eiropai vitāli svarīgs jautājums, norādīja valsts sekretārs Jānis Garisons.

Kaimiņvalstu žurnālistus interesēja arī Latvijas pozīcija jautājumā par obligātā militārā dienesta atjaunošanu. Komentējot to, J. Garisons norādīja, ka būtiskākais nav lielas rezervistu armijas veidošana, bet gan visas sabiedrības iesaiste vērtību apzināšanā un aizsargāšanā. Nenoliedzami, obligātais iesaukums var dot pienesumu valsts aizsardzībā, taču bez vērtību apzināšanās tas nestrādās, līdzīgi kā savulaik obligātais militārais dienests nepaglāba no sabrukšanas Padomju Savienību.

Sagatavojis **Taivo Trams**.

Plašāka informācija — www.rigaconference.lv.

Foto — Gatis Dieziņš.

«Eiropas Savienībai ir jādara vairāk, lai aizsargātu savas robežas un savus iedzīvotājus. Valstīm ir plašāk jāsadarbjas, lai nodrošinātu mūsu informācijas telpas drošību un kiberdrošību, veicinātu medijpratību un attīstītu iedzīvotāju spēju kritiski izvērtēt pieejamo informāciju,» uzsvēra Latvijas Valsts prezidents Raimonds Vējonis savā uzrunā starptautiskajā forumā «Rīgas konference 2017».

#BUDŽETS2018

NOZĪMĪGĀKIE SABIEDRĪBAS IEGUVUMI

AIZSARDZĪBAS MINISTRIJAS NOZARĒS

126,8 milj.€

- € Valsts paš aizsardzības spēju stiprināšanai
- € Nacionālo bruņoto spēku kaujas gatavības celšanai
- € Sabiedroto spēku uzņemšanai

IEGUVUMI

- Stiprinātas Nacionālo bruņoto spēku, tostarp Zemessardzes kaujas un reaģēšanas spējas un pilsoniskā un patriotiskā audzināšana Jaunsardzē
- Turpināta personāla apmācība, ekipējuma un tehnikas iegāde, kā arī militāro bāzu infrastruktūras attīstība
- Nodrošināta sabiedroto spēku izvietošana Latvijā un kopējās militārās mācības

! Finansējums sasniedz 2% no IKP

10. oktobrī valdība apstiprināja likumprojektu «Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2018., 2019. un 2020. gadam», kas paredz aizsardzības izdevumu palielinājumu līdz 2% no iekšzemes produkta.

Lai stiprinātu valsts paš aizsardzības spējas, nākamgad plānots sekmēt Nacionālo bruņoto spēku, tostarp Zemessardzes, kaujas un reaģēšanas spēju attīstību, kā arī īstenot pilsonisko un patriotisko audzināšanu Jaunsardzē.

Viens no būtiskiem nozares darbības virzieniem 2018. gadā būs arī Nacionālo bruņoto spēku kaujas gatavības celšana, turpinot īstenot personāla apmācību, ekipējuma un tehnikas iegādi, kā arī militāro bāzu infrastruktūras attīstību.

Nākamgad Latvija turpinās arī sniegt uzņemšanās valsts atbalstu sabiedroto spēkiem, nodrošinot to izvietošanu un kopīgu militāro mācību norisi.

Kopējais 2018. gadā plānotais aizsardzības nozares budžeta apmērs ir 576 miljoni eiro, kas ir par 126,8 miljoniem eiro vairāk nekā pērn.

No 10. līdz 13. oktobrim Tallinā norisinājās ikgadējās Baltijas valstu nesprāgušās municijas meklēšanas un neitralizēšanas mācības «DIVEX 17», kurās piedalījās Latvijas, Igaunijas un Lietuvas bruņoto spēku ūdenslidēju atminētāju komandas.

Latviju militārajās mācībās pārstāvēja astoņi Jūras spēku Mīnukuģu eskadras ūdenslidieji atminētāji, divi Mācību vadības pavēlniecības ūdenslidieju skolas speciālisti un viens Nodrošinājuma pavēlniecības 1. reģionālā nodrošinājuma centra pārstāvis.

Mācību mērķis bija pilnveidot nesprāgušās municijas neitralizēšanas vienību personālsastāvu iemaņas, veikt nesprāgušās municijas meklēšanu, identifikēšanu, nepieciešamības gadījumā izcelšanu, transportēšanu un galējo neitralizēšanu. Galvenais ūdenslidieju uzdevums mācībās ir attīrīt ostas un kuģu ceļus, lai tie būtu droši ikdienas ekspluatācijā un neradītu nekāda veida draudus. Mācību laikā tika pārbaudīta daļa no Tallinas liča un kuģu ceļš, kas ved uz kruizu kuģu terminālu, no aizdomīgiem, sprādzienbīstamiem objektiem, kopskaitā identificējot 38 zemūdens objektus.

KAUJAS GRUPA PRAKSĒ APLIECINA *NATO* VĒRTĪBAS

Taivo Trams

Foto — Normunds Mežiņš.

28. septembrī Ādažu bāzi apmeklēja *NATO* paplašinātās klātbūtnes Kanādas vadītās kaujas grupas Latvijā dalībvalstu aizsardzības ministri un citas vadošas aizsardzības jomas amatpersonas. Kaujas grupas valstu valdību pārstāvjus uzņēma Latvijas aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis un Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Leonīds Kalniņš. Šajā vizītē piedalījās Kanādas aizsardzības ministrs Hardžits Sadžans, Polijas aizsardzības ministrs Antonijs Macerevičs, Slovēnijas aizsardzības ministre Andreja Katiča, Albānijas aizsardzības ministra vietnieks Petro Koči, Itālijas aizsardzības ministra padomnieks īpašos jautājumos viceadmirālis Karlo Masalji un Spānijas aizsardzības ministra vietnieks admirālis Huans Fransisko Martiness Nunjess.

Vizītes mērķis bija iepazīstināt viesus ar panākto progresu laikā kopš paplašinātās kaujas grupas darbības uzsākšanas — un tas ir patiešām iespaidīgs. Vietā, kur vēl salīdzinoši nesen pletās pļava ar retiemi kociņiem, izveidots un vēl top plašs ceļņu un citu infrastruktūras objektu tīkls

sabiedroto valstu karavīru un militārās tehnikas uzņemšanai un apkalpošanai.

Vizītes laikā kaujas grupas dalībvalstu ministri tikās arī ar Ādažu bāzē izvietotajiem karavīriem, kā arī nolika svecītes kritušo karavīru piemiņas vietā, godinot Latvijas karavīrus, kuri krituši, pildot kaujas uzdevumu.

Pēc iepazīšanās ar Ādažu bāzi un tajā veiktajiem būvdarbiem preses pasākumā

kaujas grupas ministri vēlreiz apliecināja, ka partnervalstu karavīri un militārā tehnika atradīsies Baltijas valstīs tik ilgi, cik tas būs nepieciešams, jo šo valstu robežas vienlaikus ir arī *NATO* robeža. Ministri arī uzsvēra, ka paplašinātā kaujas grupa simbolizē *NATO* pamatvērtības, vienotību un spēju efektīvi reaģēt uz draudiem. Amatpersonas akcentēja sarežģīto situāciju, kādā pašlaik atrodas *NATO*, proti, Krievijas

draudus alianses austrumos un jaunos izaicinājumus dienvidos — migrācijas straujo pieaugumu un terorisma draudus.

Latvijas aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis pieļāva, ka šādas kaujas grupas valstu aizsardzības ministru tikšanās kļūs par ikgadēju tradīciju, kad valstu aizsardzības jomas vadītāji pārrunās gada laikā paveikto un sasniegto, kā arī ieskicēs būtiskākos uzdevumus un izaicinājumus nākamajam sadarbības posmam.

«Šodien es uzrunāju visus klātesošos kaujas grupas dalībvalstu pārstāvjus un izklāstīju savu ieceri. Esmu noskaņots ļoti pozitīvi, jo ministri šo tikšanos uztver ļoti nopietni. Piemēram, Polijas aizsardzības ministram bija ieplānotas vairākas svarīgas tikšanās un citas aktivitātes, taču viņš visu atcēla, lai būtu šeit, jo tas ir svarīgāk,» sacīja R. Bergmanis.

Ministrs uzsvēra šīs tikšanās nozīmi, atzīstot, ka to var salīdzināt ar Varšavas samita dienām un tajās pieņemtajiem lēmumiem. Gan Varšavas samita lēmumi, gan tam sekojošā konkrētā rīcība ir notikumi, kuru nozīme valsts vēsturē visā pilnībā būs novērtējama tikai no laika distancēs, teica aizsardzības ministrs.

Pirmajā kaujas grupas ministru tikšanās reizē galvenā sarunas tēma bijusi padarītais un vēl darāmais, attīstot Ādažu poligonu un tā iespējas uzņemt un uzturēt paplašināto NATO kaujas grupu. «Daudziem pieredzējušiem politiķiem un militārpersonām bija liels pārsteigums, cik daudz ir paveikts tik salīdzinoši īsā laikā. Mēs apzināmies, ka tas ir arī milzīgs ieguldījums no dalībvalstu puses, tādēļ sakām par to milzīgu paldies.»

Visi tikšanās dalībnieki arī novērtējuši iespējas, ko sniedz dažādu valstu sadarbība vienotam mērķim. «Būtībā šī ir vienreizēja iespēja stiprināt sadarbību starp diezgan atšķirīgām valstīm. Nav jau viegli to visu organizēt tīri taktiskā līmenī, taču tas ir tā vērts. Mēs varam dalīties savā pieredzē un sasniegumos ne tikai militārajā jomā, bet arī iepazīstināt kolēģus ar mūsu valsts ekonomiku, izglītības sistēmu, sasniegumiem sportā un kultūrā — un tas arī notiek! Šis process ir ļoti būtisks, jo šie karavīri ir savu valstu un sabiedrības daļa un nodos tālāk šīs zināšanas citiem,» uzsvēra R. Bergmanis. Viņš atzina, ka kaujas grupas valstu sinerģija ir ļoti laba gan karavīru, gan ministru līmenī. «Acīmredzot tāpēc, ka mūsu vērtības ir vienādas.»

Ministrs norādīja, ka mums jācenšas atbalstīt Dienvidēiropas valstis to cīņā ar migrācijas krīzi un terorismu, jo šīs valstis ar praktisko darbību ir pierādījušas, ka

saprot tos izaicinājumus, ar kādiem sastopas NATO dalībvalstis, kuras atrodas kaimiņos Krievijai. R. Bergmanis akcentēja:

«Kaujas grupa ir viens no pašiem labākajiem NATO būtības piemēriem — te ir

skaidri redzama starpkontinentālā saikne, kas stiepjas no Eiropas dienvidiem līdz Polijai un Baltijai. Kā uzsvēra Kanādas aizsardzības ministrs, šeit mēs patiešām izjūtam, ka NATO ir vienots veselums.»

NATO SPĒKU INTEGRĀCIJAS VIENĪBA KĀ ALIANSES ATTURĒŠANAS POLITIKAS ELEMENTS

Anda Bergmane,

NATO spēku integrācijas vienības komandiera padomniece komunikācijas jautājumos.

Foto — no NFIU Latvia arhīva.

Šā gada 1. septembrī apritēja divi gadi kopš NATO spēku integrācijas vienību (NATO Force Integration Unit; NFIU) izveides sešās NATO dalībvalstīs alianses austrumos, tostarp Latvijā. NATO spēku struktūras elementu izvietošana ir daļa no alianses spējas piemēroties drošības situācijas izmaiņām reģionā.

Būt gataviem 48 stundu laikā uzņemt NATO reaģēšanas spēkus

2014. gada septembrī NATO Velsas samītā valstu vadītāji vienojās par pasākumu kopumu kolektīvās aizsardzības stiprināšanai, t.sk. pilnveidot NATO reaģēšanas spēkus (NATO Response Force; NRF) un izveidot NATO Sevišķi ātrās reaģēšanas vienību (Very High-Readiness Joint Task Force; VJTF), kas būtu gatava ierasties reģionā 48 stundu laikā. Paraleli tika pieņemts lēmums izveidot NATO spēku integrācijas vienības trīs Baltijas valstīs, Polijā, Rumānijā un Bulgārijā, vēlāk arī Ungārijā un Slovākijā, lai veicinātu ātru un koordinētu paaugstinātas gatavības spēku izvietošana.

Sabiedroto spēku izvietošana ir sarežģīts un komplekss uzdevums, kas prasa sākotnējo izpēti, iegūtās informācijas analīzi, detalizēta atbalsta plāna izstrādi un sagatavošanos. Īpaši, ja runājam par vairāku tūkstošu karavīru un militārā ekipējuma pārvietošanu krīzes situācijā nepilnu divu diennakšu laikā, izmantojot sauszemes, jūras un gaisa transporta tīklus.

Runājot par NFIU ieguldījumu sabiedroto spēku ātrā izvēršanā, vienības komandieris pulkvedis Jānis Gailis norāda uz divām būtiskām lietām. Pirmkārt, vienības karavīru profesionālā pieredze un speciālās zināšanas, kas jau tiek izmantotas,

NATO Sabiedroto spēku augstākās virspavēlniecības Eiropā komandiera vietnieks ģenerālis Dž. R. Everards vizītē NATO spēku integrācijas vienībā Latvijā.

pilnveidojot Latvijas spējas plānot un īstenot NATO spēku uzņemšanu Latvijā. Otrkārt, situācijas pārzināšana un ātra informācijas apmaiņa starp Latviju kā uzņemšo valsti un NATO spēkiem.

«No loģistikas skatpunkta vienības galvenā uzmanība tiek pievērsta VJTF plānošanas procesam. NFIU aktīvi iesaistās sabiedroto spēku uzņemšanas plānošanā, piemēram, sniedzot informāciju par infrastruktūru, kas vajadzīga paaugstinātas gatavības spēku karavīru un ekipējuma uzņemšanai,» norāda nodrošinājuma pārvaldes virsnieks majors Djego Rosaless. «Tai pašā laikā NFIU aktīvi strādā pie NATO daudznacionālās kaujas grupas un to sabiedroto spēku karavīru, kuri ierodas Latvijā uz mācību laiku, uzņemšanas un izvietošanas. Personāla pieredze un zināšanas par NATO plāniem, ieteikumi iespējamo risku mazināšanai un NATO vai sabiedroto spēku iepazīstināšana ar uzņemšo valsti ir daļa no vienības ieguldījuma aizsardzības nozares stiprināšanā,» uzsver majors D. Rosaless.

Sniegt atbalstu NATO paplašinātās klātbūtnes kaujas grupai

NATO Varšavas samītā pieņemtais lēmums izvietot NATO daudznacionālo kaujas grupu Latvijā bija viens no pirmajiem lielajiem izaicinājumiem, kur NFIU personāla pieredze, zināšanas un darbs pie tā sauktā atbalsta plāna izstrādes ieguva reālu lietojumu. Jau no pirmajām dienām NFIU aktīvi iesaistījās operācijas plānošanā un īstenošanā, sniedzot nepieciešamo informāciju gan par Latvijas militārajām spējām, infrastruktūru, sakaru sistēmām, drošības situāciju reģionā un informācijas vidi, gan vienkārši iepazīstinot konkrēto jomu atbildīgās personas.

Operatīvās plānošanas pārvaldes virsniece majore Liene Karale norāda: «Viens no lielākajiem NFIU pienesumiem ir ekspertīze un informācija ne tikai par konkrētu jomu, bet par situāciju kopumā. Ikdienā strādājam kopā ar kolēģiem no Latvijas un sabiedroto valstīm un apmaiņamies ar informāciju ar citu NATO vienību un štābu pārstāvjiem. Tas dod iespēju

NFIU sniedz atbalstu NATO daudznacionālās kaujas grupas Spānijas kontingentam militārās tehnikas pārvietošanā.

Vienībā šobrīd kopumā ir pārstāvētas 12 NATO dalībvalstis, un aptuveni puse no 40 cilvēku personāla ir sabiedroto valstu pārstāvji.

izprast vispārējo drošības situāciju reģionā un līdz ar to sniegt pilnīgāku un visaptverošāku redzējumu. NFIU iesaiste sabiedroto karavīru, piemēram, Vācijas bruņoto spēku Pārvietojamā gaisa kontroles un ziņošanas centra izvietojumā Latvijā un sabiedroto spēku mācību plānošanā ir ļāvusi apkopot un identificēt gūtās mācības un nepieciešamos uzlabojumus, kā arī sniegt ieteikumus to īstenošanai nākotnē.»

Cieša sadarbība ar NBS, valsts un pašvaldības institūcijām

NATO spēku savietojamības veicināšanā un spējā īstenot ātru spēku uzņemšanu un pārvietošanu ir svarīga cieša un koordinēta sadarbība starp aizsardzības nozares, valsts un pašvaldību institūcijām, kuras iesaistītas uzņemamo spēku atbalsta nodrošināšanā. Apzinoties katras institūcijas lomu, NFIU ir izveidojusi labu sadarbību ar Aizsardzības ministriju, NBS Apvienoto štābu, iekšlietu nozari un citām institūcijām, kas ir priekšnosacījums NATO spēku uzņemšanai.

«Ikvienai no minētajām struktūrām — aizsardzības nozares struktūrvienībām, valsts un pašvaldību institūcijām, NATO

štābiem, NATO daudznacionālajai kaujas grupai — ir unikāla loma atturēšanas politikas īstenošanā. Trūkstot kādam no elementiem, kopējā mērķa sasniegšana ir apgrūtināta, tāpēc ir jādara viss iespējams, lai stiprinātu un attīstītu koordinētu sadarbību,» uzsver vienības komandieris pulkvedis J. Gailis. «Ir grūti novērtēt sadarbību, bet noteikti varu teikt, ka tā ir bijusi veiksmīga. Vienlaikus gan jāatzīmē, ka sadarbībai ir jāpilnveidojas līdzī laikam.»

NATO komandpakļautība un daudznacionālisms

NFIU ir pastāvīgs NATO spēku struktūras elements, kas izvietots Latvijā un atrodas tiešā NATO daudznacionālā Ziemeļaustrumu korpusa štāba pakļautībā. No turienes tiek saņemti vienības uzdevumi un vadlīnijas. Arī pārskati un ziņojumi par NFIU aktivitātēm tiek sūtīti uz Ščecinu.

Vienībā šobrīd kopumā ir pārstāvētas 12 NATO dalībvalstis, un aptuveni puse no 40 cilvēku personāla ir sabiedroto valstu pārstāvji.

Pulkvedis J. Gailis atzīst:

«Darbs daudznacionālā vidē ir izaicinājums. Tomēr tas dod ļoti daudz iespēju un priekšrocību. Man ir iespēja mācīties un pilnveidoties ne tikai kā komandierim, bet arī kā personībai. Savukārt vienība var mācīties no citu valstu pieredzes un izmantot to ikdienas uzdevumu veikšanā.»

Daudznacionālo darba vidi kā vienu no lielākajiem ieguvumiem min arī vienības pārstāvji. Tā ļauj dalīties ar zināšanām, mācīties no dažādu valstu un jomu ekspertiem, diskutēt par iespējamajiem risinājumu veidiem, kā arī pilnveidot zināšanas par NATO un sniegt ieguldījumu alianses konceptu izstrādē. Noteikti jāmin arī ciešā saikne ar Latviju kā uzņemošo valsti un valstīm, kuru karavīri dien NATO spēku integrācijas vienībā.

NFIU nākotne

Divu gadu pastāvēšanas laikā NFIU, kas NATO vēsturē ir jauns spēku struktūras elements, ir ne tikai ieguvusi spēju pilnībā veikt dotos uzdevumus, bet arī kļuvusi par labi atpazīstamu vienību, kuras sniegto pienesumu augstu novērtē gan Latvija, gan NATO, gan sabiedroto valstis.

NATO spēku integrācijas vienības Latvijā komandieris pulkvedis J. Gailis norāda, ka, pamatuzdevumiem un misijai paliekot nemainīgai, «no praktiskā viedokļa nepieciešams turpināt attīstīt vienības spējas vēl labāk izpildīt doto uzdevumu. Proti, izmantot mācības, lai pārbaudītu sevi, pilnveidot iekšējās procedūras, uzlabot sadarbību un koordināciju ar Aizsardzības ministriju un Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem». 18

NATO spēku integrācijas vienība šogad piedalījās 4. maija parādē un svētku pasākumos Liepājā.

LIETU INTERNETA LAIKMETĀ PIEAUG KIBERDROŠĪBAS NOZĪME

5. oktobrī CERT.LV un ISACA Latvijas nodaļa sadarbībā ar «Latvijas mobilo telefonu», «SQUALIO cloud consulting» un «Accenture Latvia» rīkoja starptautisko kiberdrošības konferenci «Kiberšahs 2017». Šogad konferences galvenā uzmanība tika pievērsta lietu interneta (*Internet of Things*) drošības aspektiem.

Konferenci atklāja aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis, uzsverot, ka «Kiberšahs 2017» ir gada nozīmīgākā kiberdrošības konference Latvijā.

«Mēs dzīvojam laikā, kad tehnoloģiju lietojums mājās un darbā ir pilsoņu labklājības atslēga. Tehnoloģiju attīstība sniedz izaugsmes potenciālu ekonomikas attīstībai Latvijā un citās valstīs. Kopš 2016. gada ir nozīmīgi mainījušies globālā kiberdrošības ainava. To mainījuši divi apjomīgi kiberuzbrukumi, kuru sekas bija jūtamas vairākās valstīs, — no «Wanna-Cry» un «NotPetya» izspiedējvīrusu uzbrukumiem cieta gan kompānijas, gan privātpersonas. Uzbrukumi lika uzņēmumiem pārvērtēt kiberdrošības nozīmi digitālajā sabiedrībā.

Kiberdrošības standartu uzlabošana šobrīd ir galvenā prioritāte NATO, Eiropas Savienībai un citām starptautiskām organizācijām. Arī Aizsardzības ministrija strādā, lai nodrošinātu drošu vidi un atrisinātu kiberdrošības incidentus. Katru gadu ministrija iesaistās dažādās kiberdrošības mācībās. Un viena no ministrijas prioritātēm ir NIS direktīvas ieviešana.»

NIS direktīva nodrošinās augstākus standartus valsts iestāžu un privātā sektora sadarbībai

2016. gada jūlijā Eiropas Parlaments pieņēma direktīvu «The Directive on security of network and information systems» (NIS direktīva), kura tagad stājusies spēkā. Dalībvalstīm tiek dots 21 mēnesis laika, lai iekļautu direktīvas prasības valsts nacionālajos likumdošanas aktos.

Visaugstākās prasības un palielināta uzmanība NIS direktīvas ietvaros ir plānota finanšu resursu drošībai internetā, mākoņglabātāvām un interneta meklēšanas sistēmām. NIS direktīva nosaka arī kritiskās infrastruktūras sniedzēju grupas,

uz kurām tā attieksies, piemēram, enerģētikas, transporta, naftas un gāzes, medicīnas, finanšu un citās nozarēs.

Konferencē notika arī NIS direktīvas ieviešanai veltīta paneldiskusija, kurā eksperti no Latvijas, Igaunijas un Nīderlandes diskutēja par veidiem, kā valstis noteiks ziņošanu par incidentiem kritiskajās iestādēs.

Datu drošība un privātums — galvenais konferences temats

Valsts iestādes un uzņēmēji cenšas nodrošināt savu informācijas sistēmu un sniegto pakalpojumu drošību un pieejamību, tādēļ datu drošība un privātums bija galvenais konferences temats arī šogad. Svarīgs aspekts lietotājiem ir personisko datu drošība, jo tendences rāda, ka datorvadāmas iekārtas pārņems automašīnas, sadzīves ierīces un rūpnieciskās iekārtas, kā arī medicīnas iekārtas.

Tuvākajā laikā Eiropas Savienībā tiks pārskatīti daudzi regulējumi, lai nodrošinātu patērētāju drošību. Kā mainīsies drošības prasības nākamā gadu laikā? Kā tās ietekmēs IT sektoru un galu galā — patērētājus? Uz šiem jautājumiem konferencē centās sniegt atbildi vairāki runātāji, piemēram, Eireans Leverets un Egons Bušs. LMT drošības direktors Egons Bušs skaidroja, kā kiberdrošība darbojas, kad internetā tiek savienotas lietas, precīzāk, lielākas un mazākas iekārtas. «Ražošanā notikusi ceturrtā industriālā revolūcija, kas patiesībā ir automatizācija un datu apmaiņas inovācijas — sensori, kas veido kiberfiziskas sistēmas. Tas nozīmē, lai uzlabotu ekonomiskos rādītājus.»

Pasaulē jau ir 8,3 miljardi iekārtu, un paredzams, ka trīs gadu laikā to skaits būs pāri par 20 miljardiem, minēts pētījumā (<https://www.gartner.com/newsroom/id/3598917>), savukārt, pēc LMT datiem, jau tagad katrs piektais lietotājs LMT tiklā ir robots.

Otra puse lietu interneta stāstam ir kiberuzbrukumi un to tendences. Lietu interneta ierīces ne vienmēr ir pienācīgi droši konfigurētas, pakļaujot tās kompromitēšanas riskam. Pilsētas ūdens apgādes iekārtas var tikt pakļautas uzbrukuma riskam nenozīmīgu sūkumu dēļ, piemēram, nav nomainīta noklusējuma parole. Apdraudēti ir gan ūdens, gan elektrības, gan citu veidu viedie skaitītāji, sadzīves tehnika un medicīnas iekārtas.

Lai novērstu riskus, kas saistīti ar internetā savienotajām lietām, nepieciešams izvēlēties drošu ražotāju un arī pašam lietot ierīces atbildīgi, vērtējot piedāvājumus kritiski. Tātad der papētīt, cik lietas ir drošas un kāda ir to ievainojamība. Tas notiek līdzīgi, kā iegūstot atsauksmes par preci, ko pērkāt internetā.

Konference «Kiberšahs 2017» pulcēja vairāk nekā 500 IT drošības speciālistu un interesentu. Konferencē uzstājās pasaules kiberdrošības eksperti no Latvijas, Lielbritānijas, Igaunijas, Čehijas, ASV un Nīderlandes. Konferences mērķauditorija ir valsts un pašvaldību iestāžu atbildīgās personas par IT drošību, IT drošības speciālisti, IT drošības entuziasti, kā arī citi nozares pārstāvji.

Konferences tiešraidi vēroja 3484 apmeklētāji, kas ir divreiz vairāk nekā pagājušajos gados. Runātāju prezentācijas un to video ieraksti pieejami vietnē www.cert.lv.

Konference notika Eiropas kiberdrošības mēneša ietvaros. Kiberdrošības mēneša mērķis ir veicināt sabiedrības izpratni par kiberdrošību.

Informāciju sagatavoja **Svetlana Amberga**, CERT.LV sabiedrisko attiecību grupas vadītāja.

Foto — Normunds Mežņiņš.

«SUDRABA BULTA 2017» — JAUNAS IESPĒJAS UN IZAICINĀJUMI

Taivo Trams

Foto — Gatis Dieziņš, Gatis Indrēvics,
Normunds Mežiņš.

Oktobris vairākus pēdējos gadus ir tas laiks, kad visā Latvijā notiek mācības «Sudraba bulta». Tieši šīs mācības ir viena no labākajām iespējām Latvijas bruņotajiem spēkiem reaģēt uz jaunajiem izaicinājumiem un izmēģināt arvien jaunas iespējas savu mērķu sasniegšanai.

Saruna ar Sauszemes spēku Mehanizētās kājnieku brigādes komandieri pulkvedi Ilmāru Ati Lejiņu notiek īsi pirms mācību sākuma.

Iztiks bez ceremonijām

««Sudraba bulta» vienmēr ir bijusi lieliska platforma vai instruments mūsu Sauszemes spēku Mehanizētās kājnieku brigādes attīstībai, kas ļauj izmēģināt arvien kaut ko jaunu. Iepriekšējo trīs gadu laikā mēs mācībās lielāku uzsvāru likām uz savietojamības trenēšanu ar mūsu partnervalstīm, bet šogad jau koncentrējamies

uz savietojamības attīstīšanu ar NATO paplašinātās klātbūtnes kaujas grupu. Būtībā mācību laikā tiek veikti uzdevumi un pilnveidotas sadarbības prasmes, lai mēs visi kopā varētu sekmīgi darboties jau kā vienota brigāde,» stāsta Sauszemes spēku Mehanizētās kājnieku brigādes komandieris pulkvedis Ilmārs Atis Lejiņš. Līdztekus tiek izmēģināti un integrēti vairāki citi uzdevumi. Šogad mācības notiek no 26. līdz 29. oktobrim un aptver gan Ādažu poligonu, gan Alūksnes, Apes

un Gulbenes novadus. Mācībās piedalās vairāk nekā 3500 karavīru no Latvijas, Kanādas, ASV, Albānijas, Spānijas, Itālijas, Igaunijas, Slovēnijas, Polijas, Lielbritānijas un Vācijas. Tas ir līdz šim lielākais šajās mācībās piedalījušos karavīru skaits.

Kā zināms, līdz 2014. gadam «Sudraba bulta» bija nacionāla mēroga mācības, taču pēdējos trīs gados to mērogs un starptautiskais līmenis ir būtiski audzis. Ciešā sasaistē ar «Sudraba bultu» šogad notiek arī «Mobilizācijas mācības 2017», rezerves karavīru mācības un mācību cikls «Mazais Namejs 2017».

Viena no mācību novitātēm — nebūs ne atklāšanas, ne noslēguma ceremonijas. «Man šķiet, ka mēs reizēm ceremonijām pievēršam pārāk lielu nozīmi. Protams, ir vietas un laiks, kur tas ir nepieciešams, taču šajās mācībās mēs to nedarīsim. Var teikt, ka esam pārauguši šo fāzi, var teikt arī, ka tam vienkārši nav laika. Esam profesionāļi, un darīsim savu darbu,» saka I. A. Lejiņš. Mācību aktīvajā fāzē to dalībniekiem būs kopīgs foto atmiņai — tās arī visas ceremonijas.

Pirmo reizi īstenos taktisko maršu

Viens no būtiskākajiem jaunumiem «Sudraba bultas» norisē šogad ir brigādes taktiskais maršs, kas tiek veikts no Ādažiem uz Alūksnes pievārti. «Tas ir ļoti svarīgs mācību elements, jo pēdējo 20 gadu laikā bruņotie spēki neko līdzīgu nav darījuši. Parasti militārās tehnikas un vienību pārvietošanās notiek militārā konvoja veidā Militārās vai Ceļu policijas pavadībā — tā ir pierasta un saprotama kārtība gan militārajā, gan civilajā līmenī. Šoreiz viss būs citādāk — trīs bataljoni apmēram pusotras līdz divu diennakšu laikā galvenokārt pa trim ceļiem pārvietosies uz Alūksnes apkārtni, kur arī izvēršies,» stāsta I. A. Lejiņš. Šāda pārvietošanās kārtība ir atbilstošāka tam, kas notiktu reālā krīzes situācijā. Papildu izaicinājums virsniekiem un karavīriem ir arī pārvietošanās mērogs — līdz šim trīs bataljoni

vienlaikus nav mainījuši savu dislokācijas vietu. Kopumā pa Latvijas ceļiem dažādās grupās pārvietosies vairāk nekā 300 bruņutehnikas vienību. «Viena lieta ir to visu saplānot uz papīra, pavisam cita — realizēt dzīvē. Taču es esmu pārliecināts, ka mums izdosies. Šis uzdevums principiāli ir ļoti svarīgs bruņoto spēku tālākai attīstībai,» norāda brigādes komandieris.

Taktiskā marša norise tiks kontrolēta trijos lielajos kontrolpunktos un virknē mazāku — lai viss noritētu raiti un neveidotos neparedzēti sastrēgumi. Pārvietošanās lielākoties notiks diennakts tumšajā laikā, lai netraucētu iedzīvotājus. Tiesa, tā tas notiktu arī īstā krīzes situācijā. Jebkurā gadījumā šāda apjoma manevri var sagādāt zināmas neērtības civiliedzīvotājiem, taču bruņotie spēki lūdz pret to izturēties ar izpratni.

Būtu gan nepareizi uzskatīt, ka mācības sastāv tikai un vienīgi no taktiskajiem vingrinājumiem. «Bez apgādes un loģistikas mēs nekur netiktu. Var teikt, ka puse vingrinājuma ir pats maršs, bet tā otra puse — gatavošanās tam un apgāde.»

«Pretinieki» pieejami tepat kaimiņos

Mācību «Sudraba bulta» otrā fāze ir klasiskais taktiskais vingrinājums, kurā viena daļa dalībnieku uzbrūk, bet otra — aizsargājas. Ar šo vingrinājumu tiks pabeigta NATO paplašinātās klātbūtnes kaujas grupas integrācija Sauszemes spēku Mehanizētajā kājnieku brigādē, norāda I. A. Lejiņš. Pretinieku lomā šoreiz būs Igaunijas bruņoto spēku un Igaunijā dislocētā Lielbritānijas kontingenta karavīri. «Situācija ir mainījusies — pie mums pastāvīgi uzturas ap 3500 NATO partnervalstu karavīri, tādēļ gadījumā, ja vingrinājumam būs nepieciešams iedomātais pretinieks, ko var atveidot citu valstu karavīri ar atšķirīgu pieredzi, varam lūgt palīdzību tepat no mūsu kaimiņiem,» saka Sauszemes spēku Mehanizētās kājnieku brigādes komandieris.

Vēl kā atsevišķu šo mācību uzdevumu I. A. Lejiņš uzsver sakaru sistēmu iespēju un drošības pārbaudi. «Mācību laikā mēs pārbaudām arī sakaru iekārtu drošību, izmēģinām dažādus informācijas nodošanas veidus. Tiek pārbaudīta arī dažādu valstu karavīru rīcībā esošo rāciju savstarpējā savietojamība.»

Sargā ne tikai Ādažu poligonu

Kā jau minēts, «Sudraba bultas» klātbūtne būs jūtama ne tikai Ādažu poligonā. «Ar zemes īpašniekiem, kur paredzēts izvērst karaspēka vienības un veikt kādus manevrus, viss ir saskaņots, taču savas korekcijas šoreiz ievieša daba. Sākotnējā iecerē pie Alūksnes bija paredzēts izvērsties krietni apjomīgāk, taču ietilgušo lietavu dēļ liela daļa tam paredzētās zemes pašreiz ir zem ūdens. Izmantojamo teritoriju nāksies krietni samazināt.»

Runājot par sadarbību ar privātpersonām, pulkvedis Ilmārs Atis Lejiņš uzsver, ka sabiedrībai uz drošības jautājumiem ir jāskatās plašāk un ar vēl lielāku atbildību par valsti. «Privātās zemes mums nākotnē nāksies izmantot arvien plašāk. Būtībā veidojas tāda kā saspēle starp prasītājiem armijas personā un devējiem — zemes īpašniekiem.

Šī dialoga rezultātā pakāpeniski arī veidojas arvien lielāka izpratne par bruņoto spēku vajadzībām un iespējām tās izpildīt. Jā, mums ir bijuši gadījumi, kad zemes īpašnieks nepiekrīt un neatļauj to izmantot — mēs respektējam šo lēmumu. Taču nevajadzētu baidīties, ka bruņotie spēki nodarīs kādus milzīgus vai neatgriezeniskus bojājumus. Reizēm gadās kļūdīties, taču kļūdas operatīvi identificējam un novēršam. Inženieru vienības likvidē mazākas problēmas, lielāki zaudējumi tiek kompensēti — tā tas notiek vienmēr. Tādēļ jau ir nepieciešams šis dialogs, lai abas puses atrastu sev piemērotāko risinājumu. Galu galā mēs nesargājam tikai Ādažu poligonu, bet gan visu Latviju.»

Par drošību atbildīga visa sabiedrība

Vēl kāda būtiska mācību sastāvdaļa ir to laikā notiekošās mobilizācijas mācības. «Likums jau sen ļauj izmantot mobilizācijas iespējas, taču šī iespēja izmantota diezgan kūtri,» atzīst I. A. Lejiņš. Mobilizācijas mācībās bruņoto spēku vajadzībām specifisku uzdevumu veikšanā tiek piesaistīti privātie resursi — piemēram, treileri smagās tehnikas pārvadāšanai, specializētā tehnika un speciālisti prettanku grāvju izveidei. «Protams, mēs mācībās nerokam kilometriem grāvju — ja pārliecināties, ka varam izveidot aizsardzības līniju nelielā posmā, tad zinām, ka varēsim to izdarīt arī daudz lielākā platībā.»

Mobilizācijas pieprasījuma realizācija militāriem mērķiem tiek balstīta valsts likumdošanā, un mācību laikā visu procesu testē pa posmiem. «Prognozes ir ļoti cerīgas — plānošanas fāzei bija ļoti labi rezultāti. Tai seko praktiskā un norēķināšanās daļa, kad maksāsim privātzņēmējiem par saņemtajiem pakalpojumiem. Pašos pamatos nekas būtisks sadarbības procesā nemainās — viss notiek līdzīgi kā citās

reizēs, kad jāpiesaista privātā partnerība, tikai uz cita likuma pamata.»

Pēc I. A. Lejiņa ieskatiem, sabiedrība pakāpeniski jāpieradina pie domas, ka ikvienam pilsonim ir sava daļa atbildības par valsts drošību, katrs ir šīs drošības sistēmas sastāvdaļa. «Tā noteikti nav nosta, bet iespēja piedalīties. Ne katrs var aizstāvēt savu Dzimteni ar šauteni rokās, bet savu artavu kādā citā veidā var dot ikviens. Es esmu optimists un domāju, ka nākotnē arvien vairāk ar bruņotajiem spēkiem tieši iesaistītu cilvēku savu iespēju robežās palīdzēs drošības sekmēšanā.»

Rezerves karavīriem svarīga piederības sajūta

Šie paši principi noteikti dos labus rezultātus arī rezerves karavīru piesaistē un atkalapmācībā. Šajā laikā notiek arī rezerves karavīru mācības, un 30 cilvēki ir iesaistīti «Sudraba bultā» — it kā salīdzinoši neliels skaits.

«Es tomēr uzskatu, ka šī sistēma pašreiz ir jāveido ļoti pakāpeniski un pārdomāti. Manuprāt, rezerves karavīru regulārās mācības bija jāorganizē kopš deviņdesmitajiem gadiem, tad tā būtu rutīnas lieta un daļa no viņiem nebrīnītos, saņemot pavēsti,» atzīst I. A. Lejiņš.

Pēc apmācībām tiks apkopoti rezultāti un izdarīti secinājumi, kā konceptuāli mainīt sistēmu. «Šajā gadījumā nelielais rezerves karavīru skaits mums nāk pat par labu — ir vieglāk saprast kļūdas un veikt vajadzīgās korekcijas. Pie ļoti liela cilvēku skaita tas būtu daudz sarežģītāk, kļūdu ietekme būtu daudz jūtama.»

Ļoti liela nozīme sadarbībā ar rezerves karavīriem ir piederības sajūtai, uzsver Sauszemes spēku Mehanizētās kājnieku brigādes komandieris. «Mūsu komunikācijas pamatā nevar būt amorfs karavīru saraksts. Arī rezerves karavīram ir jābūt saglabātai kādai pastāvīgai saiknei ar bruņotajiem spēkiem, vismaz jāzina, kura ir viņa mājas vienība, kur viņš ir iedzīvojis un kāda ir viņa specialitāte šajā struktūrā.» Pirms šīm mācībām komandieris ir izsūtījis personisku vēstuli katram rezerves karavīram.

«Tā mēs cenšamies veidot šo piederību. Es ceru, ka tas ir devis rezultātus. Galu galā dialogam ir jābūt vienmēr, cilvēkus nevar uzrunāt tikai formāli, atsaucoties uz likuma pantiem. Krīzes gadījumā taču mēs nevienam ar varu nestumsim karot. Karavīram ir jābūt ar Dzimteni, piederības un atbildības izjūtu, un to ar sausu atsauci uz likumu neizveidosim.»

Eiropas Savienības ekonomisko sankciju pret Krieviju ilgtermiņa

Toms Rostoks,

LNAA Drošības un
stratēģiskās pētniecības
centra pētnieks.

Eiropas Savienība (ES) 2014. gadā ieviesa virkni ekonomisko sankciju pret Krieviju saistībā ar Krimas aneksiju un militāro iejaukšanos Ukrainas austrumu daļā. Neraugoties uz periodiskām diskusijām par sankciju lietderīgumu un atsevišķiem aicinājumiem tās atcelt, sankcijas joprojām nav atceltas. Formāli raugoties, pret Krieviju ieviestās sankcijas kopš 2015. gada 19.—20. marta Eiropadomes sanāksmes ir piesaistītas Minskas vienošanās dokumentu īstenošanai. Šis lēmums paredz, ka sankcijas netiks atceltas, kamēr netiks izpildīti Minskas vienošanās nosacījumi. Krievija Minskas vienošanās nosacījumus nav izpildījusi, tāpēc ekonomiskās sankcijas joprojām ir spēkā.

Pret Krieviju vērstās ekonomiskās sankcijas

Sankcijas pret Krieviju tika ieviestas 2014. gadā vairākos posmos. Vispirms tika ieviestas sankcijas saistībā ar Krievijas nelegāli veikto Krimas aneksiju. Šīs sankcijas tika vērstas pret atsevišķiem indivīdiem, proti, tās izpaudās kā aizliegums iebraukt ES dalībvalstīs un aktīvu iesaldēšana. Pēc militārā konflikta uzsākšanās Ukrainas austrumu daļā un Malaizijas avioliņiju lidmašīnas notriekšanas 2014. gada jūlija beigās tika ieviesta pirmā ekonomisko sankciju kārtā. Ierobežojošie pasākumi aizliedza piegādāt Krievijai ieročus un tehnoloģijas, ko varētu izmantot militāriem mērķiem. Tika būtiski ierobežota Krievijas valstij piederošu uzņēmumu piekļuve Rietumu kapitāla tirgiem, kā arī ierobežota

Krievijas piekļuve ar energoresursu ieguvu saistītam ekipējumam un tehnoloģijām. Turpinoties kaujām Ukrainas austrumos un pastiprinoties Krievijas iesaistei, jūlijā ieviestās sankcijas tika pastiprinātas, kā arī paplašināts to personu loks, uz kurām tika attiecināts iebraukšanas aizliegums ES un aktīvu iesaldēšana. 2015. gada martā pret Krieviju vērstās sankcijas tika piesaistītas pie februārī panāktās Minskas vienošanās un noteikts, ka sankcijas var tikt atceltas tikai tad, ja Krievija izpildītu Minskas vienošanās nosacījumus. Sankcijas līdz šim ir pagarinātas, un aktuālā informācija liecina, ka tās būs spēkā vismaz līdz 2018. gadam. Tā kā lēmumi par sankciju ieviešanu ir pieņemti dažādos laika posmos, tad sankciju pagarināšana notiek pakāpeniski. Piemēram, ekonomiskās sankcijas ir spēkā līdz 2018. gada 31. janvārim, bet specifiski ar Krimu un Sevastopoli saistītās sankcijas ir spēkā līdz 2018. gada 23. jūnijam.

Pret Krieviju vērsto sankciju kontekstā īpaši svarīgi ir trīs jautājumi. Pirmkārt, kādi apsvērumi vadīja ES valsti un valdību vadītājus, pieņemot lēmumu par sankciju ieviešanu? Otrkārt, kāda ir bijusi sankciju ietekme uz Krieviju? Treškārt, vai ar sankciju palīdzību ir izdevies mainīt Krievijas uzvedību?

Atbildot uz pirmo jautājumu, ES lēmumi par ekonomisko sankciju ieviešanu ir bijuši pārdomāti, turklāt tie atspoguļo visu dalībvalstu kopīgo viedokli. Pret Krieviju vērstās sankcijas tiek uzskatītas par tādām, kas varētu mainīt Krievijas uzvedību, jo ir pietiekami sāpīgas. Pārāk vājas sankcijas neatstātu vēlamu iespaidu uz Krieviju, bet pārāk spēcīgas sankcijas varētu panākt tieši pretēju efektu — Krievijas militārās agresijas pastiprināšanos. Tādējādi arī ir paturēta iespēja sankcijas nepieciešamības gadījumā pastiprināt, ja Krievijas agresija intensificētos. Sankciju negatīvais efekts attiecībā uz pašām ES dalībvalstīm ir sabalansēts, un ES dalībvalstis ir centušās nodrošināties pret iespējami, ka sankcijas nodara lielu kaitējumu

vienai vai vairākām dalībvalstīm, vienlaikus neatstājot negatīvu iespaidu uz citām. Ieviestās sankcijas liecina arī par to, ka tās varētu būt samērā vienkārši atcelt, ja Krievija censtos nodrošināt Minskas vienošanās izpildi. Arī iedarbības laika ziņā ekonomisko sankciju ietekme ir sabalansēta, jo to ietekme bija tūlītēja, taču pieņemtie ierobežojošie pasākumi turpina atstāt ievērojamas sekas uz Krievijas ekonomiku arī vairākus gadus uz priekšu.

Atbildēt uz otro jautājumu ir sarežģītāk, jo ir grūti nodalīt ekonomisko sankciju radītos zaudējumus Krievijas ekonomikai no 2014. gada otrajā pusē piedzīvotā naftas cenu krituma visā pasaulē un Krievijas ekonomikas strukturālajām problēmām. Pēc Edvarda Hantera Kristija aprēķiniem, ekonomisko sankciju radītie zaudējumi Krievijas ekonomikai 2015. gadā bija aptuveni 1,5 procenti no iekšzemes kopprodukta (IKP), kas visnotaļ atbilst paredzamajai sankciju īstermiņa ietekmei. Lielāku kaitējumu 2015. gadā Krievijas ekonomikai nodarīja salīdzinoši zemās naftas cenas. Tiesa gan, Krievijas ekonomika 2017. gadā sāk atgūties, un prognozes liecina, ka 2018. gadā Krievijas IKP varētu sākt palielināties. Tomēr sankciju negatīvā ietekme uz Krievijas ekonomiku vēl turpinās.

Atbildēt uz trešo jautājumu ir vēl sarežģītāk, jo sankciju mērķa valstis parasti nevēlas atzīt, ka pret tām izmantotā ekonomiskā piespiešana ir bijusi efektīva. Iemesls ir vienkāršs. Ja valsts atzīst, ka ekonomiskā piespiešana ir bijusi iedarbīga, tad tādējādi tiek pavērtas durvis līdzīgu piespiešanas mehānismu izmantošanai arī nākotnē. Krievijas lēmumu pieņēmēji ir atzinuši, ka labprāt vēlētos, lai sankcijas tiek atceltas, tomēr netiek atzīts, ka sankcijām būtu bijusi ietekme uz izmaiņām Krievijas ārpolitikā. Turklāt Krievija nav atzinusi savu lomu militārajā konfliktā Donbasa reģionā. Lēmumi par ekonomisko sankciju ieviešanu pret Krieviju tika pieņemti 2014. gada jūlijā un septembrī, savukārt militārā konflikta akūtākā fāze Donbasa reģionā turpinājās līdz 2015. gada februārim, tāpēc varētu šķist, ka sankcijas nebija efektīvas. Tomēr tā gluži nav. 2015. gada sākumā rietumvalstis diskutēja par jaunu ekonomisko sankciju ieviešanu pret Krieviju. Tās nodarītu Krievijas ekonomikai vēl lielākus zaudējumus nekā 2014. gada sankcijas. Var pieņemt, ka jaunu sankciju draudi zināmā mērā ietekmēja Krievijas rīcību, jo, turpinot militāro agresiju Ukrainā, Krievijai būtu jāreķinās ar vēl lielākiem zaudējumiem.

Sankciju pagarināšanas iemesli

Formāli raugoties, Krievija līdz šim nav izpildījusi Minskas vienošanās nosacījumus, tāpēc sankcijas ir pagarinātas. Tomēr ir vairāki faktori, kas ir palīdzējuši ES dalībvalstīm saglabāt vienprātību attiecībā uz sankcijām. Vispirms ir jāatzīmē, ka Krievijas rīcībai tagad tiek pievērsta pastiprināta uzmanība. Pirms Krimas aneksijas Krievijai par labu nāca tas, ka interese par dažādiem Krievijas rīcības aspektiem, ko varētu interpretēt kā rietumvalstīm nedraudzīgus, nebija liela. Rietumvalstu lēmumu pieņēmēji nepievērsa pietiekamu uzmanību ne Krievijas uzsāktajai militārajai modernizācijai, ne izplatītajai dezinformācijai, ne militārajām mācībām, ne slepeno dienestu aktivitātēm. Par šīm darbībām varēja iegūt pietiekamu informāciju, taču vai nu tas netika darīts, vai arī lēmumu pieņēmēji tai nepievērsa pietiekamu vērību. Kopš 2014. gada Krievijai tiek pievērsta daudz lielāka uzmanība, tāpēc rietumvalstu politisko līderu rīcībā ir plašāka informācija par Krievijas rīcību un tās iespējamo motivāciju.

NATO valstis laikā no 2013. līdz 2015. gadam ne reizi nebija sarīkojušas militārās mācības, kurās piedalītos vairāk nekā 50 000 karavīru, bet Krievija šajā pašā laikā bija sarīkojusi sešas šādas mācības.

Raugoties no rietumvalstu perspektīvas, Krievija pēdējo gadu laikā ir veikusi virkni darbību, kas uzskatāmas par klaji nedraudzīgām. Tādējādi ir mazinājusies uzticēšanās Krievijai, kā arī pastāv bažas, ka Krievijas rīcību vada **ļauņprātīgi nodomi**. Piemēri Krievijas nedraudzīgajai (un reizēm klaji blēdīgajai) rīcībai nav tālu jāmeklē, turklāt tie neaprobežojas tikai ar nesaskaņām starpvalstu attiecībās. Piemēram, 2016. gada Pasaules antidopinga aģentūras ziņojumā (tā dēvētais Maklarena ziņojums) ir minēts, ka Krievijas varas iestādes ir aktīvi iesaistījušās Krievijas sportistu sasniegto rezultātu mākslīgā uzlabošanā ar neatļautu preparātu palīdzību, kā arī palīdzējušas apiet dopinga kontroli. Šajā sistēmā bijuši iesaistīti aptuveni 1000 Krievijas sportisti, tostarp arī tādi, kuri piedalījās gan Londonas olimpiskajās spēlēs 2012. gadā, gan Soču olimpiskajās

spēlēs 2014. gadā, gan arī Starptautiskās vieglatlētikas federācijas rīkotajās sacensībās. Tas liecina, ka pastiprināta uzmanība Krievijas rīcībai tiek pievērsta ne tikai starpvalstu attiecību kontekstā.

Krievijas militārās spējas un demonstrētā gatavība tās izmantot Ukrainā un Sīrijā notiekošajos konfliktos ir likušas rietumvalstīm — jo īpaši Krievijas kaimiņvalstīm — izvērtēt savu bruņoto spēku gatavību reaģēt uz potenciālu Krievijas militāru agresiju. Ņemot vērā, ka Krievijas **militārās spējas** ir pieaugušas, ir pamatotas bažas gan par Baltijas valstu drošību, gan par NATO iespējām aizstāvēt Lietuvu, Latviju un Igauniju ārējās agresijas gadījumā, gan par NATO spējām nodrošināt Suvalku koridora izmantošanu karavīru un militārā ekipējuma nosūtīšanai uz Baltijas valstīm. Pastāv arī bažas par militārajiem apdraudējumiem Zviedrijai, Somijai un citām Eiropas valstīm. Valstis parasti ir spiestas reaģēt, ja kāda nedraudzīga valsts kļūst militāri spēcīgāka, un tieši tā ir noticis arī ar Krieviju. Tās militāro spēju pieaugums un to izmantošana bruņotos konfliktos pretēji rietumvalstu interesēm ir palielinājuši apdraudējuma sajūtu daudzām ES un NATO valstīm. To pastiprina arī daudzās militārās mācības, kuras Krievija ir veikusi pēdējos gados. NATO valstis laikā no 2013. līdz 2015. gadam ne reizi nebija sarīkojušas militārās mācības, kurās piedalītos vairāk nekā 50 000 karavīru, bet Krievija šajā pašā laikā bija sarīkojusi sešas šādas mācības.

Bažas par Krievijas nodomiem rada arī **dezinformācija**, kas tiek izplatīta ar valstij piederošu masu mediju palīdzību Krievijas iedzīvotājiem, gan arī citās valstīs. Dezinformācijas izplatīšana Krievijā palielina iedzīvotāju atbalstu prezidenta Vladimira Putina režīmam, kā arī izkropļo sabiedrības priekšstatu par dzīvi rietumvalstīs. Ārējā ienaidnieka tēla apzināta kultivēšana samazina sabiedrības pretestību gadījumā, ja politiskā elite izlemj par labu militāras agresijas uzsākšanai. Uzbrukt ienaidniekam ir vieglāk nekā labvēlīgi noskaņotam kaimiņam. Protams, dezinformācijas galvenais iemesls varētu būt saistīts ar atbalsta palielināšanu valdošajai iekārtai Krievijā, kas tiek panākts ar negatīvas informācijas sniegšanu par rietumvalstīm. Tomēr šāda prakse nav izplatīta Rietumos, kur žurnālistikas standarti ir augstāki. Šī raksta ietvaros nav iespējams aplūkot visus Krievijas masu mediju izmantotos dezinformācijas naratīvus, kas tiek piedāvāti masu mediju patērētājiem Krievijā un ārpus tās, tāpēc minēšu tikai dažus.

Saistībā ar Ukrainu plaši tiek tirazēts naratīvs par to, ka Ukraina ir neizdevusies valsts un ka tā nav patstāvīga savā rīcībā. Ukrainas konflikts ticis interpretēts kā karš starp Krieviju un Rietumiem, kas tiek īstenots Ukrainas teritorijā. Pēc Malaizijas avioliņiju pasažieru reisa lidmašīnas notriekšanas virs Ukrainas Krievijas masu mediji izplatīja dažādas šī notikuma versijas, cerot, ka sabiedrība uzskatīs, ka patiesību noskaidrot šajā gadījumā nav iespējams. Rietumvalstīs savukārt Krievijas medijos nereti tiek raksturotas kā morāla pagrimuma stāvokli eksistējošas valstis. Tiek pausts viedoklis, ka imigrācijas un sabiedrības noslāņošanās rezultātā, piemēram, tādās valstīs kā Zviedrija varētu izcelties pilsoņu karš. Valstīm parasti nepatīk, ka par tām citviet tiek izplatīta melīga informācija, tāpēc Krievijas rīcība tiek vērtēta kā nedraudzīga. Vienlaikus Krievijas valdība ir veikusi pasākumus, lai nodrošinātos pret to, ka tās informatīvajā telpā nonāktu rietumvalstu skatījums uz starptautisko attiecību norisēm.

Bažas raisa arī Krievijas rīcība gan attiecībā pret Ukrainu, gan citām Eiropas valstīm, kur tiek izmantotas **īpašo uzdevumu vienības** un Krievijas specdienestu saiknes ar noziedzīgajām struktūrām. Ukrainā pēdējo gadu laikā ir notikuši vairāki (daļēji veiksmīgi) mēģinājumi iznīcināt municijas noliktavas, no kurām tiek apgādātas arī vienības, kas cīnās pret Krievijas atbalstītajiem separātistiem Donbasa reģionā. Ukrainas varas iestādēm ir aizdomas, ka Krievija ir iesūtījusi īpašo uzdevumu vienību karavīrus, lai tie veiktu iepriekš izplānotus sabotāžas aktus, kā arī uzbrukumus atsevišķiem indivīdiem un pat slepkavības. Marks Galeoti vienā no savām publikācijām secina, ka Krievijas varas iestādes izmanto gadu gaitā kultivētās saiknes ar noziedzīgajiem grupējumiem gan Krievijā, gan ārpus tās, lai īstenotu pasākumus, kas palīdz sasniegt Krievijas ārpolitikas mērķus. Ar Krieviju saistītie noziedzīgie grupējumi ir izmantoti kā finansējuma avots Krievijas interesēs īstenotām operācijām, kiberuzbrukumu veikšanai, politiskās ietekmes īstenošanai, cilvēku un preču kontrabandai, kā arī atsevišķos gadījumos pasūtījuma slepkavību īstenošanai. Ņemot vērā pastāvošās saiknes starp Krievijas specdienestiem un organizētās noziedzības grupējumiem, organizētās noziedzības apkarošana rietumvalstīs ir uzskatāma par nacionālās drošības jautājumu.

Nobeigums nākamajā numurā.

Toms Sadovskis

Foto — Gatis Dieziņš.

Kāds teiks, ka Zemessardzes 51. kājnieku bataljonu salīdzināt ar mītiem un leģendām apvīto ASV Nevadas štatā esošo armijas bāzi būtu pārspīlēti. Bet cits uzreiz norādīs uz pirmo pamanāmāko atšķirību — «Area 51» atrodas nekuriens (precīzāk — tuksneša) vidū, savukārt ZS 51. kājnieku bataljons bāzējas Dobeles pievārtē, un jau pārsimt metrus no tā var atrast dzīvojamās ēkas. Viena no kopīgajām iezīmēm ir nosaukums. Taču uzreiz jāsaprot, ka ne jau tas ir galvenais, kas ir kopīgs šīm struktūrām, bet kaut kas netveramāks — mīti un leģendas. Par šo bataljonu runā visi — ne visi Latvijas iedzīvotāji, bet noteikti ikviens, kurš ir saistīts ar valsts militārajām struktūrām. Un kā gan lai nerunā, ja arī bataljonā pēdējā gada laikā uzsāks eksperimentāls projekts!

LATVIJAS «AREA 51» JEB ZEMESSARDZES 51. KĀJNIEKU BATALJONS

26 tradīcijām bagāti gadi

Zemessardzes 51. kājnieku bataljons dibināts 1991. gada 25. septembrī, tātad nesen tam apritējuši 26 gadi. Šogad gan svinīgais jubilejas pasākums par pāris nedēļām tika pārcelts, un bataljona gadadiena tika atzīmēta 14. oktobrī. Skaidrojums svinību pārcelšanai ir visai pragmatisks — pēdējo nedēļu nogalēs bijušas arī vairākas mācības, tostarp vienas no tām tieši pirms gadadienas norisinājās Skrundā. Bet pēc tām nebija laika svinībām, jo mācībās gūtais bija rūpīgi jāanalizē, lai pieslīpētu vēl dažas nianšes pirms lielā pārbaudījuma, par kuru stāstīsim nedaudz vēlāk.

Bataljona komandiera p. i. kapteinis Aivis Vācers uzsver, ka gadadienas balle un arī citas tradīcijas ir svarīgas, jo tās ne tikai kalpo kā pieturas punkts padarītajam, bet arī saliedē kolektīvu un dod iespēju nedaudz atslābināties pēc saspringtā grafika. Un atpūta ir nepieciešama, jo treniņi notiek vismaz divreiz mēnesī, bet dažos mēnešos tiek organizētas pat pa četrām mācībām, līdz ar to zemessargiem, no kuriem lielajam vairumam ir arī kārtīgs pamatdarbs, brīvā laika gandrīz nemaz nav. Komandieris sarunā atgādina, ka bez svinīgā gadadienas pasākuma un balles ir arī citi pasākumi, kurus bataljons organizē. Viens no vērienīgākajiem ir «Jaungada kauss». Tā izcīņa teju kopš bataljona dibināšanas tiek rīkota katru gadu janvārā

pirmajās dienās. Tās ir sacensības, kurās dalībnieki sacenšas šaušanas meistarībā ar trieciensautenēm un pistolēm. Pirms diviem gadiem, lai sacensības padarītu interesantākas, tika uzaicināti arī kolēģi no Lietuvas. Tajās regulāri piedalās arī puīši no Valsts policijas un vairāku pašvaldību policijām, kas ne tikai vairo konkurenci un ļauj uzturēt sacensību garu, bet arī sniedz iespēju nodibināt kontaktus sadarbībai nākotnē.

Kas ZS 51. kājnieku bataljonu padara par vienu no daudzīnātākajām Zemessardzes struktūrām

Lielākajai daļai Latvijas iedzīvotāju Zemessardze asociējas ar patriotismu un vienībām, kuras X stundā varētu būt atbalsts Latvijas armijai. Tomēr ne vienmēr zemessargi asociējas ar vienībām, kuras spēj pildīt profesionāla kājnieka uzdevumus. Taču tagad ir pienācis laiks šo stereotipu lauzt, jo 51. kājnieku bataljonā pirms aptuveni gada tika izveidota Paaugstinātas gatavības vienība, kuras uzdevumi pielīdzināmi profesionālā dienesta kājnieku vienībām.

Tieši šī iemesla dēļ par vienību runā ikviens, kurš vairāk vai mazāk ir saistīts ar Latvijas aizsardzības struktūrām. Tā ir uzskatāma pat par eksperimentālu vienību, kas parādis Zemessardzes attīstības virzienus nākotnē. Ja šī vienība sevi apliecinās,

tad nākotnē tās paraugam varētu sekot arī pārējā Zemessardze. Savukārt tas, ļoti iespējams, arī iedzīvotāju vidū raisīs lielāku interesi par iestāšanos zemessargu rindās. Taču jāatzīst, ka jau šodien interese par Zemessardzi ir liela — šogad vien 51. bataljona rindas papildinājuši vairāk nekā 20 jaunie zemessargi, un tas ir daudz vairāk nekā pirms pāris gadiem, kad iedzīvotāju interese bija salīdzinoši mazāka.

Ja sevi pierādīsi, tiksi atalgots

Paaugstinātas gatavības vienības rotas komandieris kapteinis Mareks Jansons, kas Zemessardzē ir jau no 1991. gada, stāsta, ka šāda vienība kalpo arī kā stimuls pārējiem. Vienība ir arī labāk ekipēta — viņiem ir labāki guļammaisi, labākas murgursomas un arī pārējais ekipējums pārsvarā ir pakāpienu augstāks par ierindas zemessarga ekipējumu. «Tā tam ir jābūt — ja sevi pierādīsi un tiksi vienībā, tad arī attiecīgi tiksi atalgots,» stāsta M. Jansons. Viņš atceras, ka pašam jaunībā tā bijis — viņš trenējies vieglatlētikā un sākumā skrējis ar tādām krosenēm, kādas bijušas.

Bet vēlāk, kad ieguvis godalgotas vietas sacensībās, saņēmis «Adidas» speciālos apavus, kas tolaik bijusi deficīta prece.

Ugunī rūdīta un pieredzes bagātā komanda

Ikvienas vienības pamatā ir spēcīga komanda — ja ir labi instruktori, tad arī pati vienība varēs gāzt kalnus. Un šajā gadījumā rotas komandieris īpaši uzteic instruktoru darbu, kuri ir pieredzējuši, ar augstu izglītības līmeni un plašu praktisko pieredzi.

Viens no viņiem ir vecākais instruktors virsseržants Jānis Laķis, kurš sava profesionālā dienesta karjerā bijis septiņās starptautiskajās operācijās, tostarp Bosnijā un Hercegovinā, kā arī Afganistānā un Irākā. J. Laķis uzsver, ka nebūtu pareizi Paaugstinātas gatavības vienības zemessargus salīdzināt ar profesionālā dienesta kājniekiem, jo ikvienam vienībā esošajam zemessargam ir pamatdarbs un nav nekādas praktiskas pieredzes. Viņš arī stāsta, ka šādā vienībā vairāk ir ar katru jāstrādā individuāli — ir jāizjūt, kuram apmācības

laikā ir nepieciešams pateikt kādu stingrāku vārdu, bet kuri zemessargi labāk apgūst vielu, ja viņi tiek apmācīti lēnā un mierīgā garā. Un šajā ziņā lielu atbalstu sniedz instruktors vecākais zemessargs Maksims Ozols-Ozoliņš, kuru Jānis Laķis, tēlaini izsakoties, dēvē par «boots on the ground» jeb savām acīm un ausīm vienībā.

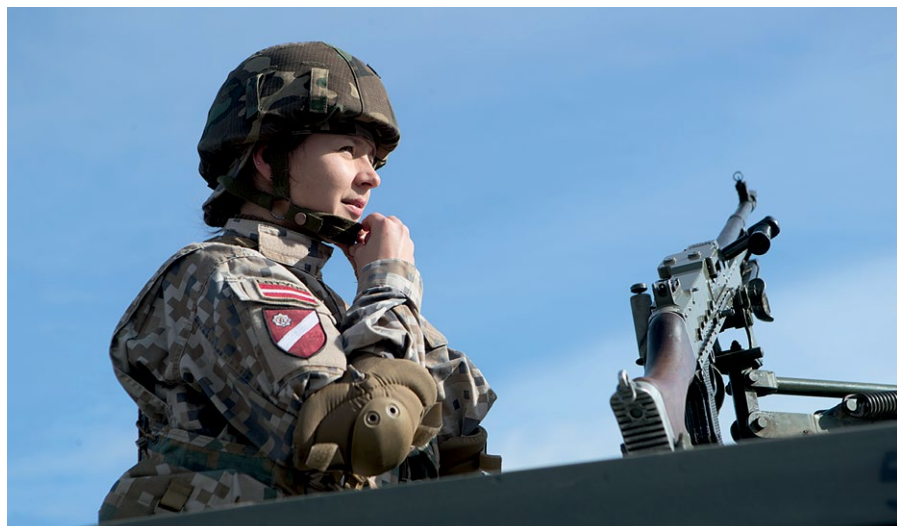
Ir milzu gandarījums, kad zemessargu acīs pamani dzirksti

Vērtējot Paaugstinātas gatavības vienības progresu, abi instruktori sākumā ir izvairīgi, sakot, ka lielais pārbaudījums vēl ir priekšā. Proti, oktobra beigās Lietuvā notiks starptautiskas mācības, kurās tiks izspēlēts tas, kam viņi visu gadu ir cītīgi gatavojušies, — kauja blīvi apdzīvotā vietā.

Šīs starptautiskās mācības rādīs, cik gatava vai zaļa ir Latvijas «Area 51» vienība, tomēr sarunas gaitā abi instruktori atzīst, ka progress ir milzīgs. Maksims Ozols-Ozoliņš uzsver iepriekšējās pieredzes nozīmīgumu, jo pats ir pārliecinājies par to starptautiskajās operācijās.

«Ir daudz vieglāk strādāt, ja esi izmantojis savas teorētiskās zināšanas starptautiskajās operācijās. Ja vari minēt piemērus no dzīves, zemessargs informāciju uztver daudz labāk,» uzsver Maksims Ozols-Ozoliņš. Viņš jūt gandarījumu, kad zemessarga acīs pamana dzirksti. «Tu redzi, ka cilvēks, kuram nav bijusi militārā pieredze, pēc stājas sāk atgādināt profesionālā dienesta karavīru.»

Nesen Kuldīgā tika rīkotas taktiskās šaušanas mācības, kurās izmantoja kaujas municiju. «Kad zemessargs šauj no kustībā esoša transportlīdzekļa, tas jau ir pavisam cits līmenis,» uzsver vecākais zemessargs Maksims Ozols-Ozoliņš un piebilst, ka, viņaprāt, Zemessardzē nekad nav bijis tik augsts līmenis kā tagad. ■

JAUNIE KARAVĪRI PALĪDZ VIDZEMES IEDZĪVOTĀJIEM

Džoanna Eglīte

Foto — Gatis Dieziņš.

Saskaldīta un kārtīgās grēdās salikta malka, sagrābtas lapas, nākamam pavasarim uzraktas dobes, mājās sanesta ķirbju krava, personiskas sarunas un pieredze par to, kāds ir Latvijas karavīrs, — tas ir vairāku desmitu Lielvārdes, Ķeguma, Ogres un Ikšķiles mājssaimnieku guvums pēc Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas (LNAA) kadetu divu dienu taktiskā vingrinājuma «Labie darbi». Gandarījums no iespējas palīdzēt un pārvarēt sevi, ienākot svešās lauku sētās, kā arī iespēja vairot cilvēku zināšanas un izpratni par Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem (NBS). Šo pieredzi novērtē topošie karavīri — LNAA Gaisa spēku militārās vadības un Komandējošā sastāva virsnieku studiju programmu kursu kadeti, kuri no 28. līdz 29. septembrim piedalījās taktiskajā vingrinājumā. Uzdevumu veica 15 topošie virsnieki.

Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Jūras spēku un Gaisa spēku studiju kursa priekšnieks kapteinis Ingus Siliņš pirms trim gadiem pirmo reizi nolēma integrēt Gaisa spēku kadetu apmācībā uzdevumu «Labie darbi», kas veicinātu jauno karavīru spēju sadarboties ar civiliedzīvotājiem un attīstītu komunikācijas prasmes. Uzdevuma izpildes laikā kadetus

sadala nelielās grupās — pa trim četriem cilvēkiem.

Grupām jāuzrunā lauku saimniecībās satiktie cilvēki, piedāvājot savu palīdzību darbos. Kopumā nepilnu divu dienu laikā katrai komandai jāizdara desmit šādi darbi un noteiktā laikā jānokļūst līdz finiša punktam, kas noteikts iepriekš.

Kaimiņi iepazīstas palīdzot

Pirmais kopīgais uzdevums visiem kadetiem trešo gadu ir darbs Ķeguma novada Sociālās aprūpes centrā «Senliepas». «Ir būtiski, ka Lielvārdes aviācijas bāzes kaimiņi iepazīst mūs un mēs iepazīstam viņus,» uzsver Ingus Siliņš.

«Pirmajā gadā, kad kadetiem sāku vadīt taktisko vingrinājumu «Labie darbi», uzrunāju pašvaldības Lielvārdes aviācijas bāzes tuvumā, lai tās ieteiktu zemnieku saimniecības vai sociālā atbalsta iestādes, kur kadetu darbs būtu jo īpaši vajadzīgs. Atsaucās Ķeguma novada pašvaldība, iesakot Sociālās aprūpes centru «Senliepas.» Ingus Siliņš stāsta, ka sadarbība ar šo centru jau kļuvusi par tradīciju.

Sadarbības vērtību uzsver «Senliepu» darbinieki. «Esam iepazīnuši jaunos karavīrus kā ļoti izpalīdzīgus, fiziski stiprus, laipnus un sirsnīgus cilvēkus. Tas viennozīmīgi mainījis manus priekšstatus par Latvijas armiju,» saka «Senliepu» vadītāja Vineta Kļava. Pagājušajā gadā kadeti palīdzējuši uznest centra otrajā stāvā smagās

funkcionālās gultas, savukārt šogad skaldīta malka un sanesta zem jumta, jo aprūpes centrā, kurā dzīvo 30 sirmgalvji, siltumu nodrošina ar krāšņu kurināšanu.

Aizved mājās bērnu, krauj malku un sarunājas

Kadeti pirms divu dienu mācību uzdevuma mazliet uztraukušies, jo gaidāmā pieredze atšķīrās no visām pārējām — mācību laikā gūtajām. «Cilvēku attieksme, kad viņu sētā ienāk karavīri un piedāvā palīdzību, bija dažāda. Vieni atteicās, sakot, ka paši ar visu tiek galā, citi uztraucās, ka par darbu būs jāmaksā, daudzi patiešām deva darbu, bet vēl bija tādi, kuri vairāk domāja, kā mūs pacienāt, nevis noslogot,» paskaidro Armands Skrējāns, LNAA Komandējošā sastāva virsnieku studiju programmas kadets.

Viņa grupa no šosejas malas pārvedusi mājās mazu zēnu, kurš, aizvests ciemoties pie vecmāmiņas, bija nolēmis pats doties atpakaļ pie vecākiem, kamēr vecmāmuļa rosījusies pa dārzu.

Visbiežāk grupas trīs puiši saimniecībās krāvuši malku un grābuši lapas. Daudz laika veltīts arī sarunām ar saimniekiem. «Pamatā veca gadagājuma cilvēkiem, ar kuriem tikāties, bija ļoti niecīgas un dažkārt gluži ačgārnas zināšanas par NBS. Daudziem šķita, ka dzīvojam poligonos,

barakās, nebija pat zināms, ka mums ir sava augstskola, kur māca bruņoto spēku virsniekus, kā arī gandrīz nekāda priekšstata par to, kāda ir karavīru ikdiena, ko mēs darām,» atceras Armands Skrējāns.

«Labo darbu» pirmajā dienā ar uzdevuma vadītāju kapteini Ingu Siliņu sazinājās Ogres novada ģimenes atbalsta dienas centrs «Neptūns». Darbinieki bija izlēmuši, ka arī gribētu pie sevis redzēt jaunos karavīrus.

«Novirzīju turp vienu no grupām, un galu galā dienas centrā esošie bērni nemaz nevēlējās kadešus laist prom, tik interesanti viņiem likās stāsti par karavīru dzīvi un ikdienu,» saka Ingu Siliņš.

«Kad vari cilvēkam palīdzēt izdarīt to, ko viņš pats saviem spēkiem nespēj, gūsti ļoti lielu gandarījumu,» stāsta Ričards Pauls, kadets no kādas citas Komandējošā sastāva virsnieku studiju programmas.

Viņa grupa šogad pārsvarā darījusi parastus lauku darbus.

Just karavīra plecu un klātbūtni

Uzdevuma ietvaros kadetiem nakts bija jāpārļaiž zem klajas debess, maksimāli tālu no mājām un saimniecībām, vietās, kur viņu atrašanās nevienam netraucētu un tā būtu labi maskēta.

«Vakarā sapulcējāmies kopā vairākas grupas, tad atradām piemērotu vietu un nakšņojām zem saviem pončos. Nākamajā rītā bija jāturpina pildīt uzdevumu,» saka kadets Armands Skrējāns.

Galapunktā visi dalībnieki ieradusies ar vismaz desmit paveiktiem labiem darbiem, turklāt daudzi pirms noteiktā laika. Paši jaunie cilvēki atzīst, ka šī bijusi nepārasta pieredze. Vienam tā devusi iemaņas, kā uzrunāt svešus cilvēkus, citam — sajūtu,

ka palīdzību var droši gan sniegt, gan lūgt, bet kādam lepnumu par to, ka izdevies mainīt priekšstatu par Latvijas armiju un karavīriem, vēl kādam gandarījumu par iespēju citiem darīt labu un piedzīvot mijiedarbību, saņemot pretī aveņu blodiņu, medu, olas vai vienkārši — sirsnīgu paldies.

Uzdevuma vadītājs Ingu Siliņš vērtē, ka šī kadetiem ir laba un noderīga pieredze, kā arī atzīmē, ka ir svarīgi attīstīt civilmilitāro sadarbību — šādi un līdzīgi uzdevumi ir labs piemērs.

«Man šķiet būtiski, ka cilvēkiem ir iespēja gūt mijiedarbības pieredzi ar karavīriem, jo mūsu armija jau nav tikai kara apstākļiem, ir labi just karavīru plecu, klātbūtni arī ikdienišķās gaitās. Tas rada uzticību un pašaušanos,» atzīst Sociālās aprūpes centra «Senliepas» vadītāja Vineta Kļava. ■

JAUNSARDZES DIBINĀŠANAS 25. GADADIENAI VELTĪTA FOTOIZSTĀDE

Par godu Jaunsardzes dibināšanas 25. gadadienai 9. oktobrī Eiropas Savienības mājā Rīgā, Aspazijas bulvārī 28 notika fotoizstādes atklāšana un konkursa «Jaunsardzes himnas teksts» dalībnieku apbalvošana. Pasākumā piedalījās un svētku uzrunas teica Jaunsardzes patrons — Valsts prezidents Raimonds Vējonis — un Jaunsardzes un informācijas centra direktors pulkvežleitnants Aivis Mirbahs.

Valsts prezidents Raimonds Vējonis, atklājot izstādi, uzsvēra: «Tas, ar ko nodarbojaties jūs, jaunsargi, ir ļoti nozīmīgi valstij. Veidojot mūsu zemi drošu un stabilu, ir ļoti svarīgi, lai sabiedrībai būtu apņemšanās aizsargāt savu valsti grūtos brīžos, ja tādi pienāktu.

Jaunsardze ir tā, kas apņemšanos aizsargāt savu valsti ieaudzina, un tai ir liela nozīme patriotisma vairošanā mūsu sabiedrībā.

Otra būtiska lieta — Jaunsardzē jauniešiem ir iespēja ļauties piedzīvojumam stingrā kontrolē. Jaunsargi veidojas par personībām, kas caur piedzīvojumu kļūst vēl gudrāki, fiziski spēcīgāki, zinošāki — par īstiem Latvijas patriotiem!»

Jaunsardzes un informācijas centra direktors pulkvežleitnants Aivis Mirbahs, stāstot par Jaunsardzi, sasniegto un mērķiem, to salīdzināja ar cilvēka mūžu: «25 gadi ir tas brīdis, kad ir pabeigta augstskola un ir jākļūst patstāvīgiem. Arī Jaunsardzei tagad ir līdzīga situācija ar valsts aizsardzības mācības ieviešanu. Mēs esam nostājušies šajās krustcelēs, jo mums ir dots nākamais izaicinājums, un mums ir jākļūst pieaugušiem. Fotoizstāde ir ļoti labs pierādījums, ka daudz kas ir sasniegts un ir liela daudzveidība, ko Jaunsardze piedāvā jauniešiem apgūt.»

Pasākumā tika apbalvoti arī konkursa «Jaunsardzes himnas teksts» dalībnieki — jaunsargi: Laima Mangaude, Edvarts Krusts, Samanta Seņko, Emīlija Vītola-Zariņa, Laila Žera, Rita Solima, Laura Dauginoviča.

Fotoizstāde veidota no Jaunsardzes un informācijas centra foto arhīva, autori: Laila Bajāre, Gatis Dieziņš, Gatis Indrēvics, Anda Kukemilka un Normunds Mežiņš.

Fotogrāfijās fiksēti spilgti momenti un emocijas no jaunsargu apmācībām, piedzīvotā sacensībās, nometnēs, pārgājienos un citos Jaunsardzes pasākumos.

Sagatavoja **Vineta Žilinska.**

Foto — Gatis Dieziņš.

Vējiņu kausu izcīna vidzemnieki — Jaunsardzes 3. novada nodaļa

Džoanna Eglīte

Foto — Gatis Dieziņš.

Šā gada 14. oktobrī Krustpils novada mežos pie Timsmales ezera notika Jaunsardzes un informācijas centra (JIC) un Latvijas Orientēšanās federācijas kopīgi rīkotās jaunsargu orientēšanās sacensības «Vējiņu kauss». Pasākumā piedalījās 175 Latvijas jaunsargi. Sešās vecuma un dzimuma kategorijās kopumā deviņas godalgotas vietas ieņēma vidzemnieki — Jaunsardzes 3. novada nodaļas jaunieši, iegūstot sacensību ceļojošo kausu. Otrs stiprākais novads ar sešām godalgotām vietām — ridzinieki (4. novada nodaļa), savukārt trešie — ar trīs balvām — latgaļi (2. novada nodaļa).

«Vējiņu kauss» šogad atzīmēja ceturto gadadienu. Pasākuma mērķis ir reizi gadā pulcināt kopā Latvijas jaunsargus vienā no demokrātiskākajiem sporta veidiem — orientēšanās sportā. JIC sadarbībā ar Latvijas Orientēšanās federāciju sacensības organizē, lai saglabātu un godātu Austrālijas latviešu un jaunsargu kustības mecenātu Ainas un Jāņa Vējiņu piemiņu. «Vējiņu kauss» 2014. gadā tika iedibināts kā ikgadēja tradīcija, un sacensības arī nākamgad notiks kādā no Latvijas novadiem.

Orientēšanās — daudzpusīgi attīstošs sporta veids

«Orientēšanās ir plaši pieejama, un vienlaikus tā ir daudzpusīgi attīstošs sporta veids,» pēc sacensībām teica galvenais

tiesnesis Justs Lūkins, Latvijas Orientēšanās federācijas pārstāvis, zemessargs. Viņš pastāstīja, ka orientēšanās dzimtene ir Zviedrija un tās radītāji — karavīri. «Manuprāt, orientēšanās ir prasme, kas labi jāapgūst katram karavīram un jaunsargam. Spēja novērtēt apkārtni, izmantot reljefa priekšrocības un mērķtiecīgi pārvietoties vidē (ar vai bez kartes) var būt ļoti noderīga apstākļos, kad tehnisko ierīču signāli tiek slāpēti. Orientēšanās sports attīsta prasmes lielas fiziskas slodzes un stresa apstākļos pieņemt lēmumus.»

Jaunsargu iemaņas orientēšanās sportā atkarībā no vecuma un dzimuma tika pārbaudītas trīs dažādās distancēs. Mazākie puikas un meitenes orientējās divu kilometru maršrutā, vecākie:

meitenes — 3,1 km, bet puisi — 4,2 km. Katrā no sešām dalībnieku kategorijām atšķirās kontrolpunktu skaits — no sešiem (jaunākajām meitenēm) līdz desmit (vecākajiem puisiem).

Jaunsargu prasmes — ļoti atšķirīgas

Jaunsargu iemaņas un pieredze šajā sporta veidā, izrādījās, ļoti atšķirās. «Daži mežā apmaldījās, jo nemācēja nolasīt karti un izprast apvidu, kamēr citi sasniedza ļoti augstus rezultātus,» secināja viens no pasākuma organizatoriem Gatis Berdinskis, JIC sporta metodīķis.

Orientēšanās apmācība ir iekļauta jaunsargu izglītības programā.

«Tomēr, lai to patiešām labi apgūtu, nepietiek ar teorētiskām zināšanām un dažiem pārgājieniem dabā kopā ar instruktoru,» norādīja Jūsts Lūkins, Latvijas Orientēšanās federācijas pārstāvis. Viņš mudināja jaunsargus iesaistīties orientēšanās kustībā, uzsverot, ka federācija un tās klubi ir ļoti atvērti sadarbībai.

Šī gada «Vējiņu kausa» jaunsargu vecāko grupu uzvarētāji Agnija Caune, Elīna Skopāne, Matīss Slikšjānis un Ilgvars Caune ir vidzemnieki un pārstāv Smiltenes jaunsargus, kas darbojas vietējā Latvijas Orientēšanās federācijas klubā. «Viņu sasniegumi un azarts iedvesmo arī mazākos mūsu novada jaunsargus,» uzsvēra Zita Rukšāne, 3. novada nodaļas vadītāja, atzīstot, ka lepojas ar savējo startiem. «Mazākie arī redz, ko spējām. Vienmēr atbalstām jaunsargu centienus nodarboties ar sportu un pilnveidot sevi. Maziem ir kur augt un pēc kā tiekties.»

Skriet lietū un vērot rudens krāsas

Laikapstākļi jaunsargus nelutināja. Šī gada «Vējiņu kauss» norisinājās rudenīgi pelēkā sestdienā. Kā ierasts šoruden, lija. Tomēr tas netraucēja sacensību dalībniekiem disciplinēti gaidīt savu startu, azartiski iesaistīties sacensībās, meklējot kartē atzīmētos kontrolpunktus un skrējiena laikā vērojot gleznainos un rudens krāsām bagātos Timsmales ezera apkārtnes mežus.

Pasākuma noslēgumā uzvarētāji saņēma balvas. Pirmo vietu ieguvēji visās vecuma grupās tika apbalvoti ar «Victorinox» savāžamajiem kabatas nažiem, otro vietu ieguvēji — ar Latvijā izstrādātu galda spēli «Goldingen», bet trešo vietu ieguvēji saņēma lakatiņus ar latviskām zīmēm. Protams, viņi visi ieguva arī medaļas, bet uzvarētāju novadi — kausus. Savukārt vidzemnieki — pašu galveno balvu, proti, ceļojošo Vējiņu kausu.

Mecenāti Aina un Jānis Vējiņi

Kopš Latvijas neatkarības atgūšanas Austrālijā dzīvojušais Vējiņu pāris finansiāli un idejiski atbalstīja Latvijas armijas un Zemessardzes atjaunošanu. Kopš 1999. gada Vējiņi pievērsās arī Jaunsardzes kustības atbalstam, tā uzsverot, cik svarīga ir jaunatnes patriotiskā audzināšana. Lielākie Vējiņu projekti, kuros pāris iesaistījies arī citus Austrālijā dzīvojošos latviešus, ir palīdzības sniegšana pirmajām jaunsargu skolām Aizkrauklē, Jaunaglonā, Kazdangā un Apē. Labākā no skolām ik gadu saņēma Austrālijas latviešu ceļojošo vairogu — «Jaunsargu balvu», bet labākie jaunsargi — naudas balvas. Ar Vējiņu atbalstu un Austrālijas latvieša Antona Rutkas dāvāto naudu 2002. gadā tapa Jaunsardzes karogs, kas tika iesvētīts Rīgas Doma baznīcā.

Ainas un Jāņa Vējiņu idejas turpina īstenot abu mazdēls Dāvids Vējiņš. Godinot patriotisko dzimtu, Jaunsardzes un informācijas centrs rīko ikgadēju pasākumu jaunsargiem — orientēšanās sacensības «Vējiņu kauss». 18

ĪSS IESKATS KATALONIJAS VĒSTURĒ

Oktoobra pirmajā dienā Spānijas provincē Katalonijā notika juridiski nesaistošs referendums, kurā līdz vēlēšanu iecirkņiem atnākusī ceturtdaļa no provinces iedzīvotājiem vairākumā nobalsoja par iespēju veidot savu neatkarīgu valsti. Pasaules uzmanība pievēršās šai Vecās Eiropas daļai un šajā vietā gruzdošajam teritoriālajam konfliktam. Mūspusē jau sāka vilkt paralēles ar notikumiem Baltijas valstīs pagājušā gadsimta 90. gadu sākumā, kaut gluži pareizi un vēsturiski korekti tas nav. Situācija Katalonijā un tās attiecībās ar Spāniju ir gan vēsturiski, gan ģeopolitiski atšķirīgāka no padomju okupācijas varā esošo Baltijas valstu centieniem atgūt savu neatkarību. Sniedzam nelielu ieskatu Katalonijas zemes vēsturē.

Teritorija, kuru šodien pazīstam kā Kataloniju, ir apdzīvota kopš sirmas senatnes. III gadu tūkstoši pirms Kristus (p. Kr.) šajā vietā apmetās seno ķeltu, ibēru ciltis, dodot nosaukumu Ibērijas pussalai. 600. g. p. Kr. Katalonijas piekrastē dibinātas pirmās grieķu kolonistu apmetnes, bet vēlāk tur apmetās kartāgieši. Pēc pirmā Pūniešu kara (264.—241. g. p. Kr.) Katalonijas teritoriju iekaro romieši, un uz ilgiem gadsimtiem tā kļūst par Romas provinci. Pēc Romas impērijas krišanas 5. gadsimtā lielāko daļu mūsdienu Spānijas teritorijas, tai skaitā to daļu, kuru šodien pazīstam kā Kataloniju, iekaroja no ziemeļiem Pireneju kalnus pārgājušās ģermāņu ciltis — vandaļi un vestgoti. Pēdējie ap 414. gadu tur iedibināja savu valsti Gotaloniju, atsevišķi vēsturnieki uzskata, ka tieši no šī nosaukuma cēlies vārds «Katalonija». 8.—9. gadsimtā Katalonija atradās mauru iekarotāju varā, līdz 899. gadā Barcelonas grāfs Borels II pasludināja savas grāfistes neatkarību, atbrīvojot provinci no arābu iekarotāju varas. Šo gadu uzskata par Katalonijas dzimšanas laiku. 12. gadsimtā dažādu dinastisko laulību rezultātā Barcelonas grāfiste nonāca Aragonas karalistes (vēlākās Spānijas karalistes) pakļautībā, līdz pat 18. gadsimtam juridiski skaitoties personālūnijā ar spāņu monarhu.

1931. gadā Spānijā monarhiju gāza, valsts kļuva par republiku. Jaunizveidotais Katalonijas parlaments 20. gs. 30. gados vairākkārt centās pasludināt valsts

neatkarību, tomēr republikāniskās Spānijas kreiso partiju valdības vienmēr šos centienus pasludināja par nelikumīgiem, aprobežojoties ar plašas kultūras un iekšpolitiskās autonomijas piešķiršanu provincei. Pēc 1936. gada valsts apvērsuma un pilsoņu kara sākumā Katalonijas dažādu virzienu politiskās partijas un kustības bija spiestas atbalstīt Madrides republikānisko valdību tās cīņā pret ģenerāļa Franko vadītajiem spāņu monarhistu bruņotajiem spēkiem, kuri šajā asiņainajā karā guva uzvaru. Ģenerāļa un vēlāk ģenerālisimusa Fransisko Franko militārās diktatūras laikā (Franko atjaunotajā Spānijas Karalistē bija faktiskais valsts vadītājs līdz pat savai nāvei 1975. gadā) visas Katalonijas, tāpat kā citu Spānijas provinču autonomija bija likvidēta, katalāņu valoda bija aizliegta, bet katalāņu politiskie līderi represēti. Tieši laikā pēc Otrā pasaules kara kā protests pret Spānijas centralās varas darbībām radās mūsdienu kataloniešu separātisms.

Situācija mainījās pēc militārās diktatūras beigām. 1978. gadā vispārējā referendumā, kurā aktīvi piedalījās arī Katalonijas iedzīvotāji, Spānijā pieņēma jaunu valsts konstitūciju. Jaunajā valsts pamatlukumā bija paredzētas plašas autonomijas piešķiršana valsts nacionālajiem apgabaliem. 1979. gadā Katalonija iegūst autonomijas statusu, pēc kā sekoja katalāņu valodas atzīšana. No šī laika Katalonijai ir sava valdība (kat. *Generalitat de Catalunya*). 2016. gadā Katalonijā pieņēma jaunu autonomijas statusu ar lielākām iespējām risināt savus iekšējos finansiālos jautājumus. Tieši finanses ir viens no galvenajiem iemesliem kataloniešu separātistu kustības aktivizēšanai — nacionālisti apsūdz Madrides valdību provinces ekonomiskā ekspluatēšanā, uzskatot, ka Katalonija nepamatoti daudz ar savu ekonomisko un rūpniecisko potenciālu uztur pārējo Spāniju, preti nesaņemot neko. Laikā līdz 2017. gadam bija notikuši vairāki neoficiāli referendumi par Katalonijas neatkarību, kuri tomēr atgādināja iedzīvotāju aptaujas par viņu viedokli provinces neatkarības jautājumā. Spānijas centrālā valdība nevienu no šiem referendumiem neatzina par likumīgu, tāpat kā pēdējo, šī gada oktobrī notikušo, uzskatot to par noziedzīgu vienotās Spānijas valsts šķelšanas mēģinājumu.

Sagatavojis **Juris Ciganovs**.

Foto — [http://vijesti.hr/hr/](http://vijesti.hr/hr;);

<https://lv.wikipedia.org>

KANĀDAS ARMIJAS SKRĒJIENĀ LATVIJU PĀRSTĀV AIZSARDZĪBAS NOZARES KOMANDA

Kopā ar Kanādas aizsardzības ministru Hardžitu Sadžanu pirms starta.

Septembrī aizsardzības nozares komanda piecu dalībnieku sastāvā no Aizsardzības ministrijas, Militārās policijas, Zemesardzes, Sauszemes spēku Mehanizētās kājnieku brigādes un Jaunsardzes un informācijas centra Otavā pārstāvēja Latviju ikgadējā Kanādas armijas skrējienā.

Spītējot 30 grādu karstumam (pēc sajūtām 36° C), Militārās policijas pārstāvis kapteinis Māris Ābele ar rezultātu 01.17:19 no 6781 skrējiena dalībnieka izcīnīja augsto 9. vietu, bet savā vecuma grupā no 481 dalībnieka — 4. vietu. Zemessardzes pārstāvis Ilmārs Kelmers savā vecuma grupā ierindojās 17. vietā no 379 dalībniekiem, bet Aizsardzības ministrijas pārstāve kapteine Sandra Brāle — 15. vietā no 451 dalībnieces. Sauszemes spēku Mehanizētās kājnieku brigādes pārstāvis Kristaps Kanna savā vecuma grupā no 320 skrējējiem ieguva 26. vietu, savukārt Jaunsardzes un informācijas centra pārstāvis Gatis Ģirts Beļskis — 28. vietu no 86 skrējējiem savā vecuma grupā.

Latvijas vēstnieks Kanādā Kārlis Eihenbaums pauž gandarījumu par Kanādas un Latvijas ciešo sadarbību aizsardzības nozarē: «Sadarbība pieaug ik dienu un padziļinās. Un man — gan kā Latvijas vēstniekam, gan personīgi kā latvietim — par to ir liels gandarījums, jo abām valstīm un tautām ir vienota vērtību sistēma, tāpat līdzīga izpratne par to, kas ir labi un kas ir nepieņemami. It īpaši to var attiecināt uz tādām lietām kā savas zemes,

savas tautas un bieži vien arī savas cieņas aizsardzība pret svešu zemju tikotājiem, negausību, mantkāri un iedomātu pārkumu par citiem.»

«Man personīgi Latvijas karavīri asociējas ar latviešu strēlniekiem — ar viņu varonību un redzējumu, grūtā brīdī kļūstot par nepārvaramu šķērslī naidniekiem,» atzīst K. Eihenbaums.

«Latvijas komandas dalība Kanādas armijas skrējienā plecu pie pleca ar šīs valsts karavīriem ir iespēja vismaz simboliski pateikties Kanādas karavīriem un viņu tuviniekiem par dienestu Latvijā, NATO kaujas grupā un par viņu ieguldījumu Latvijas drošībā,» uzsver Latvijas aizsardzības atašejs Kanādā pulkvežleitnants Agris Ozoliņš. «Latvijas karavīru, zemessarga un jaunsarga dalība skrējienā ir uzskatāms apliecinājums ciešai sadarbībai ne tikai profesionālajā jomā, bet arī kopīgām vērtībām, tradīcijām un interesēm.»

Aizsardzības nozares komanda vizītes laikā Otavā apmeklēja arī Latvijas vēstniecību, Kanādas parlamentu, Kanādas Kara muzeju un Latviešu saviesīgo namu, kā arī reprezentēja Latviju citos saviesīgajos pasākumos.

Kanādas armijas skrējienis ir ikgadējs sporta pasākums, kurš šogad norisinājās jau 10. reizi.

Sagatavojusi **kapteine Sandra Brāle**,
AM Preses nodaļa.

Foto — no autores personiska arhīva.

Pēc skrējiena Latviešu saviesīgajā namā.

5. oktobrī Ādažos aptuveni 800 karavīru no Latvijas Sauszemes spēku Mehanizētās kājnieku brigādes, ASV spēkiem Eiropā un Kanādas vadītās kaujas grupas Latvijā vienojās kopīgā skrējienā, lai paaugstinātu fiziskās sagatavotības līmeni un veicinātu karavīru saliedētību.

Karavīru vienotības skrējienā organizēja ASV spēku Eiropā karavīri, kas atrodas Latvijā operācijas «Atlantic Resolve» ietvaros.

«Atlantic Resolve» apliecina ASV ieguldījumu kolektīvajā drošībā pēc Krievijas veiktās Krimas aneksijas. 173. aviācijas brigādes karavīri bija pirmie, kas 2014. gada aprīlī ieradās Baltijas valstīs un Polijā atbilstoši operācijas «Atlantic Resolve» mērķiem.

Foto — Ēriks Kukutis.

Latvijas Atbrīvotāju biedrības darbība

Juris Ciganovs,

Dr. hist., LKM direktora vietnieks.

Foto — no Latvijas Kara muzeja krājuma.

Latvijas Republikā starptaru posmā pastāvēja vairākas privātas organizācijas, kuru darbības mērķis bija sadarbība ar valsts spēka struktūrām: bruņotajiem spēkiem un Latvijas Aizsargu organizāciju valsts aizsardzības spēju stiprināšanas un attīstīšanas nolūkā.

Pēc Neatkarības kara (1918.—1920.) beigām Latvijas armijas vadība, apzinoties, ka valstī nepastāv ar armiju un tās vajadzībām saistīta likumdošanas bāze (nebija ar valsts aizsardzību saistītu likumu, un armijā nebija tās darbību reglamentējošo noteikumu un armijas reglamentu), izveidoja speciālu Apsardzības ministrijas pārraudzībā darbojošos iestādi — Apsardzības ministrijas padomi. 1920. gadā izveidotajā padomē darbojās vairākas pazīstamas tālaika militārpersonas. Dažu gadu laikā padome izstrādāja un faktiski radīja no jauna visu ar armijas dzīvi saistīto regulējošo likumdošanas bāzi (likumi, reglamenti, noteikumi utt.). Iespēju robežās Apsardzības ministrijas padome centās veicināt privāto organizāciju interesi par dažādiem ar valsts aizsardzības stiprināšanu saistītiem jautājumiem.

Privātās kara veterānu un atvaļināto karavīru organizācijas pēc Neatkarības kara beigām Latvijā tika dibinātas gana prāvā skaitā. Gandrīz visas par vienu no saviem mērķiem deklarēja palīdzību Latvijas bruņoto spēku attīstīšanā, taču lielākā daļa no šīm organizācijām sava mazā biedru skaita un ierobežoto iespēju dēļ šajā darbā iesaistījās maz vai neiesaistījās vispār. Kā izņēmumu var minēt Latvijas Atbrīvotāju biedrību, kura ar savu darbību centās palīdzēt Latvijas armijai un valsts paramilitārajai struktūrai — Latvijas Aizsargu organizācijai.

Latvijas Atbrīvotāju biedrība (LAB) nodibinājās Rīgā 1921. gada 17. novembrī. Tā bija nevalstiska, sabiedriska organizācija, kura par savu mērķi uzskatīja valsts

aizsardzības veicināšanu un pilsoņu nacionāli valstisko audzināšanu. Biedrības idejiskais mērķis bija nacionālās domas stiprināšana tautā un jaunatnes patriotiskā audzināšana, iepazīstinot to ar valsts aizsardzības problēmām, kā arī armijas nepieciešamību un vajadzībām.

LAB dibināšanas rosinātāji bija 1. Latvijas neatkarības (Troickas) bataljona un Imantas pulka virsnieki Jānis Briedis, Kristaps Upelnieks un Pēteris Mantnieks. Pie tās pirmsākumiem stāvēja arī rakstnieks, publicists, politiķis, Latvijas armijas kara ierēdnis, vēlākais Saeimas deputāts Gotfrīds Mīlbergs, kas intelektuāļu vidū bija pazīstams ar pseidonīmu Skuju Frīdis. Biedrības organizēšanas lielākais reprezentants un priekšsēdētājs ilgus gadus bija ģenerālis Kārlis Goppers.

Latvijas Atbrīvotāju biedrības biedru vairākums bija Latvijas armijas aktīvā dienesta un rezerves virsnieki, kā arī kara ierēdņi. 1925. gadā biedrībā bija 520, bet 1928. gadā — 1090 cilvēki.

Īpašu uzmanību Latvijas Aizsardzības biedrība pievērsa Latvijas Aizsargu organizācijai (LAO), jo uzskatīja to par vienu no Latvijas aizsardzības garantiem un armijas tuvāko rezervi iespējamā militārā konflikta gadījumā. Sākot no 1923. gada, biedrība ieņēma svarīgu vietu LAO izveidē un dzīvē. Šis jautājums praktiski nav pētijs, un par biedrības darbību atrodama tikai vispārīga informācija.

Latvijas Atbrīvotāju biedrības kopdarbību ar LAO noteica sarežģītā situācija abās organizācijās 1923. gadā. Aizsargiem tas bija krīzes un pārejas laiks, kad valdība organizatoriska nesakārtotība un idejiskā neskaidrība, kas izpaudās Iekšlietu ministrijas (šai struktūrai pakļāvās aizsargu organizācijas) nespējā kontrolēt daudzus LAO darbības aspektus. Savukārt LAB, nesastopot plašu atbalstu saviem centieniem, meklēja šo centienu īstenotājus un atbalstītājus, rodot tos aizsargos.

1923. gadā LAB sāka izdot žurnālu «Aizsargs». Šī žurnāla idejisko un saturisko pusi iesākumā pārzināja tieši LAB, konkrēti šīs organizācijas priekšsēdētāja biedrs G. Mīlbergs. Biedrības paspārnē

Ģenerālis Kārlis Goppers.

žurnāls «Aizsargs» atradās līdz 1928. gadam. Biedrība uzskatīja «Aizsargu» par savu izdevumu un ideju paudēju. Tā uzsvēra, ka viens no žurnāla galvenajiem uzdevumiem ir būt par organizatorisku un idejisku centru Latvijas aizsargiem. Biedrībai žurnāls bija ietekmīgs līdzeklis, lai stiprinātu saites ar LAO, jo ar tā palīdzību aizsargus aicināja stāties Latvijas Atbrīvotāju biedrībā, uzturēt sakarus ar biedrības pārstāvjiem u. tml. Aizsargi, savukārt, būtiski nodrošināja žurnāla iznākšanu, jo tieši viņi bija «Aizsarga» lasītāji un abonentu galvena daļa un ar savām korespondencēm, fotogrāfijām un vispārējo informāciju veidoja žurnāla saturu.

Ar panākumiem aizsargu vidū darbojās LAB lektori. Jau 1923. gadā biedrības valde nolēma sūtīt uz aizsargu nodaļām lektorus, bet žurnāls «Aizsargs» aicināja aizsargu nodaļas rīkot lekcijas, uzaicinot LAB lektorus. Populārākie un visvairāk pieprasītie bija šādi lekciju temati: aizsargu nozīme, valsts aizsardzība un tās sekmēšana, Latvijas valsts tapšana un izredzes,

tēmas par Latvijas vēsturi, tautisko atmo-
du, strēlnieku cīņām un par dažādām ētis-
kām problēmām (darba nozīme, ideāli,
laime u. tml).

Būtiska ietekme Latvijas Atbrīvotāju
biedrībai bija aizsargu satversmes izstrā-
dāšanā. 1923. gadā biedrības valde uzdeva
G. Milbergam izredīgēt aizsargu satver-
smes projektu. Viņa izstrādātais aizsargu
satversmes projekts tajā pašā gadā tika
publicēts žurnālā «Aizsargs». Galvenajos
vilcienos tas sakrita ar Iekšlietu ministri-
jas izstrādāto projektu un aizsargu kon-
gresā pieņemto projektu, tomēr tajā bija
arī vairākas būtiskas atšķirības. Biedrība
noteikti pretojās tam, ka aizsargiem tiktu
iedalīta tikai policijas izpalīgu loma. Tās
projekts daudz lielāku vietu ierādīja aiz-
sargu darbības militārajiem aspektiem,
proti, ieročiem, apmācībai, komandējošo
kadru militārajai sagatavotībai, militāra-
jiem instruktoriem. Projekts paredzēja ie-
saistīt aizsargu organizācijā jauniešus no
15 līdz 19 gadu vecumam, un tajā bija īpa-
ši uzsvērts, ka aizsargiem jābūt apolitis-
kiem, ka viņi nedrīkst piedalīties politis-
kajās cīņās un politiskajā aģitācijā.

Īpašu uzmanību Latvijas Aizsardzības biedrība pievērsa Latvijas Aizsargu organizācijai (LAO), jo uzskatīja pēdējo par vienu no Latvijas aizsardzības garantiem un armijas tuvāko rezervi iespējamā militārā konflikta gadījumā.

Latvijas Atbrīvotāju biedrība veicināja
aizsargu militārās spējas, galvenokārt or-
ganizējot šaušanas sacensības. 1923. gadā
biedrība izveidoja īpašu goda zīmi trīs
šķirās labākajiem aizsargu strēlniekiem.
Nākamajā gadā tā rūpējās par vērtīgu bal-
vu sagādāšanu aizsargu šaušanas sacensī-
bu uzvarētājiem. Lai īpaši stimulētu šauša-
nas sacensības aizsargu pulkos, biedrības
valde 1925. gada vasarā iegādājās 95 britu
šautenes; tās godalgas veidā piešķīra katra
aizsargu pulka labākajiem šāvējiem. Taču
biedrība bija pārāk trūcīga, lai no saviem
līdzekļiem spētu jūtami papildināt aizsar-
gu apbruņojumu. Biedrības lielos nodo-
mus apliecina tās valdes cerības līdzekļu

Aizsargi šaušanas nodarbībās. 20. gs. 20. gadi.

esamības gadījumā iegādāties aizsargiem
patšautenes un ložmetējus.

Pēc savas iniciatīvas Latvijas Atbrīvo-
tāju biedrība 1924. gadā izdeva instrukciju
aizsargu nodaļām par ieroču tīrīšanu un
uzglabāšanu. Biedrība mēģināja arī aktivi-
zēt aizsargu militārās apmācības, 1926. ga-
dā aicinot tajās iesaistīties armijas virsnie-
kus, biedrības vietējo nodaļu biedrus.

Latvijas Atbrīvotāju biedrība uzskatā-
ma par pirmo aizsargu sporta rosinātāju.
Jau 1924. gadā žurnālā «Aizsargs» parādī-
jās informācija, ka, ievērojot kvalificētu
sporta instruktoru trūkumu Aizsargu or-
ganizācijā, biedrība ir nodomājusi sarīkot
aizsargu sporta instruktoru bezmaksas
kursus armijas speciālistu vadībā.

No 1925. gada līdz 1927. gadam LAB
vairākkārt aicināja paplašināt Aizsargu
organizācijas rindas. Biedrība bija to skai-
tā, kas aicināja formēt aizsargu vienības
arī pilsētās, jo tobrīd šīs organizācijas

struktūras pārsvarā bija lauku rajonos.
G. Milbergs bija arī pirmais, kas aicināja
pulcēt ap aizsargiem jaunatni un veidot
aizsargu jaunatnes organizācijas jeb jaun-
sargus. Biedrībai bija nenoliedzama ietek-
me arī aizsardzību darbības izvēršanā Lat-
vijā. Latvijas Atbrīvotāju biedrībai bija ne
tikai vadošā ideoloģiskā, bet arī organiza-
toriskā centra loma Aizsargu organizāci-
jas darbībā. 1933. gadā LAB priekšnieks
ģenerālis K. Goppers rakstīja: «Latvijas
Atbrīvotāju biedrība ir stāvējusi pie Aiz-
sargu organizācijas šūpuļa, un tās pirmie
valdes locekļi nenogurstoši apmeklēja vi-
sus Latvijas novadus un neatlaidīgi pauda
organizēšanas vajadzību, apzinādamies,
ka tikai organizācijā ir spēks.»

Latvijas Atbrīvotāju biedrības veik-
smīgākie darbības gadi bija kopdarbībā ar
Latvijas Aizsargu organizāciju laikā no
1923. līdz 1928. gadam, kad tā daudz pa-
veica Aizsargu organizācijas izveidē. ■

Šaušanas sacīkstes. Daugavpils, 1929. gada 8. jūnijs.

GODASARDZES ATJAUNOŠANA PIE BRĪVĪBAS PIEMINEKĻA RĪGĀ

1992. gadā biju pirmais atjaunotās Latvijas Aizsardzības spēku komandants.

1992. gada vasarā, runājot ar ministru Tālavu Jundzi, pastāstīju viņam, ka bērnībā redzēju Brīvības pieminekļa atklāšanu un ka vajadzētu atjaunot godasardzi pie Brīvības pieminekļa. Ministrs atbildēja, ka arī viņš par to domājis.

1992. gada oktobra vidū no aizsardzības ministra saņēmu uzdevumu atjaunot godasardzi pie Brīvības pieminekļa, godasargus nostādot 11. novembrī.

Sākumā aizgāju uz Latvijas arhīvu, meklēju kaut kādus materiālus par godasardzi pie Brīvības pieminekļa. Atradu tikai vienu izgriezumus no avīzes ar sargiem pie pieminekļa. Precizēju kareivju stāvēšanas vietas pēc fotouzņēmuma. No bērnības arī nedaudz atcerējos, kur sargi bija stāvējuši.

Godasardze pie Brīvības pieminekļa stāvēja līdz Latvijas okupācijas sākumam, man tad jau bija 10 gadi, un sardzi labi atceros. Skolnieki, ejot garām piemineklim, noņēma cepuri.

Uzrakstīju nolikumu par godasardzi pie Brīvības pieminekļa un iedevu AS štāba priekšniekam pulkvedim Ā. Lilientālam. Viņš nepiekrita sargu izlikšanas un noņemšanas laikam pie pieminekļa. Biju uzrakstījis, ka sargi jāizlik plkst. 9.00 un jāņem plkst. 18.00, bet sargu maiņa jāveic pēc katras stundas. Ā. Lilientāls ieteica izlikt sargus plkst. 8.00 un sardzi pildīt līdz 20.00. Palūdzu Ā. Lilientālu pagaidām atstāt, kā uzrakstīts, lai pēc tam skatītos, vai vajag mainīt. Godasargi arī tagad stāv, kā toreiz biju noteicis.

Štāba bataljona komandieris pulkvedis Jānis Klovāns bija nozīmējis par pirmo godasargu sardzes priekšnieku,

bez mana ieteikuma, manu dēlu Genādiju Jaroni. Viņš Štāba bataljonā dienēja par vada komandieri un bija jau 5 gadus nodienējis padomju armijā.

Sākām ar Štāba bataljona komandieri pulkvedi Klovānu Štāba bataljona kazarmu laukumā Abrenes ielā apmācīt kareivjus izešanai pie pieminekļa un godasargu maiņai. Vēlāk man pārmeta, ka kareivji soļo kā pie Kremļa mauzoleja, bet šis solis un maiņas kārtība ir saglabājusies līdz šai dienai. Uzrakstīju scenāriju godasardzes atjaunošanas ceremonijai pie Brīvības pieminekļa 1992. gada 11. novembrī, kurai bija jānotiek no plkst. 12.40 līdz 13.20. Aizsardzības spēku štāba priekšnieks pulkvedis Ā. Lilientāls to izlasīja un piekrita.

Godasargus nostādījām pie Brīvības pieminekļa baltos cimdos. Vēlāk pat jostu siksnas bija baltas. Godasardzes atjaunošanas ceremonijā tika iesaistīti: Aizsardzības spēku Godasardzes rota, Valsts drošības dienesta rota, Iekšlietu ministrijas Policijas akadēmijas kursantu rota, Zemessargu rota trīs vadu sastāvā ar kargiem, Aizsardzības spēku orķestris, vads salūšanai. Pēc godasargu svinīgas nostādīšanas tika izpildīta valsts himna. Pēc tam orķestra marša pavadībā vienību kolonnas ar automātiem uz krūtīm, svinīgi sitot soli, nosoloja garām Brīvības piemineklim, dodot tam godu. Es soļoju kolonnas galvā ar izvilkto zobenu rokā.

Laukums ap Brīvības pieminekli bija ļaužu pilns, cilvēki priecājās, jo tā bija pirmā militārā ceremonija pēc 1940. gada okupācijas. Turklāt Krievijas kara spēks vēl nebija izvests no Latvijas.

Pēc godasardzes izlikšanas 15.00 notika svētbrīdis Brāļu kapos. Nostādīju divus

bruņotus sargus pie kapu ieejas lielajiem vārtiem. Gar plato kapu eju abās pusēs tika nostādīti Izlūkdesanta bataljona kareivji zaļās jakās bez ieročiem astoņu metru attālumā cits no cita līdz kapu akmens kāpnēm. Uz paaugstinājuma, pa labi no mūžīgās uguns altāra, tika nostādīts Štāba bataljons ar ieročiem un valsts karogu, kura labajā flangā stāvēja Aizsardzības spēku orķestris.

Tālāk sekoja vainaga nolikšanas ceremonija. Es gāju formā krāšņā vainaga priekšā, pielicis roku pie cepures. Vainagu nesa divi kareivji, aiz vainaga gāja Valsts prezidents, aiz viņa pavadītāji. Kad tuvojamies kāpnēm, kuras veda uz altāri, orķestris spēlēja sēru maršu. Mēs ar vainagu sākām apiet uguns altāri no labās puses. Atskatījies, redzēju, ka Valsts prezidents apstājās pie altāra. Parādīju viņam ar roku, lai seko man, jo gribēju, lai prezidents noliek vainagu nevis pie altāra, bet pie Brāļu kapu priekšējās akmens sienas, jo tad tas būs visiem, kuri aiz sienas lejāk ir apbedīti. Agrāk biju ievērojis, ka akmens sienas vidū ir ierīkota vieta, kur pirmskara Latvijas laikā tika likti vainagi un ziedi.

Kur prezidentam būs jāliek vainags, iepriekšējā dienā kapos parādīju Valsts prezidenta pirmajam militārajam adjutantam kapteinim Bluķim. Taču viņš to nebija pateicis prezidentam.

Vēlāk, lasot grāmatu «Admirālis Teodors Spāde», ieraudzīju fotogrāfiju, kurā Latvijas kara jūrniece Brāļu kapos 1936. gada 11. jūnijā noliek vainagus uz kapu priekšējās sienas. Tā to darīja arī Guntis Ulmanis 11. novembrī. Nākamie prezidenti lika vainagus pie mūžīgās uguns. Iznāk, ka viņu padomnieki nezināja, kur tika likti vainagi Brāļu kapos mūsu valsts sākumos.

Tanī dienā iepazinos kapos ar Rīgas domes Pieminekļu un parku aizsardzības departamenta direktoru. Pavaicāju, vai viņš zina, kas atradās lielajā akmens vāzē pie Mātes Latvijas tēla? Izrādās, nezināja. Pateicu, ka mūsu 2. klases audzinātājs Nāburgs, kad 1939. gadā bijām Brāļu kapos, pastāstīja, ka tur ir zeme no visām kauju vietām, kur cīnījās Latvijas armijas kareivji par Latviju.

Atvaļināts pulkvedis **Voldemārs Jaronis**

ĢENERĀLIS HUGO ROZENŠTEINS

Ģenerālis Hugo Rozenšteins dzimis 1892. gada 11. jūlijā Vecsalacas pagasta «Mērniekos». 1911. gadā beidzis Rīgas pilsetas reālskolu. 1914. gadā kā brīvprātīgais iestājies Krievijas impērijas armijā 92. Pečoras kājnieku pulkā Narvā. Karaskolu Petrogradā beidzis 1915. gadā, seko dienests 24. rezerves bataljonā un 25. rezerves bataljonā. Viņa zināšanas ļāva iegūt arvien augstāku dienesta pakāpi — 1915. gadā viņš bija podporučīks, 1916. gadā — poručīks, bet 1917. gadā jau sasniedza štābskapitāna dienesta pakāpi un sāka dienestu 15. Tiflissas grenadieru pulkā. Sākumā rotas komandiera amatā, vēlāk jau komandē bataljonu. Priekšniecība novērtēja viņa prasmi vadīt arvien lielākas karaspēka vienības. Par Rozenšteina varonību kaujās liecina arī apbalvojumi ar augstiem cariskās Krievijas ordeniem.

1917. gada decembrī Hugo Rozenšteins atstāj armiju un 1918. gadā atgriežas Latvijā. Latvijas armijā sāk dienestu 1918. gada decembrī kapteiņa dienesta pakāpē. Dienējis 1. Latgales virsnieku rotā, no kuras 1919. gada janvārī pārcelts uz Neatkarības rotu. Cīnoties Kalpaka bataljona rindās, pie Lielaucē 16. janvārī tiek ievainots. Ievainojums padara viņu nederīgu dienestam frontē. 1919. gada septembrī H. Rozenšteins tiek ieskaitīts Armijas virspavēlnieka štābā par Operatīvās daļas priekšnieka palīgu. Vīspusīgās militārās zināšanas ļāva viņam diezgan strauji izvirzīties dienestā. 1920. gadā viņš bija pulkvedis-leitnants, 1928. gadā

jau pulkvedis, bet 1935. gadā — ģenerālis. No 1920. līdz 1921. gadam viņš darbojies Vācijā kā militārais atašejs. Pēc atgriešanās dzimtenē Rozenšteins no 1921. līdz 1923. gadam bija Galvenā štāba izlūkošanas daļas priekšnieks. 1924. gadā tika pabeigti vecāko virsnieku kursi. Lai iegūtu savam laikam atbilstošu militāro izglītību, viņš 1926. gadā devies uz Čehoslovākiju mācīties Kara akadēmijā, kuru beidzis 1928. gadā. Lai būtu tiesīgs komandēt pulku un bataljonu, viņš gadu nodienēja 5. Cēsu kājnieku pulkā kā bataljona komandieris, vēlāk 3. Jelgavas kājnieku pulkā kā komandieris.

1929. gada septembrī H. Rozenšteinu iecēl par armijas štāba priekšnieka operatīvās nodaļas priekšnieku, bet 1934. gada septembrī par armijas štāba priekšnieka pirmo palīgu. Ar 1935. gada septembri viņš pilda Augstākās kara skolas priekšnieka pienākumus. 1939. gada 6. oktobrī H. Rozenšteins sācis pildīt Armijas štāba priekšnieka pienākumus. Ģenerāļa vadībā tika izstrādāts pēdējais, piektais, Latvijas aizsardzības plāns, kuru valdība apstiprināja 1940. gada 1. maijā. Viņa laikabiedri ģenerāli atzina kā ārkārtīgi talantīgu virsnieku. H. Rozenšteinu vislabāk raksturo 1938. gada atestācija:

«Fiziski vesels, spējīgs panest dienesta grūtības miera un kara laikā. Garīgi attīstīts labi, nevainojamu morāli, lielu sabiedrisko un militāro taktu un pareizu ētikas izpratni. Stingra, noteikta rakstura. Disciplinēts, korekts. Militāros jautājumos seko līdzī militārajai literatūrai un zinātnēi un turpina paplašināt savas zināšanas. Labi pārzina karavīru dzīvi un vajadzības, rūpējas par viņiem, ir bezpartejisks un taisns. Samērā īsā pulka komandēšanas laikā ar enerģisku, neatlaidīgu un bagātu pašierosmi, darbu ir panācis labas sekmes karavīru apmācībā un audzināšanā; sevišķi pulka virsniekus sakaussējot viengabalainā saimē un atbrīvojot viņus no pārmērīgas parādu nastas, piespiezdams dzīvot savu budžetu robežās. Līdzīgā kārtā ievadījis viņus veselīgā sabiedriskā dzīvē, izejot no morāles un sabiedriskā takta redzes viedokļa. Visā savā darbā uzrāda lielu enerģiju, darba mīlestību, prasmi un patstāvību. Ievēro likumību un valsts intereses.

Armijas štāba priekšnieks ģenerālis Hugo Rozenšteins.

Drošs uzņemties atbildību par savas darbības sekām. Taktiski ļoti labi gatavots. Spējīgs komandēt arī lielāku vienību. Ļoti labs. Izbīdāms uz divīzijas komandiera amatu.»

1940. gada 30. jūlijā H. Rozenšteins tika atvaļināts no armijas, tā paša gada 29. augustā apcietināts. 1941. gada 9. jūlijā Maskavā viņam piespriests nāves sods, kas izpildīts 1941. gada 30. jūlijā.

Ģenerālis bija lielisks stratēģis un lietpratējs visās militāro zinātņu jomās. Viņš bijis arī Latvijas militārās doktrīnas tiešais nodibinātājs. No viņa sarakstītajām grāmatām noteikti jāmin: «Kaujas un lauka dienesta reglaments», «Divīzijas, pulka un bataljona vadības organizācija un darbības kara laikā», «Izlūkošanas dienesta organizācija un darbība kara laikā» un «Kājnieku pulka aizmugures noorganizēšana kara laikā».

Apbalvots ar Lāčplēša Kara ordeņa III šķiru (Nr. 581) par cīņām pie Lielaucē, kā arī ar Triju Zvaigžņu ordeņa II un III šķiru, Viestura ordeņa ar šķēpiem I šķiru. Bijis arī Ordeņa kapitula loceklis. Viņš saņēmis arī vairāku ārvalstu augstākos apbalvojumus.

Sagatavojis **Gunārs Kušķis**.

Foto — no Latvijas Kara muzeja krājuma.

Armijas štāba virsnieki inspekcijas braucienā Latgalē. 2. no labās — pulkvedis Hugo Rozenšteins. 20. gs. 30. gadu pirmā puse.

Vai kodolieroču PARITĀTEI IR ALTERNĀTĪVA?

2017. gadā Nobela miera prēmija tika piešķirta Starptautiskajai kodolieroču likvidēšanas kampaņai (*International Campaign to Abolish Nuclear Weapons, ICAN*). ICAN ir Ženēvā bāzēta 468 nevalstisko organizāciju koalīcija. Tā tika nodibināta 2007. gadā un 10 gadus veica aktīvus sagatavošanās darbus kodolieroču aizlieguma līguma izstrādei. Secīgi šī gada jūlijā minēto vēsturisko līgumu parakstīja 122 valstis. Diemžēl to izstrādes stadijā boikotēja un šī gada jūlijā neakceptēja neviena no deviņām kodolvalstīm, tādējādi pagaidām atstājot līgumam vien simbolisku nozīmi.

Kā izteikusies Norvēģijas Nobela komitejas prezidente Bērita Reisa-Andersena, prēmija ICAN piešķirta par tās lielo ieguldījumu, pievēršot pasaules uzmanību kodolieroču izmantošanas katastrofālajām sekām uz cilvēci. B. Reisa-Andersena uzskata, ka visām pasaules kodolvalstīm būtu jāsāk nopietnas sarunas par atbrūošanu. Nobela miera prēmija ir kā uzstājīgs aicinājums kodolvalstīm uzsākt sarunas, kas noslēgtos ar pakāpenisku, līdzsvarotu un uzmanīgam monitoringam pakļautu kodolieroču iznīcināšanu. Pēc oficiāliem datiem, pašlaik pasaulē kodolvalstu rīcībā ir gandrīz 15 000 kodolgalviņu.

Sakarā ar Nobela miera prēmijas piešķiršanu ICAN izplatītājā paziņojumā teikts, ka pašlaik pasaulē ir lielas globālās spriedzes situācija, kad kareivīga retorika var viegli un neatgriezeniski novest pie neapraķstāmi traģiskās sekām. «Kodolkonflikta rēgs atkal draud pasaulei, un tieši tagad valstīm būtu jāiestājas pret kodolieročiem,» uzsverts ICAN paziņojumā. Tostarp ICAN izpilddirektore Beatrise Fina ir paudusi gandarījumu par Nobela prēmijas piešķiršanas fakta pievienoto vērtību, proti, tagad ICAN var cerēt, ka kodolieroču aizliegšanas kampaņai vairs nebūs jāstrādā pastāvīgā finansējuma deficītā un ignorances apstākļos no pasaules lielāko mediju puses.

Apkopojot kodolvalstu paustos viedokļus, tie nav viennozīmīgi attiecībā uz kodolieroču aizliegumu. Krievijas prezidenta Vladimira Putina preses sekretārs Dmitrijs Peskovs intervijā masu medijiem ir publiskojis Kremļa nostāju, ka ASV un Krievijas kodolieroču arsenālu radītajam spēku līdzsvaram neesot alternatīvas. D. Peskovs norādījis, ka no globālās drošības un stabilitātes viedokļa nav nekā līdzvērtīga, ar ko varētu aizvietot kodolparitāti.

No NATO puses, kur trim dalībvalstīm — ASV, Lielbritānijai un Francijai — ir kodolarsenāli, ir izskanējusi diezgan vēsa reakcija uz Nobela prēmijas piešķiršanu ICAN. Lai gan NATO ģenerālsēkretārs Jenss Stoltenbergs kopumā atzinīgi novērtējis Nobela komitejas kodolieroču jautājumam veltīto uzmanību, taču viņš atkārtoti paudis kritiku kodolieroču aizliegšanas līguma būtībai. Pēc J. Stoltenberga teiktā, ICAN izstrādātais līgums apdraud progresu, ko izdevies iegūt kodolieroču neizplatīšanas jautājumā, tajā skaitā

apdraud starptautiskos centienus apturēt Ziemeļkorejas kodolieroču programmu. «Visu NATO dalībvalstu parakstītais kodolieroču neizplatīšanas līgums (*The Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons*) joprojām ir un paliek pamatā starptautiskajiem centieniem saglabāt kontroli pār kodolbruņojumu. NATO apzinās, ka šodien nav labvēlīgu apstākļu kodolieroču likvidācijai, tāpēc uz atbrūošanas vērstajiem centieniem ir jābūt saskaņotiem ar mūsdienu drošības vides realitāti. NATO būs alianse ar kodolieročiem, kamēr vien pastāvēs šādi ieroči,» teicis ģenerālsēkretārs.

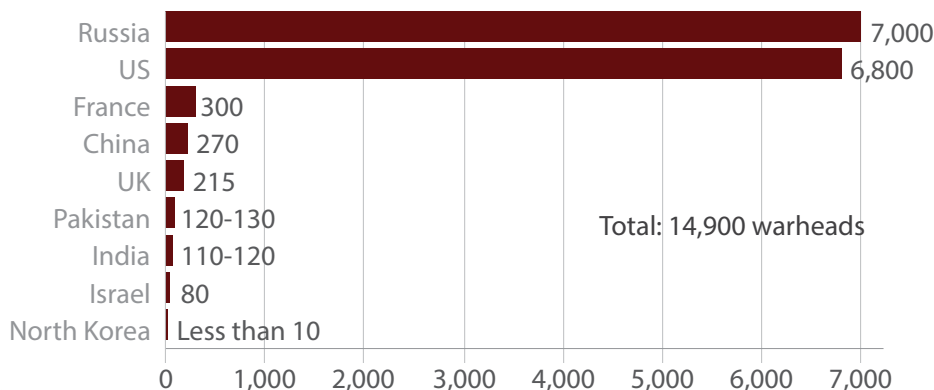
Nobela miera prēmija ir aktualizējusi jautājumu par legālo kodolarsenālu pastāvēšanas vai likvidācijas pamatotību, bet arvien lielākas bažas pasaules valstu vidū rada Ziemeļkorejas kodolprogrammas ilgstošā un slepenā attīstība. ASV prezidents Donalds Tramps ir pievērsis uzmanību faktam, ka pēdējos 25 gadus vairāki ASV prezidenti un administrācijas ir runājuši ar Ziemeļkoreju, lai pārliecinātu šo valsti atteikties no kodolprogrammas. «Taču šīs pārrunas nav bijušas efektīvas, jo Phenjana regulāri pārkāpusi vienošanās, padarot starptautiskos vidutājus par muļķiem. Žēl, bet tikai viena lieta pret Ziemeļkoreju būs efektīva,» — tā rakstījis D. Tramps savā Twitter kontā.

Japāna ir vienīgā no kodolieroču lietošanas cietusī valsts, un zīmīgi, ka Japānas premjerministrs Sindzo Abe ir izteicis kategorisku atbalstu ASV prasībai izdarīt daudz lielāku spiedienu uz Ziemeļkoreju kontekstā ar tās kodolprogrammu. S. Abe uzsveris, ka Ziemeļkorejas kodolprogrammas apturēšanai Japāna ir pilnībā gatava atbalstīt visstingrāko Amerikas Savienoto Valstu rīcību. Uztādoties valsts televīzijā, S. Abe atgādinājis, ka Ziemeļkoreja ir nepārtraukti pārkāpusi dotos solījumus atteikties no kodoltehnoloģiju attīstības. Vidutājas valstis — Japāna, Ķīna, ASV, Krievija un Dienvidkoreja — daudzus gadus uzturēja dialogu ar Phenjanu, lai pārliecinātu to atteikties no kodolieroču izstrādes. Taču Ziemeļkoreja šo dialoga formātu uzturēja tikai tādēļ, lai iegūtu laiku kodoltehnoloģiju attīstīšanai. Tāpēc Phenjanas kodolpotenciāls ir sasniedzis pareizējo līmeni, un tagad nedrīkst pieļaut, ka Phenjana atkal apkrāpj starptautisko sabiedrību, televīzijā teicis S. Abe.

Pēc ārvalstu preses materiāliem sagatavojusi **majora Vizma Kaļčeva**.

ICAN izpilddirektore Beatrise Fina (otrā no kreisās) uzrunā žurnālistus pēc Nobela miera prēmijas saņemšanas.

ICAN apkopotie dati par kodolgalviņu skaitu 9 valstu arsenālos.

Foto — <http://www.icanw.org>;
<http://www.bbc.com>.

LHASA

OTRAIS TIBETAS CEĻOJUMS

Jamdroka ezers no Kambala pārejas 4794 m augstumā.

Edmunds Vītols,

NBS rezerves kapteinis.

Autora foto.

*Turpinājums. Sākums šā gada janvārī,
aprīlī, jūlijā un septembrā numurā.*

Pēc ātrām pusdienām izgājuši ārā, secinājām, ka ir saulaina un ļoti mīlīga diena, silts, tomēr bija jāņem vējjaka, jo Tibetā allaž pūš vējš. Jāatceras, ka mēs taču bijām uz «Pasaules jumta». Pirmo skatījām Baidžu templi, kas celts 1418. gadā un nesatricināms stāv vēl šodien. Tempļi ievērojams ar to, ka tajā uz sienām saglabājušies budistu sakrālās mākslas šedevri, kas, pēc mūsu gida skaidrojuma, kopš 15. gs. nekad nav restaurēti. Tolaik šos gleznojumus budistu sakrālās mākslas meistari veica ar dabiskajām akmens krāsām, kuras iegūst, saberžot pulverī noteikta veida minerālus, kas atrodami gan Tibetā, gan Indijā. Laika zobs šos šedevrus nespēj pieveikt tik ātri kā jebkuru jaunlaiku gleznojumu.

Templi gan sienas, gan grīdas, gan interjers un pati vide izstaroja senatnes elpu. Tēli un simboli uz sienām, statujas, kas atveidoja bodhisatvas, man bija ļoti zināmi, tāpēc uztvēru to visu pilnīgi citādi nekā mani ceļabiedri un varēju paskaidrot viņiem, kas templi redzams. Te bija palielas trīs laikmetu budu statujas — pagātnes buda Amitabha, mūsdienu buda Šakjamuni un arī nākotnes buda Maitreija. Mani priecēja amerikānietes Annas jautājums par nākotnes budas Maitreijas statuju, jo

visi iepriekš redzētie budas tēli bija atveidoti sēdošā, budistiem un hinduistiem raksturīgajā lotosa pozā (sakrustotām kājām), bet te nākotnes buda sēdēja krēslā, ar lejup nolaistām kājām. Skaidroju, ka Maitreija ir tēls, kas cilvēces vēsturē parādīsies tikai nākotnē, un tas nāks laikā, kad uz planētas Zeme mītošo ļaužu dzīvē un attīstībā būs pienācis galējās krīzes brīdis, būs iestājies pilnīgs morāls un garīgs pagrimums. Šādos brīžos Visuma apziņa jeb kosmiskie spēki allaž sūta cilvēcei glābēju. Hinduismā šāds tēls jeb avatārs ir paredzēts dieva Višnu manifestācijā, vārdā Kalki. Tas atjās uz balta zirga ar zobenu rokās. Arī Bibelē, Jāņa atklāsmes grāmatā vēstīts par pestītāju, kas atnāks tiesāt dzīvus un mirušos.

Buda Maitreija sakrālajos tekstos aprakstīts tieši šādā pozā, kas nemaz nav raksturīga aziātu rasei. Tas vedina uz secinājumu, ka viņš varētu būt no citurienes nākošs cilvēks. Džeks, kas uzmanīgi klausījās, pavaicāja: «Bet ja nu viņš būs no Amerikas?!» Protams, visi sirsnīgi pasmējās, bet atbilde bija — kāpēc gan ne — varbūt pat kāds tavš attāls radnieks.

Lūgšanu zālē sastapām mūkus pudieņojam. Tas izskatījās šādi — mūki sēdēja savās vietās, garās rindās, bet norikotie, parasti jaunākas klases vai gadagājuma mūki, organizēti un ļoti veikli pienesa visiem sēdošajiem mūkiem maizi. Putru un tēju iznēsāja ar lielām tējkannām. Katram no pusdienojošajiem mūkiem bija līdzīgs sava krūze, bļodiņa un karote.

Pēc pusdienu pauzes pudža jeb dievkalpojums varēja turpināties.

Tagad pienācis brīdis pastāstīt par kādu ļoti īpašu vietu Gjantsē, proti, unikālo *Kumbum* stūpu, kurai līdzīga, tomēr savādāka atrodas tikai Bali salā. Iepriekš par šo stūpu biju lasījis un redzējis tās miniatūru maketu Nālandā (Indijā), kur atrodas visā pasaulē lielākās budistu universitātes drupas, kuru uzcēla valdnieka Ašokas laikā. Nālandas budistu universitāti ar tās unikālo bibliotēku un artefaktiem pilnībā nopostīja islāmisti, iekarojot šo Indijas provinci. Bija skumji muzejā skatīties uz hinduistu un budistu skulptūrām ar noskaldītām sejām — islāmisti ar to bija šķītis diezgan, lai likvidētu enerģiju, ko, viņuprāt, nes šīs skulptūras. Tolaik viņu rīcībā nebija sprāgstvielu.

Kumbum stūpa celta 1427. gadā un tiek uzskatīta par vienu no astoņām īpašajām stūpām pasaulē. Īpaša ne tikai savas sakrālās nozīmes dēļ, jo tāda piemīt visām stūpām, pat šķietami neizteiksmīgām un vienkāršām, bet arī ar savu ārējo un iekšējo arhitektūru, kā arī sakrālo vidi. Stūpa ir 32,4 metrus augsta, un tajā pa spirālveida eju, kas ved augšup, ir izvietotas 108 celles, kur katrā atrodas budisma dievību attēli, atveidi un skulptūras. Tās izvietotas, ievērojot stingru hierarhiju virzienā uz augšu, un pati stūpas virsotne simbolizē Budas apgaismoto prātu. Stūpa palikusi neskarta Ķīnas kultūras revolūcijas laikā tikai tāpēc, ka tai piešķirts kultūras reliktu statuss, un

►Turpinājums 32. un 33. lpp.

kopš 1996. gada Ķīnas Tautas Republika pat ņēmusi to savā aizgādībā.

Jau no ārpusē bija manāms, ka stūpa atšķiras no visām iepriekš redzētajām savas formas dēļ. Diemžēl pie ieejas bija jānodod fotoaparāti un kameras. Aizliegums fotografēt un filmēt budisma svētnīcās tiek darīts divu iemeslu dēļ. Pirmkārt, lai pasargātu vidi no zibspuldžu iedarbības, kurām, pēc budistu skaidrojuma, ir negatīvs iespaids gan fiziskajā, gan smalkajā plānā. Otrkārt, lai pasargātu cilvēkus, viņu zemapziņu, kuri mājās skatīs savās fotogrāfijās fiksētu. Lai kāds būtu skaidrojums, svarīgs ir motīvs — pasargāt gan vienus, gan otrs, tāpēc respektējam prasību un nodevām savu tehnisko aprīkojumu.

Iegājuši iekšā pa vārtiņiem, redzējām lēzenu terasi, kas pa spirāli veda augšup, sašaurinoties ar katru nākamo līmeni. Zemākajā stāvā celles bija izvietotas lielākā skaitā un tās bija plašākas. Aiz katra pagrieziena atradās durvītiņas ar augstu sliekšni, un tās bija izveidotas tā, ka jebkura auguma cilvēkam nācās paklanīties, lai neatsistos pret augšējo aplodu, pārkāpjot sliekšni. Celtnieki šādus sliekšņus trikus ir izmantojuši daudzviet Āzijā, lai jebkurš atnācējs, pat to neapzinoties, būtu paklanījies, pirms ieiet telpā. Aiz katra sliekšņa nonācām pustumšā kvēpekļu vai svecēs liesmiņu izgaismotā telpā, kur sastapāmies aci pret aci ar budisma labestīgajām, nopietnajām un arī briesmīgajām dievībām, kas raustīgajā gaismā izskatījās kā atdzīvojušās. Pirmo līmeni mēs izgājām visi kopā, grimstot sarunās par redzēto, par karmu, par dzīvi kopumā, par attieksmi pret reliģiju un ticību, par ceļu, kas ejams katram no mums savas dzīves laikā. Centos pastāstīt, cik spēju, par to, ko redzējām daudzajās cellēs. Bez šaubām, ne katrā gadījumā varēju komentēt 108 cellēs esošo dievību vārdus, funkcijas un sakrālo nozīmi budisma filozofijā. Lielākā daļa *Kumbum*

stūpas apmeklētāju parasti kāpj augšā pa terasi, tikai pavirši ielūkojoties kādā no cellēm. Uzkāpuši pa taisno augšā, pabauda ainavu, kas paveras no stūpas augšējās terases, un... stūpa ir apskatīta. Ja nav zināšanu, nav arī interesanti, jo apmeklētājs pat neapjauš, kur viņš atrodas un kas tam ir visapkārt. Katram savs. Mūsu biedri devās aplūkot citus objektus pilsētā, bet mēs ar Sarmīti lēnām turpinājām ceļu augšup, pie reizes baudot fascinējošo ainavu, kas paverās no katras nākamās terases. Sarmīte ir lielisks ceļabiedrs un uzmanīga klausītāja, bet arī viņa pagura no milzīgā informācijas daudzuma. Amerikāņi un izraēlieši Tomers tai pēcpusdienā bija paspējuši uzkāpt stāvajā kalnā, kura virsotnē esošās fortifikācijas varēja redzēt jau iztālēm. Viņi laikam bija piemirsuši, ka atrodas četrus kilometrus virs jūras līmeņa, un kāpuši spriganā soli. Augšā visiem sareibusi galva, un Annai pat kļuvis nelabi.

Ritdien mums bija jānobrauc 270 kilometri līdz mūsu ceļojuma galvenajam mērķim — Lhasai. Mūsu gids teica, ka brauciens būšot grūts un ilgs, aptuveni astoņas stundas. Ceļā būšot jāšķērso trīs augstkalnu pārejas.

Arī šajā naktī gulēšana bija nemierīga, jo aklimatizācija straujajām augstuma maiņām, atrodoties vairāk nekā četrus tūkstošu metru augstumā, noteikti prasa ilgāku laiku. Brokastīs jauki patērējām ar mūsu ceļabiedriem, ar sirsniņu atceroties arī vakardienas vizīti pie tibetiešu nomadiem. Katrs no mums, sarunas laikā izsakoties, pauzē arī savu emocionālo pasauli, savu vērtību skalu, savu dzīves pieredzi un pat pastāsta par iecerēm un vēlmēm. Bija patīkami apzināties, ka mēs visi savā ziņā esam piedzīvojumu meklētāji, kas gatavi visdažādākajiem izaicinājumiem. Taču jēdziens «izaicinājumi» bija jāskata pasaulē izzināšanas kontekstā, lai, apceļojot grūti sasniedzamas mūsu planētas vietas,

rastu ceļu pie savas būtības saknēm, izzinātu sevi. Esam vienispriestis, ka ceļš pašam pie sevis ir iespējams ārpus ierastās komforta vides, ļaujoties izaicinājumiem. Būtisks moments šai kontekstā ir tas, ka šis ceļš jāveic pašam, drošāk ir divatā, bet ideāli — vienatnē. Vienbalsīgi atzinām, ka ceļošanai uz savu galvu, t.i., bez tūrisma kompāniju standarta paketēm, bez stratēģiskas plānošanas par ceļojuma gaitu, palaujoties un orientējoties uz vietas tikai taktiskajā līmenī, piemīt neatkārtojama garša.

Džeks ir amerikānis, bet dzīvo Maui, kas pieder pie Havaju salām. ASV viņš parādās reizi desmit gados. Džeks vienatnē ir apceļojis teju vai visu pasauli. Viņa ceļojumi sākušies, vispirms ar motociklu apbraukājot ASV un Kanādu. Jāteic, ka Kanādā gan ir salīdzinoši īss laika periods, kad šis milzīgās valsts teritorijā var pārvietoties ar motociklu. Viņš arī apstiprināja, ka Kanāda apceļota trijos piegājienos un katrs no tiem ir bijis kaut kas neaizmirstams. Džeks uzsvēra, ka ar ikvienu šādu ceļojumu viņa pieredze paplašinās, jo katrā vietā sastapti citi cilvēki, cita kultūra, citas tradīcijas un apstākļi.

Klausoties viņā, pārējie nevilus saskatījās, un visiem acis spīdēja, jo katrs no mums jutās ārkārtīgi saviļņots, saprotot Džeka komentārus no pusvārda. Džeks pieminēja, ka esot Vjetnamas kara veterāns un paspējis tur būt seržanta statusā, evakuējoties no aplenktās Saigonas kopā ar pēdējām ASV armijas vienībām. Viņš bijis arī Dienvidamerikā un Āfrikā, izceļojis teju visu Dienvidaustrumāziju. Eiropu gan esot atstājis kā pēdējo, jo to apskatīt varēšot tad, kad vecums vairs neļaus avantūristiskus pārgājienus Himalajos, kā arī Amazones džungļos, kur viņš vēl plānojošot braukt. Nepālā un Tibetā viņš esot pirmo reizi. Anapurnas kalnu grēdā bijis sešu dienu pārgājienā pa maršrutu, kuru,

izrādās, biju mērojis arī es. Teica, ka esot gājis visai grūti.

Arī Tomers ceļo vienatnē, viņš esot vairākkārt pieklājīgi atteicis draugiem un paziņām, kas uzprasījušies piedoties. Nolēmis ceļot, kamēr viņam vēl neesot ģimene un pietiek spēka un izturības. «Vecumdienās es gribētu mierīgi sēdēt kādā Šveices vai Vīnes ielas kafejnīcā, lēni malt kafiju un vērot, kā skaistas sievietes iet pa ielu,» — tā viņš izteicās smiedamies. Pieminēja arī to, ka dzīve viņa dzimtenē ir kā uz pulvera mucas, jo Izraēla atrodas spēcīgu un lielu, naidīgi noskaņotu musulmaņu valstu ielenkumā. Jebkurā brīdī var tikt izsludināta trauksme un mobilizācija. Tomers jau bijis Ziemeļamerikas un Dienvidamerikas valstīs, bet Dienvidaustrumāziju apceļojot pirmo reizi. Tomers ceļā esot jau ceturto mēnesi. Pēc Tibetas viņš plānojis braukt uz Ziemeļindijas štatiem, kas arī atrodas augstkalnu reģionā, lai tur vietējā šerpa pavadībā dotos divu nedēļu garā pārgājienā pa Ladakas tukšajām un kalnainajām vietām.

Anna un viņas vecākais brālis Maksis ir visjaunākie mūsu mazajā kompānijā, bet viņu apņēmība un ceļojumu pieredze ir iespaidīga. Vecāki abus sūtījuši skautos, un bērnības spilgtākie iespaidi viņiem ir saistīti ar gariem pārgājieniem mežos, ar nakšņošanas nometnēm pie ugunsкура, kopīgu ēdiena gatavošanu lielā katlā, ar izdzīvošanas iemaņu apgūšanu ziemā mežā, gariem pārbraucieniem ar kanoe pa Kanādas pierobežas upēm utt. Tad abi paņēmuši akadēmisko atvaļinājumu savās universitātēs ASV un nolēmuši apceļot Ziemeļameriku un Dienvidameriku. Esot pusotru mēnesi ar kanoe braukuši pa Jukonas upi Alaskā, kas, manuprāt, ir ļoti nopietns izaicinājums jebkuram ceļotājam — ekstremālim. Sajutuši ceļošanas

gara vilinājumu un azartu, abi nolēmuši doties cauri Indijai un Nepālai uz Tibetu, bet tālāk, jau pēc mūsu šķiršanās Lhasā, ar vilcienu garā pārbraucienā uz Ķīnas Tautas Republikas vidieni, tad tālāk — uz Honkongu. Abiem mājās esot otrā pusīte, bet viņi tomēr devušies ceļā bez viņiem. Līdzšinējā kopīgā pieredze skautu nometņu laikā ir stiprinājusi savstarpējo uzticēšanos starp mūsu un brāli, turklāt otrās pusītes nav sagatavotas ne morāli, ne fiziski, lai ļautos tāda veida ekstremāliem ceļojumiem. Zīmīgi, ka garo mēnešu laikā, kas pavadīti ceļojumā, tiek dota iespēja gan sev, gan palicējiem izvērtēt un apdomāt esošo atiecību statusu un noturību.

Tāda, lūk, bija mūsu mazā, bet pieredzējušo avantūristu kompānija, kas dzīvoja vienotā sirds ritmā, izprotot šādas dzīves pieredzes neatkarotāmo garšu. Esmu patiesi gandarīts, ka bijām satikušies! Visumam patīk patiesie un drošie, tie, kas stabil stāv uz savām kājām, parasti zemes cilvēki, kas ir izaicinājumu vēju rūdīti. Ar šādiem ļaudīm ir interesanti sarunāties, viņi māk būt pieticīgi un pateicīgi, viņi ir vienkārši un nesamāksloti. Uzlūkoju viņus kā

savējos, jo jutos kā savā vilku barā vai gājputnu kāsi. Es ļoti godāju šos cilvēkus.

Mūsu džips traucās Lhasas virzienā, bet priekšā vēl bija garš un iespaidīgs bagāts ceļš posms. Pa ceļam ļoti reti sastapām kādu preti braucošu autotransportu, un pārsvarā tie bija militārie automobiļi. Mašīnas salonā skaļi skanošā tibetiešu mūzika mūs sen vairs netraucēja. Laikam bijām pieraduši pie tās un jau automātiski zinājām, kāda būs nākamā dziesma, jo visu laiku tika atskaņota viena un tā pati audio-kasete. Ainavas aiz mašīnas loga mainījās, un brīžiem likās, ka, iebraucot citā ielejā, mēs nonācām pilnīgi citā pasaulē vai dimensijā. Kādu brīdi ceļš vijās lejup un veda mūs šaurā, kalnu ieskaudā ielejā. Negaidīti, iebraucot no klinšu ieskaudā ceļa posma, mēs nokļuvām saules apmirdzētā ielejā, kura pārsteidza ar neticamu krāsu gammu. Laikam jau tāpēc, ka šī vieta atradās kalnu ielenkumā, šeit nebija izteikti jūtamas Tibetai tik raksturīgās aukstā vēja brāzmas. Laukos zaļoja lekna zāle un bija vērojami diezgan biezi un augsti krūmāji ar zaļām lapām, kas parasti šeit ir liels retums. Pēc brīža atkal iebraucām pilnīgi atšķirīgā Tibetas ainavā, kur valdīja akmens tukšnesis un stiprs vējš dzenāja smilšu virpuļus. Apmēram divsimt vai trīssimt metru attālumā kļājā laukā varējām vērot istu virpuli, kas, izstiepies no pelēkiem mākoņiem kā garš snukis, gāja pa zemes virsu, griezdams smiltis un visādus grūzus mežonīgā riņķa dejā. Protams, tas nebija tik milzīgs, jaučīgs un biedējošs, kādus rāda filmās, bet Maksis un Anna sacīja, ka viņi ASV ir redzējuši šo parādību iznīcinoši bīstamā variantā (*Hurricane*), un tad joki esot mazi, jo tādu automašīnu kā mūsējā pamatīgs virpulis var pacelt gaisā. Mūsu gids ieklausījās sarunā un piebilda, ka šeit mēdzot būt arī stiprāki virpuļi, kas var apgāzt pat nomadu lielās teltis.

Turpinājums sekos.

No kreisās — Tomers, Maksis, Edmunds un Džeks.

TRĪS BALTIJAS VALSTIS PALIELINA MILITĀRO BUDŽETU

2018. gadā Igaunijas militārais budžets plānots 528 miljonu eiro apmērā, kas ir lielākais armijas finansējums visā līdzšinējā valsts vēsturē. Aizsardzības ministrs Jiri Luiks paziņojis, ka Igaunijas parlamentā panākts konsenss, proti, aizsardzības jomas finansējums ir svarīgākā valsts budžeta sastāvdaļa, un 2% no iekšzemes kopprodukta ir obligātais minimums, kas Igaunijai jātērē stabils valsts aizsardzības garantēšanai. Pēc ministra teiktā, militārais budžets sadalīts trīs daļās — Aizsardzības spēku ilgtermiņa attīstības programmas izpilde, sabiedroto valstu spēku uzturēšana valsts teritorijā un valsts aizsardzības investīciju programmas finansējums. Nākamgad plānots iegādāties kara tehniku un strēlnieku ieročus, dažādu municiju, sakaru līdzekļus, informācijas tehnoloģijas, ekipējuma sastāvdaļas u.c.

Lai sasniegtu NATO prasību izpildi par aizsardzības finansējuma pievēršanu 2% no IKP, Latvijas militārais budžets 2018. gadā ir plānots 576 miljonu eiro apmērā, kas ir par 127 miljoniem vairāk nekā 2017. gadā. Lielākā daļa no budžeta palielinājuma tiks novirzīta NATO sabiedroto valstu karavīru uzturēšanai, kā arī militāro mācību skaita palielināšanai un kaujas tehnikas iegādēm.

Lietuvas aizsardzības budžets 2018. gadā ir plānots 873 miljonu eiro apmērā (par 149 miljoniem vairāk nekā 2017. gadā). Lietuvas aizsardzības ministrs Raimunds Karoblis uzsvēris, ka ekonomikas straujākas izaugsmes gadījumā arī aizsardzības budžets nākamgad tiks proporcionāli palielināts. Sākot no 2018. gada, Lietuvas militārās jomas finansējums, tāpat kā kaimiņvalstīs Igaunijā un Latvijā, būs sasniedzis NATO prasību sliekšni — 2% no IKP. Jāatzīmē, ka 2017. gadā NATO prasīto militārā budžeta apjomu nodrošināja tikai sešas no 29 NATO dalībvalstīm — proti, ASV, Lielbritānija, Grieķija, Igaunija, Polija un Rumānija.

Kontekstā ar aizsardzības jomas finansējuma kāpināšanu svarīgs ir NATO lēmums trīs Baltijas valstīs un Polijā alianses atturēšanas spēku grupējumus papildināt ar gaisa un jūras komponentēm.

NATO spēku Eiropā pavēlnieka vietnieks (DSACEUR) ģenerālis Džeimss Everards, kas viesojās Rīgā, paskaidrojis, ka NATO sauszemes spēku grupējumi ļoti veiksmīgi un ātri integrējušies reģionā, taču tagad operacionālā situācija diktē nepieciešamību šos spēkus pastiprināt ar gaisa un jūras spējām. Ģenerālis uzsvēris, ka sauszemes spēku sadarbība ar citiem spēka veidiem ļaus vēl vairāk uzlabot aizsardzību un stiprināt potenciāli uzbrukuma atturēšanas spējas reģionā.

NATO multinacionālo kaujas grupu dalībvalstis un dislokācijas vietas trīs Baltijas valstīs un Polijā.

GANDRĪZ DIVKĀRŠOS MILITĀRO BUDŽETU

2018. gadā Turcija par 40% palielinās militāro budžetu, kas tādējādi sasniegs gandrīz 11,2 miljardus dolāru. Lai varētu realizēt šādus valdības plānus, valdība gatavojas palielināt nodokļus valstī.

Militāro izdevumu pieaugums saistīts ar Turcijas mēnešiem ilgo un plašo iesaisti operācijās Sirijā, kur Turcijas Bruņotie spēki kontrolē ziemeļu rajonus. Tā kā Sirijā pilsoņu karu nevarēs apturēt tuvākajā laikā, Turcija gatavojas turpināt dalību militārajās operācijās šajā valstī arī 2018. gadā. Turcija paplašinās arī operācijas pret kurdņu bruņoto separātistu grupējumu «Kurdistanas Strādnieku partija» (Kurdistan Workers' Party).

VEIDOS KIBERARMIJU

Polijas aizsardzības ministrs Antonijs Macerevičs publicējis plānu tuvāko gadu laikā Polijas Bruņotajos spēkos izveidot kibernetikas vienību ar vismaz 1000 karavīriem, kas būs apmācīti karot kibertelpā. A. Macerevičs par šiem plāniem pavēstījis Krakovā, kur 9. un 10. oktobrī notika Eiropas kibernetikas forums «Cybersec». Pēc ministra teiktā, Polija kibernetikas projektam iedalīs 465 miljonus eiro.

Komentējot kibernetikas nepieciešamību, A. Macerevičs atgādināja, ka militārajam resoram un citām valsts struktūrām kibernetikā burtiski katru dienu uzbrūk interneta «troļļu armijas». Tādējādi mūsdienu karadarbības vidē izveidojusies situācija, ka kibertelpa ir kļuvusi par tādu pašu kaujas lauku kā zeme, jūra un gaisa telpa. «Polijai ir milzīga atbildība NATO austrumu flanga drošības sargāšanā, tajā skaitā kibertelpā,» teicis ministrs kibernetikas foruma dalībniekiem Krakovā. Polijas lēmums par kibernetikas izveidi ir vairāk nekā pamatots cīņā ar mūsdienu realitāti, kur kibernetika ir aktuāla problēma visos nacionālās un starptautiskās sistēmas līmeņos, ņemot vērā informācijas un komunikāciju tehnoloģiju straujo attīstību «bezrobežu pasaulē». Iespējamo uzbrukuma vektoru skaits un sarežģītība ar katru gadu aug, jo arvien pieejamāki kļūst gan informatīvie rīki (internets, tīkla virtuālie diskvāli, iekštīklu sistēmas, mājaslapas utt.), gan komunikatīvie rīki (e-pasts, SMS, MMS utt.). NATO kā jebkura starptautiska organizācija ir tieši atkarīga no pārrobežu informācijas plūsmas un komunikācijas tehnoloģijām, jo tās tiek izmantotas ikdienas darbā. Nacionālo valstu kibernetikas pasākumi ir svarīgi, taču patiesi efektīva cīņa pret kibernetikas uzbrukumiem var notikt tikai ciešā starptautiskā sadarbībā starp sabiedrotajiem un partneriem. Lai kopīgi cīnītos pret kibernetikas draudiem, 2017. gada 16. februārī NATO dalībvalstu aizsardzības ministri apstiprināja atjaunināto alianses kibernetikas plānu (NATO Cyber Defence Plan), kas atvieglo sabiedroto valstu sadarbību un uzlabo kolektīvās spējas cīņā pret kibernetikas draudiem. Mūsdienās kibernetikas droša pārvaldība ir kļuvusi par neatņemamu NATO kolektīvās aizsardzības sastāvdaļu.

Milzīgas investīcijas būs vajadzīgas arī Turcijas plānotajai armijas modernizācijas programmai, tajā skaitā pilnīgi jaunu bruņojuma sistēmu izstrādei vietējos militāros rūpnieciskā kompleksa uzņēmumos. Prāvu budžeta sadalā veidos arī bruņojuma imports. Nesen ir noslēgts līgums ar Krieviju par pretgaisa aizsardzības sistēmu S-400 iegādi.

RUMĀNIJA UZŅĒMUSI JAUNU NATO SPĒKU GRUPĒJUMU

No šī gada 9. oktobra NATO dislocējusi jaunu starptautisko spēku grupējumu Rumānijas dienvidaustrumos (Krajas militārā bāze), tādējādi līdzsvarojot Krievijas klātbūtnes palielināšanos Melnajā jūrā pēc Krimas aneksijas. Detalizēta informācija vēl netiek publicēta, taču ir zināms, ka sākumā NATO grupējumu bez pašas Rumānijas (neliels rumāņu karavīru skaits) veido vēl deviņas valstis, to vidū Itālija un Kanāda. Šie karavīri pievienojušies 900 amerikāņu kolēģiem, kas jau pirms kāda laika ir pārdislocēti un izvietoti Rumānijā. Grupējuma sauszemes komponente skaitliski sasnies brigādes līmeni (līdz 4000 cilvēku), taču paredzēta arī gaisa un jūras komponentes klātbūtne. Lidztekus NATO jau tagad īstenotajam ūdens akvatorijas patrulim Melnajā jūrā, alianses papildu komponente jūrā nodrošinās regulāras NATO kuģu vizītes Rumānijas un Bulgārijas ostās, kā arī sniegs atbalstu dažādu mācību plānošanā un īstenošanā. NATO spēku jaunā

NATO ģenerālsēkretārs J. Stoltenbergs 9. oktobrī Krajas bāzē.

Klauss Johanniss, uzrunājot šogad Bukarestē organizētās NATO Parlamentārās asamblejas sesijas dalībniekus, uzsvēra, ka Rumānijas mērķis ir miers, nevis karš. Viņš teica: «Mēs nedraudam Krievijai, taču mums vajadzīgas spējas veidot tādu dialogu ar Krieviju, kurā mēs varam paļauties uz savu aizsardzības un drošības garantu no NATO puses.» NATO ģenerālsēkretārs Jenss Stoltenbergs, 9. oktobrī apmeklējot Krajas militāro bāzi un uzrunājot dažādu valstu karavīrus, uzsvēra, ka aliance sūta Krievijai ļoti skaidru vēstījumu par to, ka Melnās jūras reģionā ir NATO klātbūtne un ka aliance ir stipra un vienota.

grupējuma sastāvā pirmajos mēnešos būs ierobežota gaisa spēku komponente. Pašlaik Liebreitānija jau sākusi izvērst savu aviāciju Rumānijā. Tikmēr Kanāda kopā ar rumāņu pilotiem īsteno Rumānijas gaisa telpas patrulēšanu, bet Itālijas Gaisa spēki nodrošina Bulgārijas gaisa telpas patrulēšanu.

Rumānijas prezidents

RUMĀNI MODERNIZĒ GAISA SPĒKUS

Septembra beigās Portugāles Gaisa spēki nodeva Rumānijai pēdējos trīs no pasūtītajiem iznīcinātājiem F-16 MLU no portugāļu Gaisa spēku sastāva. Pirmos sešus iznīcinātājus Rumānija saņēma 2016. gada septembrī, vēl trīs — pērnā gada decembrī.

Iznīcinātāji papildināja Rumānijas Gaisa spēku sastāvu un dislocēsies Borčas gaisa spēku bāzē. F-16 aizstās novecojušos Gaisa spēku iznīcinātājus MiG. Atbilstošs līgums tika parakstīts jau 2013. gadā, un tā kopējā summa bija 628 miljoni eiro. Līgums paredz ne tikai 12 aviācijas tehnikas vienību iegādi, bet arī papildu opcijas par iznīcinātāju dzinēju remontu un modernizāciju līdz līmenim M5.2R, materiāli tehnisko nodrošinājumu, četru treniņu piegādi, deviņu pilotu un 75 tehniķu apmācību, atbilstošas infrastruktūras izveidi un bruņojuma piegādi. Vairāku uzskaitīto pozīciju finansēšanai Rumānija 2013. gadā bija noslēgusi citu — 457 miljonus eiro vērtu — līgumu, iepriekš saskaņojot aviācijas bruņojuma iegādes ar ASV.

Kā paziņojis Rumānijas aizsardzības ministrs Mihajs Firors, drīzumā tiek gaidīta atbilde no ASV par Bukarestes pieprasījumu izskatīt iespēju pārdot Rumānijai vēl 36 iznīcinātājus no ASV Gaisa spēku krājumiem. Pozitīvas atbildes gadījumā jau līdz gada beigām varētu tapt atbilstošs līguma projekts.

PĀRDISLOCĒS KAUJAS TEHNIKU UZ ATTĀLO ZIEMEĻU RAJONU

Oktobra vidū Norvēģijas aizsardzības ministre Īne Ēriksena Sēreide publicēja Norvēģijas plānus nosūtīt Karalisko sauszemes spēku (KSzS) bruņutehnikas apakšvienību (tanku bataljonu) dislokācijai Porsangerā — kas atrodas arktiskajā joslā netālu no robežas ar Krieviju. Šādu plānu aizsardzības ministre pamatoja ar pieaugošajiem izaicinājumiem drošības jomā, jo situācija kļūst aizvien grūtāk prognozējama, un tas rada ietekmi uz militāro plānošanu un vienību dislokāciju. Sarunā ar žurnālistiem Ī. Ē. Sēreide atturējās publiski nosaukt Krieviju kā tūlītēju militāro draudu avotu, taču atzina, ka Norvēģija plāno būtiski palielināt investīcijas smagajā bruņutehnikā, kā arī pirkis artilērijas bruņojumu un tālā darbības rādiusa augstas precizitātes ieročus.

Militārā resora plānam par vienības izvietošanu Porsangerā vēl ir jāgūst atbalsts parlamentā, taču ar to, visticamāk, kavēšanās nebūs, jo parlamentāriešu vidū ir vērojams plašs atbalsts nepieciešamībai stiprināt Norvēģijas ziemeļu rajonu drošību.

Lai uzlabotu reaģēšanas spējas, plānots ieviest izmaiņas likumdošanā, paredzot no 12 līdz 16 mēnešiem pagarināt dienesta laiku atsevišķos amatos Karaliskajos bruņotajos spēkos. Ministre uzsvērusi, ka armijai ir jābūt spējīgai vienlīdz labi aizsargāt visus valsts rajonus.

Norvēģijas bruņojumā esošie tanki «Leopard 2A4NO».

Krievija pagaidām nav komentējusi Norvēģijas plānus par tanku bataljona pārvietošanu uz ziemeļiem. Taču šovasar Krievijas pārstāvji bija izteikuši brīdinājumu Norvēģijai attiecībā uz ASV jūras kājnieku klātbūtnes palielināšanu Norvēģijas teritorijā. Maskava puda nostāju, ka ASV jūras kājnieku dēļ Norvēģija riskē pasliktināt attiecības ar Krieviju un vairo saspiļējumu NATO ziemeļu flangā.

Pēc ārvalstu preses materiāliem sagatavojusi **majora Vizma Kaļčeva**.

Foto — www.kaitseministerium.ee; <https://aw.my.com/de>; www.reuters.com; <http://defenseupdates.com>; <https://sputniknews.com>.

Kas sevīm vien dzīvo, tas dzīvo tik pusei,
Kas visiem dzīvo, tas dzīvo pilnīgi.

/Baumaņu Kārlis/

Auseklis Pļaviņš

(01.01.1925.—01.10.2017.)

Aizsaules pulkam šā gada 1. oktobrī pievienojās Nacionālo bruņoto spēku atvaļinātais pulkvedis Auseklis Pļaviņš, viens no Latvijas armijas atjaunotājiem aizvadītā gadsimta 90. gados. Viņš piederēja pie tās Latvijas paaudzes, kuras pasaules uzskats, dzimtenes mīlestība un priekšstats par godu, tikumu un pienākumu veidojās brīvā valstī. Pirmajos 15 mūža gados gūto pieredzi Auseklis Pļaviņš neaizmirsā, un tā palīdzēja viņam dzīvē pieņemt pareizus lēmumus.

Viņa vecākiem piederēja saimniecība «Ausekli» Turlavas pagastā Kuldīgas apkaime. Tēvs Jānis Pļaviņš cerēja, ka ar laiku to pārņems dēls, bet sapnis nepiepildījās. Valsts rimto dzīvi pārtrauca 1940. gada 17. jūnijs — kopš tās dienas neviens vairs nejutās drošs par savu nākotni. Otrais pasaules karš brīvvalsti uz augušajai paaudzei nereti lika pieņemt neordinārus lēmumus. Un, kad karš bija beidzies, dzīvojot nu jau trešo reizi okupētājā Latvijā, Auseklis nolēma savu dzīvi saistīt ar armiju.

Pēc obligātā militārā dienesta sekoja mācības prestižajā M. Frunzes Kara akadēmijā Maskavā un dienests, kas bija saistīts ar militāro pretizlūkošanu un darbu ārzemēs. Auseklis Pļaviņš ieguva nenovērtējamu pieredzi, kas lieti noderēja vēlāk. Pēc pēdējiem četriem dienesta gadiem Kubā 1981. gadā Auseklis Pļaviņš 56 gadu vecumā demobilizējās no padomju armijas un atgriezās Latvijā. Piecus gadus viņš nostrādāja par Fiziskās kultūras un sporta komitejas autobāzes direktoru.

Tuvojās lielo pārmaiņu laiks — A. Gorbačova uzsāktā pārbūve un Baltijas atmoda, kas tā īsti sākās ar «Baltijas ceļu» 1989. gada 23. augustā, kad visa pasaule sekoja Latvijas, Lietuvas un Igaunijas aktivitātēm. Tautas frontes kustība, jaunu sabiedrisko organizāciju rašanās — notikumi sekoja notikumiem. Auseklis Pļaviņš aktīvi iesaistījās 1989. gada jūnijā nodibinātajā Latviešu strēlnieku apvienībā. 1990. gada augustā viņš tika iekļauts darba grupā par robežapsardzības koncepcijas un attiecīgu likumprojektu

izstrādi (1990. gada 2. augusta Augstākās padomes prezidija lēmums).

Militārajā dienestā iegūtās zināšanas lieti noderēja arī 1991. gada janvāra barikāžu dienās. Kā īpašu dārgumu A. Pļaviņš vēlāk glabāja barikāžu dalībnieka piemiņas zīmi. Pēc janvāra notikumiem 1. martā A. Pļaviņu iecēla par jaunizveidotā LR Ministru padomes Sabiedrības drošības departamenta direktora vietnieku, bet tā paša gada decembrī par atjaunotās Aizsardzības ministrijas Informācijas un ārējo sakaru pārvaldes priekšnieku, vēlāk par Militārās pretizlūkošanas dienesta priekšnieku.

Toreiz, pirms 25 gadiem, kad Aizsardzības ministrijā ieradās latvju vīri — militārie speciālisti, pamatā viņi bija padomju armijā dienējušie. Auseklis Pļaviņš bija viens no vecākajiem un kompetentākajiem militārajās zinībās, un galvenais — ar pilsonisku drosmi apveltīts. Viņa veikums mūsu valsts drošībai ir nozīmīgs, un viņu kā labas gribas cilvēku vienmēr atcerēsies bijušie kolēģi.

Apliecinājums tam bija atvadišanās no atvaļinātā pulkveža Ausekļa Pļaviņa 7. oktobrī Saulkrastu kapsētā. Pulkvedi izvadīja ar militāru godu, piedaloties Štāba bataljona Godasardzes rotas karavīriem, militārā orķestra grupai un NBS kapelānam Elmāram Pļaviņam.

Svinīgi izskanēja Latvijas valsts himna un atvadu zalve. Ziedi un sirsnīgi vārdi no tuviniekiem, no pirmā armijas komandiera Daiņa Turlā un sabiedrības pārstāvjiem bija cildinājums karavīra, latvju godavīra, mūžam.

Edīte Sondoviča

Foto no NBS arhīva.

Koks nezina, kad vētrā tas lūzīs,
Ne cilvēka sirds, kad pukstēt tā stās.

Dzintars Stepiņš

(03.03.1968.—07.10.2017.)

Pēkšņi aprāvēs vecākā zemessarga Dzintara Stepiņa dzīves ceļš.

Viņš bija Zemessargs ar lielo burtu un līdz sirds dziļumiem. Pievienojās Latvijas aizstāvjiem 2015. gadā un kopš tā laika aktīvi iesaistījās zemessargu apmācībā un Zemessardzes, kā arī Nacionālo bruņoto spēku tēla veidošanā. Neskatoties uz noslogotību savā ikdienas darbā, viņš vienmēr atrada laiku arī papildu (speciālistu) apmācībai, lai, ja nepieciešams, būtu gatavs aizsargāt savu valsti, tautu un ģimeni.

Paldies tev, Dzintar, par godprātīgu, nesavtīgu un teicamu dienestu!

Zemessardzes 52. kājnieku bataljona kolektīvs

Abonēt var visās «Latvijas pasta» nodaļās,
kā arī internetā www.abone.pasts.lv
un zvanot pa informatīvo tālruni 67008001

Ārvalstīs militāro žurnālu «Tēvijas Sargs»
var abonēt pie redakcijas pārstāvjiem.

Abonēšanas cena Latvijā:

1 mēnesim — EUR 0,71

6 mēnešiem — EUR 4,27

12 mēnešiem — EUR 8,54

Informācija uzzināma, arī zvanot pa tālruni +371 67335391
vai rakstot uz e-pastu: redakcija@sargs.lv

TĒVIJAS SARGS

MILITĀRAIS ŽURNĀLS

NIKS KEIVS BANNIJA MANRO NVAE

DRASTISKA PAŠIZNĪCINĀŠANĀS 2 CĒLIENOS
PIRMIZRĀDE 2017.GADA 31.MARTĀ

LOMĀS: ARTŪRS SKRASTIŅŠ, ĒRIKA EGLIJA, ANETE KRASOVSKA, ĀRIS ROZENTĀLS,
ĢIRTS KĒSTERIS, IVARS AUZIŅŠ, LILITA OZOLIŅA, MIRDZA MARTINSONE, OLGA
DREĢE, KASPARS ZĀLE, DĀRTA DANEVIČA, SARMĪTE RUBULE, LELDE DREIMANE,
KRISTĪNE BELICKĀ, IEVA FLORENCE, AMINATA GRIETA DIARRA, EDIJS ZĀLAKS,
MĀRTIŅŠ POČS, MĀRCIS JUDZIS

MŪZIKĀ: GRUPA „RYGA”

DAILES TEĀTRIS

REŽISORS / DŽ.DŽ.DŽILINDŽERS

SCENOGRĀFS / KRISTIANS BREKTE

KOSTĪMU MĀKSLINIECE / KATJA ŠEHURINA

KOMPONISTS / MĀRCIS JUDZIS

HOREOGRĀFE / LINDA KALNIŅA

VIDEO MĀKSLINIEKS / ARTIS DŽĒRVE

GAISMU MĀKSLINIEKS /

JEVGEŅIJS VINOGRADOVS

Informācija pa tālr. 67294444

Kases darba laiks: 10.00 - 19.00; S., Sv. 11.00 - 18.00

www.dailesteatris.lv

WWW.FACEBOOK.COM/ZURNALSTEVIJASSARGS

WWW.TEVIJASSARGS.LV

WWW.SARGS.LV

